

Del problema del Marroc

El llibre que no s'ha escrit

L'Estat espanyol té plantejat, fa l'any vinent vint anys, un problema polític que no encerta a resoldre. A complir de l'octubre de 1904 es compliran vint anys del manament que rebé de les potències per a intervenir, d'una manera oficial i reconeguda pel món diplomàtic, en el problema del Marroc. L'acord franco-espanyol assigna a Espanya una zona d'influència a l'extrem sud del Marroc, entre Melilla i Tànger, comprènent-hi aquella ciutat, zona que, solmesa a un anomenat protectorat, vingué delimitada en el tractat de 1912.

Si els negociadors espanyols de 1904 i 1912 veiessen clares les intencions de França i Anglaterra en donar-los la comanda que reberen, és a dir, que escalfia la història. El que s'acomplí, no ens permet altra cosa, avui per avui, que establir si al cap de vint anys ha complert l'Estat espanyol la comanda que li fou conferida, si ha fracassat en l'empresa, o bé si s'ha excedit o superat en ella. O bé són vint anys guanyats per la causa de la civilització, o bé són vint anys perduts que calen a l'impícia dels governants d'un Estat que vol conviure amb els Estats de l'Europa civilitzada.

Aquest examen de consciència no ha fet fins avui, i és ja inajornable que el poble que dona la sang als diners per l'aventurada empresa, sapiga la veritat de ço que ha passat al Marroc, de ço que costa l'actuació militar durant vint anys, i de ço que demà pot esperar-se de tal empresa. Aquest llibre no s'ha escrit encara, però molt menys que un jorn s'escriu entre planes de sang i d'armes la història i de la ruina del país.

Tingui's en compte que a l'Àfrica no hi és Espanya pels seus mèrits, sinó per l'egoisme de terribles potències. Espanya, romàntica, admet en 1904 una imposició d'Anglaterra i França de reconèixer-li suposats drets, drets que es volen fer valer del testament de la reina Adolphe, drets que no tenien altra tradició pràctica que la possessió dels presidis de Melilla, d'Alhucemas i de Ceuta. Qualsevol govern hauria mesurat l'abast i la importància de la comanda; qualsevol, menys els governants d'Espanya, els tradidors l'acció política de guardians de la costa africana, en política bèl·lica de penetració i invasió del Riff i l'Abdala. L'error no és estat esmentat, ans bé, en lloc de rectificar-lo noblement respectant la independència de tribus i cabiles d'un país abrupte i inhospitalari, procurant fer-los comportar l'actuació política a desenvolupar en una zona costera s'ha agreujat amb una campanya ofensiva de conquesta i d'extermini. En lloc de mantenir-se forts i potents en la costa, desenrotllant el comerç i la indústria i procurant enrobustir el prestigi de la seva intervenció, s'ha anat l'esperit d'independència que és el que més estima el cabileny, permetent-lo a la força i venant-lo amb l'actuació dels armaments.

I tot per què? Quin comerç, quina indústria, quina agricultura poden aparèixer en aquell país inhospitalari i que constitueix des de Melilla fins a Xauen, la compensació dels sis mil milions de pessetes que s'hi porten gastades? Quines són les companyies d'exploració del comerç, d'instal·lació d'indústries, de labors de terres, que s'han format en vint anys i s'han establert en la zona del protectorat espanyol del Marroc? Per altra part, on és l'acció civilitzadora de l'Estat espanyol vers els rifenys? On són les escoles primàries amb mestres coneixedors de l'àrab i dels dialectes que usen els indígenes? On són les escoles d'arts i oficis, les manuals i les arts agrícoles, on les edificacions de l'administració pública, on els sistemes de recaptació de tributs i d'esmerçament dels cabils de la metròpoli esmença en conbar a posar-se al peu d'interessos del subsòl de la moreria, tot el tre-

ball, totes les suors, tots els sacrificis acumulats dintre la metròpoli. S'aixecarà ara, amb motiu del viatge dels delegats de l'Estat Major Central, aqueixa veu sincera, l'eco del qual el país espera.

Per què si la missió d'Espanya és la de mantenir-se a la costa, ha d'ésser el Quixot d'una empresa de penetració en la qual ha de sortir pobra, arruinada i amb les costelles malmeses?

R. GAY DE MONTELLA

Curiositats mundials

LES BEGUES FREDES

Aquest dia parlàvem del crit d'alarma d'un higienista italià respecte les begudes fredes. Malgrat els higienistes, són moltíssims els que segueixen el poeta llatí Marcial qui, privant-li el metge l'ús del glaç, li va llançar aquesta maledicció:

"Tant de bé et vegis condemnat a beure aigua calenta tots els dies de la teva vida."

L'ús del gel es creu que ja era conegut dels hebreus, considerant que Salomó diu que el missatger fidel arriba "sicut frigus nivis in die mensis", "com el fred de la neu en un dia de sega", o sia, un dia calorós.

Alexandre el Magne havia fet cavar grans soterranis per servir-hi per a l'estiu la neu de l'hivern. Aquest sistema va ésser adoptat pels romans, i el gel arribà a ésser usat prodigament. A les taules dels banquets, el vi i la fruita estaven entre neu. I si, com diu Juvenal, les begudes glaçades eren privilegi dels rics, acabaven per estar a l'abast de tothom, i el glaç era venut tot l'any a qui en volia.

Els creuats militars els turcs en l'ús del gel i l'importaren a Europa. I en els arxius de París consta que Lluís XIV va concedir a Lluís de Beaumont, el privilegi exclusiu de vendre gel en tota França.

EL CENTENARI DE VIRGILI

En 1930 es complirà el XX centenari del naixement de Virgili a Mantua, i l'Acadèmia Mantuana prepara ja una sèrie d'actes per aquesta commemoració.

Entre elles, Giacomo Boni en proposa dues que seran més durables que els discursos, i són, la primera, una exploració de l'antre del "Lupercal", on es celebrava el culte misteriós del déu Pan, compendi de la primitiva religió llatina. Aquest antre està situat a la part occidental del Palatí, i avui està terraplenat per construccions successives.

L'altre projecte de Boni és la reconstitució de la Cúria del Senat, el lloc de reunió dels "Patres Conscripti", d'on emanaven lleis i ordinarions que s'escampaven pels dominis de Roma, que equival a dir, per tot el món.

Boni creu que l'estudi del culte de Pan, de què parla sovint el gran poeta llatí, que ve a ésser el culte a la fecunditat de la naturalesa, podria donar lliçons profitoses. Però Boni lamenta que els italians d'ara no entenguin el llatí de les "Georgiques".

Conferència d'En Vallès i Pujals a Montblanch

Accedint al prec de la Joventut Nacionalista de Montblanch, el nostre il·lustre amic En Joan Vallès i Pujals donarà una conferència pública en la dita població el pròxim diumenge, dia 26 del corrent.

Per tal que hi puguin assistir tots els qui en tenen desig, davant la gran expectació que l'anunci d'aquesta conferència ha despertat, s'ha decidit que es doni al teatre Principal, que és el lloc públic de més cabuda.

De Valls i del Vendrell i d'Esplugas de Francolí i d'altres llocs d'aquelles comarques, es preparen a assistir-hi bon nombre de patriotes, que estan organitzant caravanes.

El tema de la conferència és: "Mentre Espanya davalla..."

L'hora en què serà donada és la de les tres de la tarda.

Les dues escombraries

Els espectacles que tolerem

Han passat algunes setmanes del trist espectacle que ofería la nostra perseguida ciutat convertida per art de fills descatsats i forasters de mala entranya en immensa fèrrea. Aquells munts d'escombraries infectes dominant, omplint les grans vies i els humils carrers, fent de pedestal d'ignominia a tota mena de vivenda, han desaparegut; ha passat l'espectacle degradant per a una gran urbs, però, trist és confessar-ho, la mitja brutícia resta, tal com era abans!

Deixant a part la crueltat que infanta tan maquiavèlica vaga, que dubto sia filla de cap barceloní ni de cap català que no sia un renegat, deixant a part aquesta tristesa, cal confessar que mai, mai la ciutat havia estat tant en caràcter; mai havíem vist una representació tan integral, tan adequada de la seva actual manera de ser; fins el fet de veure els mateixos agents de l'autoritat impavids, veïllant tranquils i serens els munts, els podrimenys d'escombraries, a l'ensens que vetllaven i vetllen encara els podrimenys d'escombraries morals que campegen, dominant i deshonrant la ciutat, escampant arreu la corrupció i l'embrutiment, fins aquest fet simptomàtic arrodonia el trist quadro donant-li calces d'estabilitat; la ciutat, amics, estava de conjunt tal com li pertoca; és trist dir-ho, però, tantseval; és cert; al podrimenys d'ordre moral li escau el podrimenys material; l'un, destruint la salut de l'ànima, l'altre, la del cos; tot ben harmònic, ben complet i arrodonit, fent les delícies dels nostres eterns enemics.

Recordo, i perdono l'anècdota, un fet de la història d'aquella eminència parlamentària, don Antoni Cánovas del Castillo, qui va tenir, entre altres glòries, la d'encendre a Cuba l'odi mortal a Espanya i d'enterrar-hi gran part del nostre jovent, recordo que el dit bon senyor, estant de visita en una important casa de religiosos de Basconia, es condolia aquells bons sacerdots de què hagués tret el jovent del país portant-lo al servei militar; i ell, l'home eminent, contestà: "La Joventut de aquí es demasiado entera, demasiado casta y fuerte, y por eso difícil de someter; que vayan al servicio y allí se prostituirán y después vendrán a su tierra más flojos y con otras ideas."

Aquest fet diabòlic, ignominios de protegir el vici per a un fi de domini, és un fet que veiem usat pels homes d'Estat que tenen una moral especial per al seu ús, una moral que res té que veure amb la moral Evangèlica. Bismarck, amb un xic més de talent, va fer-ho exactament amb França, posant la sota d'aquell home llibertí i anticristià, en Gambetta; Bismarck cregué, i amb raó, que amb una França impia el domini alemany era més segur; però el que hi ha, senyors, que de vegades s'escauen sorpreses inesperades perquè la Divina Providència, quan li plau, desbarata tots els plans dels homes superbes. Doncs, com anàvem dient, aquest fet criminal el veiem repetir sovint a Barcelona, la nostra estimada ciutat, on es permet, tolera i fins hi ha qui diu que es protegeix tot el que sia causa d'enllemament o emboliment perquè així, s'imagi- bra és més fàcil el domini. Aquesta amb una Catalunya degradada i pobre és més fàcil el domini. Aquesta cooperació directa en la nostra desfeta serà o no serà certa, no em consta, el que sí és evident, és el fet de la tolerància, i això ve de lluny.

Comença primer la importació de l'anomenat "gènere chico"; aquella escena lleugera, picaresca i molt sovint immoral, va fer-nos un mal immens, perquè nosaltres, els catalans, no podem anar trampejant, fent equilibris, no podem ser catòlics a la Valle Inclán; després van aparèixer les "ballaoras" i "cantaoiras", i juntament amb elles, cafès de tota mena, on en tabladors tronats exhibissin la seva ordinària impudícia. D'aquesta llagosta en va venir tanta que comença l'exportació, l'escampada de la mala llavor pels pobles més tran-

quils, on en locals petits i entarimats raquítics poguessin als nassos cía a cau d'orella, i refregar-los la cía a cau d'orella, i refregar-los la farum d'aquella carnassa passada que els enviaven de la capital... Després han vingut, en català, els vòdeys, deshonra de l'art escènic, i després les grans exhibicions, en les anomenades Revistes de totes les misèries i nueses sense fre de cap mena; i mentrestant, també els cafès de "camareras", amb noietes menors d'edat, disposades a deixar-se masegar per l'home infecte a canvi d'una consumació en benefici de l'amo, i ensem, van fent el seu fet les cases de prostitució i les clandestines, i les habitacions barates prop dels balls públics on es preparen les calgudes funestes, i tots aquests llocs de pernició, plens a vessar de infel·lises noietes dels catorze als disset anys. Fa plorar veure pels carrers de l'envidiada ciutat, a altes hores de la nit nenes, propiament nenes, ja tirades al mig del fang... i tot això, tota aquesta vilèssia, havent-hi, com deu haver-hi a l'Estat espanyol, una llei de protecció de menors, llei que la tenen tots els països del món que guarden encara un xic de vergonya i d'esperit de conservació; a tots els països del món es compleix rigorosament aquesta llei, a tots menys a Espanya, país catòlic, i públicament i centralment consagrat al Sagrat Cor; menys a Espanya on la pobra i tendra noia és oferta a l'home bèstia com a plat de cara cotització, sense càstic per al malfactor que destrueix la seva vida honorable; i no s'acaba aquí tot el podrimenys tan variat a més tenim la salsa que ho barreja, que ho lliga, que ho prepara, i aquesta és la premsa infecta, també amb tolerància i permís de l'autoritat legalment constituïda. Aquesta colla de periòdics indecents, porcs, sense altra gràcia que excitar la bestia humana, la majoria en castellà, perquè no dubtem del que hem sentit al principi, aquesta colla de paperots infectes, deshonra del llapis i ploma, estesos pels centenars de llocs de venda de la ciutat, embrotant al jovent i preparant una generació de degenerats incapaces, atrofiats per tot noble sentiment. Aquests munts d'escombraries tolerades, permeses per les autoritats, a pesar de la seva pestilència, no commouen al nostre poble, no fan aixecar els punys d'indignació a cap dels moltíssims redemptors disposats a jugar-se la vida per la pesseta, únic i suprem ideal de tota l'anomenada qüestió social, la pesseta per reventar-la en la disbauxa diabòlica dels temps presents!

Així estem, no es veu enlloc la viril protesta; ningú de dalt ni de baix vol tirar la primera pedra; és que no estem nens? Tantseval, fem-ho pels petits, fem-ho per a preparar una generació sana de cos i ànima. No varem afanyar-nos tots a treure les escombraries dels carrers per la salut i per decència? per què no hem de posar tots el coll i exigir de les autoritats l'extirpació d'aquest fèrrea d'ordre moral que deshonra la ciutat, fent-ne la ramera del Mediterrani? i si l'autoritat no ho fa haurà d'en-carregar-sen el públic i fer-ho fort i eficaç, tal com s'anava a fer amb les escombraries; què, ha de triomfar l'home bèstia, el forniciari mistie, tipu castis també d'importació per desgracia nostra, el negociant vil que mercadeja amb l'enllemament ciutadà? Clamem tots amb raó per l'extirpació del pistoler que ens lleva la vida inesperadament, doncs, per què no hem d'exigir l'extirpació d'aquests pistolers que atempten contra la vida de les ànimes, pitjors que els primers, en tant com és superior l'ànima immortel al cos moridor! i més encara; pensem tots que si el valor moral de la ciutat pugés pujar, altres valors i la pau ciutadana fóra immensament més fàcil de florir perquè la pública immoralitat és terra abonada per a totes les males llavors de fruits de pernició.

JOAN LLIMONA

El Doctor
N'August Pi i Gibert
metge
HA MORT
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els qui el ploren: la seva esposa, fills, fill polític, germans, germans polítics, cosins, nebots, parents tots i les societats «Sociedad Mecanoterapia», «Anónima Tibidabo», «Vidriera Badalonesa S. A.» i «Lacta Sociedad Anonima», participen als amics tan sensible pèrdua i els preguen una oració per l'ànima del difunt i que se serveixin assistir a l'enterrament que tindrà lloc avui, a les cinc de la tarda

Casa mortuòria: Casp, 80
Barcelona, 21 d'agost de 1923 **No es convida particularment**

Banca Marsans, S. A.
Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges
Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telefons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Es va acordar l'admissió dels individus que tenien demanat l'ingrés a la Mutualitat.

S'ocupà extensament de l'organització que cal donar-hi per a assegurar el normal funcionament.

Va acordar també el règim per a la recaptació de quotes.

I darrerament es despatxaren diverses consultes, adreçades al Consell de Govern per secretaris municipals.

Cristalleries J. Llorens, R. Flor, 30

A un pis del carrer Comtal, 6, dormia el minyó Francesc Verdós, de dinou anys, amb una espelma encesa al costat. La flama va agafar una mosquitera instal·lada al llit, la qual es va encendre ràpidament, produint al minyó cremades de pronòstic reservat a la cara, braços i tronc. Va ésser auxiliat al dispensari de l'Alcaldia.

anys, barber, que baixés de la part de fora de la plataforma d'un tramvia, on s'havia enfilat. El minyó no sols s'hi va negar sinó que va amenaçar l'urba amb escarmentarlo, no va dir com.

Aleshores l'urba el va agafar i el va portar detingut a la delegació.

A les deu de la nit es va iniciar un incendi a la fundició de Ricard Company, carrer de Sant Pau, 24.

Degut a haver-hi acudit ràpidament els bombers, va ésser dominat aviat, cremant-se només un munt de llenya i alguns objectes de valor molt escàs.

Un tramvia de la línia 31, passant per la Ronda de Sant Antoni, va agafar a Maria Sánchez Cabrera, de 44 anys, i li va causar diferents contusions de pronòstic reservat, que li van ésser curades al dispensari del carrer de Sepúlveda.

Un cotxe d'estació va atropellar a la Via Layetana a Teresa Castells Cortés, de 46 anys, i li va ocasionar la fractura del braç dret. Va ésser curada al dispensari de l'Alcaldia.

Al carrer de les Corts, xamfrà Bruch, l'automòbil 10.378 va tirar per terra a Romà Llavast Garin, de 49 anys, i li va ocasionar ferides d'importància al cap. Va ser curat al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

Una parella de la guàrdia civil va detenir l'automòbil i el que el guiava, que era l'amo del mateix.

Una quadrilla de sis bordeguassos, va acostar-se a una botiga del carrer d'Escudellers i va apoderar-se de dos pots de melmelada i dos paquets de xocolata.

Advertit el furt, van ésser perseguits els aprenents de lladre, quedant agafat Miguel Ortega Ballarín, de 14 anys, el qual va ésser posat a disposició del tribunal de nois.

La tarda del diumenge els urbans denunciaren els pares de 15 xicots que s'enfilaven als tramvies que passaven per la Rambla.

Al carrer de la Creu Coberta, un side-car va topar amb un camió, quedant aquell fet malbé, i els que s'muntaven, Fidel Ramon Faura, de 25 anys, pianista, i Ignasi Tama Baris, de 23, mecànic, el primer, amb ferides per esquinçament a la mà dreta i contusions a diferents parts del cos, pronòstic reservat, i el segon, amb cremades lleus.

Van ésser assistits al dispensari d'Hostafranca.

L'Associació de Mercers al Detail, diumenge, 26 del corrent, a les deu del matí, celebrà en la sala de la pella del Palau (Ataulf, 4), un solemne ofici a honor del gloriós pare dels mercers Sant Julià en el qual predicà el Rnd. P. Ildefons Roca, S. J.

La missa pels socis morts durant l'any, se celebrà el dia 27 a dos quarts de deu, en la mateixa església.

Acabat l'ofici, serà retornada la Senyera a l'estatge social acompanyada de tots els socis que vulguin seguir-la. Acte seguit, s'obsequiarà als socis i a les seves famílies amb un vermut d'honor. A les dues, en el Restaurant Senyera de les Planes, es reuniran el fraternal àpat tots els socis i llurs famílies que s'hi hagin adherit, després del qual, seran obsequiats per l'Associació tots els allí presents, amb un xampany de germanor.

En una ordre de la plaça es recorda als militars les diverses disposicions que prohibeixen que facin a premsa manifestacions o declaracions relatives al servei.

Sabó "La Oca"
Fabricant: J. ALERNA - MATARO
qualitat superior

EL SIGLO

DURANT EL MES D'AGOST GRANS DESCOMPTES DE FI DE TEMPORADA

En cartells fixats en les respectives seccions s'anuncia la quantia del descompte que correspon a llurs articles.

DEL 16 AL 30 D'AGOST

IMPORTANTES DESCOMPTES

SOBRE LES PECES CONFECCIONADES EN EXISTENCIA

75 per 100 en models de vestits per a senyora i capells per a senyora i nena.
75 per 100 en models de vestits per a nena.
60 per 100 en models de bruses, faldilles, refajos, abrics de senyora i formes per a capells.
30 per 100 en plastrons i corbates per a senyora i capells per a nens.
30 per 100 en davantals per a nena.

TROSSOS

50 per 100 en trossos de llana i seda.
30 per 100 en trossos de cotó.

Espardenyes «Nacional» pis de goma

per a	Senyor	Senyora	Noi
el parell a ptes.	4'95	4'50	3'90

Secció de Sabateria per a Senyora (Pis primer)

SALDO

en calçat de lona; el parell des de pessetes

2'75

El Dr. Seguí i Pou, ha tornat a encarregar-se de la seva Clínica i Consulta. Carrer d'Argüelles (Diagonal), 343, principal, primera. De 3 a 5.

MOSAICS D'ESCOFFET & C^{IA}
Ronda Universitat 20.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 20 d'agost de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 762'4, 763'0, 761'3.

Termòmetre sec: 24'0, 25'2, 26'2.

Termòmetre humit: 21'3, 21'0, 22'8.

Humitat (centèsimes de saturació): 77, 67, 73.

Direcció del vent: ESE., S., SO.

Velocitat del vent en metres per segon: 5, 4, 5.

Estat del cel: Quasi tapat. Q. seré.

Classe de núvols: K.N., St.K., K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 28'4; mínima, 21'5; mínima prop del sol: 00'0.

Oscil·lació termomètrica: 7'1.

Temperatura mitja: 24'9.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 125 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcóbé

Al passeig de Pujades, un noi de deu anys, Francesc Navarro López, s'havia arrempejat a un tramvia, però per del cobrador es va deixar anar i va caure a terra.

En aquell moment passava un automòbil i va agafar el noi, causant-li ferides contuses al cap i a les cames, de pronòstic greu. L'automòbil va fugir a tota velocitat.

El noi va ésser curat al dispensari del districte II, i després portat a l'Hospital Clínic.

Vanos Cardús Portaferri, 10.

Al carrer del Carme, l'automòbil número 735 va atropellar el noi Ferran González Catalan, de nou anys, i li va causar contusions al braç esquerre, que li van ésser curades al dispensari del carrer de Sepúlveda.

Fosfo-Glicol-Kola-Lecitinat cura inapetència, B. Domenech, Ronda Sant Pau, 71.

Al carrer d'Aragó una dona va tenir la mala penada de sostenir una lluita amb un marit i muller, amb els quals havia disputat.

Quan es va adonar que dos contra un solen guanyar els dos, ja tenia les gaites notablement inflades i un braç baldat. Se'n va passar denúncia al jutjat.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flor, 30.

Ha celebrat sessió ordinària el Consell de Govern de la Mutualitat de secretaris i funcionaris municipals de Catalunya.

JOIES VILANOVA Unió, 9.

Al dispensari d'Hostafranca es va presentar una noia de dinou anys, bugadera, la qual tenia una cara inflada de resultes d'haver-la picada una mosca mentre rentava a un dels balnearis de la Barceloneta.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Un home de 71 anys, veí del carrer de Vilamari, té rellogats una filla seva i el gendre. Ahir, l'home els va demanar la mesada corrent de lluguer, perquè ja havia passat més de mig mes. Aleshores, filla i gendre, el van agafar i li van administrar una severa correcció, per ensenyar-li a no ésser exigent.

L'home va haver d'anar al dispensari a fer-se curar una pila de contusions.

CECIL HOTEL-PARIS
7, Rue du Conservatoire, 7

Al centre de negocis i grans piles, aigua calenta i freda, calefacció i telèfon privat a totes les cambres, i quarto de bany, cuina acurada. Pensió des de 35 francos. (Cambres des de 13). Es parla català.

Un vigilant va observar durant la nit que era foradada la porta de ferro de la Cooperativa Valenciana, poc temps ha instal·lada al Paral·lel. Avisat el president de l'entitat, va acudir i examinar el local i va dir que no li semblava que faltés res.

-MOBLES OFICINA, SALMERON, 75

L'altra nit es varen introduir lladres a un pis del carrer de Borrell, saltant per la galeria, i es van acontentar amb endur-se'n dues paperetes d'una caixa de presteques, probablement perquè no havien trobat res més digna d'ésser robat.

Una bicicleta que passava pel carrer del Forn, va atropellar el nen Joan Gabaldà Muñoz, de dos anys, i li va causar algunes ferides al cap, que li van ésser curades al dispensari d'Hostafranca.

L'altra nit es va presentar al dispensari del carrer de Barbaia un subjecte, que va declarar dir-se Josep Pérez Gard, de 27 anys, jornalier, perquè li ouressin unes contusions que tenia al ventre, i que no oferien gravetat.

Va manifestar que uns carrabliners de les costes de Garraf, un treballa, li havien pegat cops de culata de carrabina, no sap per quin motiu, assegurant ell que no havia fet res delictiu.

Se'n va passar denúncia al jutjat.

Al passeig de Colom, un urba va voler obligar un minyó de disset

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

El President del Consell de Ministres torna a Madrid El general Weyler porta molt males impressions del Marroc

EL PRESIDENT A MADRID — PARLA EL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ

Madrid, 20, 2 tarda.
En el segon expres d'Iran ha tornat avui a Madrid el president del Consell.

A l'estació l'esperaven les autoritats i els ministres que són a Madrid.

Des de l'estació s'ha traslladat al seu domicili i allí ha rebut la visita dels ministres.

Els periodistes han parlat a la Presidència, amb el sots-secretari d'aquest departament, qui havia tornat a Madrid avui al matí en el primer expres.

Ha manifestat el senyor Barroso que el president aniria al seu despatx oficial a dos quarts de set de la tarda i comunicaria als periodistes les notícies que tingués del Marroc.

—Hi ha Consell?
—No, no hi ha Consell.

—No vindran els ministres que es troben a l'estranger?
—No, no en vindrà cap.

Més explícit ha estat en les seves manifestacions el ministre de la Governació.

—Ha arribat el president — ha dit — a l'estació estaven esperant-lo els ministres que ens trobem a Madrid i les autoritats.

Des de l'estació s'ha traslladat a la seva casa.

Destinyat el president de conèixer tota classe de detalls i tot el que es relaciona amb la qüestió del Marroc, ha suspès el seu descans i ha arribat aquest matí per a canviar impressions amb els ministres que es troben a Madrid, després d'haver-ho fet amb el que pren a Sant Sebastià.

—Estigueu a l'espera el president a Sant Sebastià? — ha preguntat un periodista.

—No ho sé; com que he canviat amb el president molt poques paraules, ignoro on haurà parlat amb els ministres.

—Ultra aquestes conferències, se celebraran un Consell a Madrid?
—Per ara no se celebra Consell.

—Tornaran alguns ministres?
—Tampoc crec que sigui necessari.

—I el Rei, vindrà a Madrid?
—Tampoc.

—Es cert que surten tropes cap a l'Àfrica?
—No hi ha res d'això.

El marquès d'Alhucemas — ha acabat dient el ministre — no anirà a la Presidència fins a última hora de la tarda. Els ministres seran els que parlaran amb el president al domicili del cap del Govern.

No hi anirà a la una de la tarda, de manera que si a les dues tinc algun informe, ja els el comunicaré.

D'ESTAT
El sots-secretari d'Estat, senyor Escalera de los Monteros, ignorava a quina hora el ministre tornaria a Sant Sebastià amb motiu dels esdeveniments marroquins.

REUNIO DELS MINISTRES
Madrid, 20, 2 40 tarda.

Com hem dit abans, els ministres han estat cridats pel cap del Govern per a parlar amb ell al seu domicili.

Després de dos quarts de dotze han començat a arribar els ministres al domicili del marquès d'Alhucemas i a un quart de dotze quedaven tots reunits.

Després de la reunió, celebrant una sessió de consell, ja que tots els ministres no es trobaven a Madrid, els dos quarts de dues de la tarda, el president de la casa del president del Consell gairebé tots els ministres han mostrat reserves.

El de Gràcia i Justícia, senyor Llorens, es mostrava molt condolent perquè havia tingut una desgracia de família. Havia mort la muller dels seus fills, don Antón Llorens, a conseqüència d'un part.

Després d'això, els ministres han manifestat que no podien dir res de la reunió, però s'havia acordat que facilités la

referència al ministre de la Governació.

En últim terme ha sortit el ministre de la Governació, el qual ha facilitat una referència, dient que la tornaria a repetir al ministre de la Governació, tota vegada que a aquesta hora havia citat els periodistes en el seu departament.

En efecte, el ministre de la Governació, a tres quarts de tres, ha rebut en el seu departament els periodistes i els ha parlat en els següents termes:

—Heu tingut una reunió que realment no ha estat Consell. Ha estat, com ja els havia anunciat aquest matí, un canvi d'impressions que volia tenir el cap del Govern amb els ministres que són a Madrid, després d'haver-les canviades amb els que es troben a Guipúzcoa.

S'ha donat compte detallat de tot el que ha esdevingut aquests dies a la zona espanyola del Marroc.

S'ha pres l'acord de què es realitzi tot allò que es consideri indispensable per efecte de les circumstàncies, per a restablir la normalitat a la zona oriental.

Es natural que nosaltres no diguem quines són les mesures adoptades.

La situació del Marroc no és greu. És una situació que exigeix l'atenció que li presta el Govern, però no es pot considerar que sigui l'actual una greu situació.

No hi ha res de tramesa de reforços com s'ha dit per algun periodista, puix els soldats que han sortit d'algunes capitals cap al Marroc són els que s'havien destinat ja abans per a cobrir baixes, no de sang, sinó les baixes naturals en l'exèrcit d'Àfrica; però repeteixo que no hi ha tal cosa de tramesa de reforços ni de sortida de noves unitats, perquè les circumstàncies, afortunadament, no ho demanem.

I res més.

—Quan torna el President a Castella? — li ha preguntat un periodista.

—No ho sé; però suposo que serà aviat.

—Hi ha notícies del Marroc?
—No; no s'han rebut encara.

—Ha conferenciat el general Weyler amb el President?
—Encara no. És possible que no faci aquesta tarda. El que ha fet el general Weyler és estar al ministeri de la Guerra, per a conferenciar amb el ministre, però no l'ha trobat, perquè el general Aizpuru es trobava en el domicili del President.

—I no hi haurà altre canvi d'impressions?
—Segurament, no.

LA COOPERACIÓ DE LA MARINA
Pel ministeri de Marina s'ha disposat que el cuirassat «Alfonso XIII» marxi a Melilla.

En el dit vaixell va el comandant general de l'esquadra, almirall Rodríguez Rivera.

Aquest vaixell es reunirà amb l'«España» i altres més petits que es troben en aigües de Melilla i, al moment de tots es posarà l'almirall Rodríguez Rivera.

LES IMPRESSIONS DEL GENERAL WEYLER
Aquest matí ha arribat a Madrid el general Weyler, amb la comissió de l'Estat Major Central que anà al Marroc per a estudiar la situació de la zona de Melilla i proposar al Govern les mesures necessàries per a garantir la seguretat de la nostra zona i al mateix temps permetre la repatriació de fones i disminuir les despeses.

A Melilla sols han quedat els generals Correa i Benedito, dos tinentes coronels i un escriptur.

A l'estació ha estat rebut el general Weyler per diferents comissions de l'exèrcit, i pel sots-secretari de Guerra, en nom del ministre.

El general Weyler ha estat poc després del migdia al ministeri de

la Guerra, amb la intenció de veure el general Aizpuru, però no el va trobar. El ministre de la Guerra es trobava aleshores al domicili del marquès d'Alhucemas.

Els periodistes, tan bon punt el general Weyler ha arribat a Madrid, han procurat entrevistar-s'hi per a obtenir unes impressions del capità general referents a la situació de Melilla i de l'estat que li ha produït la visita d'inspecció que ha fet aquests tres dies a les posicions de les immediacions de Melilla.

Primerament l'han visitat a l'estació; però el general Weyler, malhumorat, ha contestat als periodistes dient que no podia revelar les impressions que portava tota vegada que encara no ho havia fet al ministre.

Després, al ministeri de la Guerra, diferents grups de periodistes han pogut veure'l i parlar-li als passadissos, i encara que el general Weyler s'ha mostrat en un principi també en la mateixa disposició d'ànim, és dir, ha de no voler dir cap paraula abans de parlar amb el ministre, sembla que a algun dels periodistes que se li ha acostat no li ha agradat el general Weyler la impressió desfavorable que porta de la zona de Melilla.

Segons aquests informes, s'atribueix al general Weyler la manifestació de què venia contrariat, que no venia satisfet, pel que ha pogut observar.

Segons el capità general, sembla que els serveis a la zona de Melilla no estan organitzats com haurien d'estar; tenen grans defectes. Així mateix l'organització de combois i altres extrems referents al moviment de la màquina de guerra a la zona oriental han desplaçat al general Weyler.

Sembla que aquest ha dit que com no podia presenciar allò, i menys podria fer-se càrrec de les tropes, ja que no era aquesta la seva missió, per això ha vingut a Madrid per a donar compte al ministre de la desfavorable impressió que porta del seu viatge.

A l'efecte, redactarà un informe i el donarà al Govern.

Ha anunciat que aquesta tarda es proposava marxar a Alacant, però que en vista de les circumstàncies, estava, com sempre, a la disposició del Govern, per si el Govern entenia que havia de disposar d'ell en aquests moments.

Enten també el general Weyler que a Melilla fa falta un cap director, militar, que es fes càrrec de les circumstàncies, i que es sabés imposar amb energia i arribar on fos necessari.

Pel que a ell toca, com ha dit abans, està a disposició del Govern, i disposat a tot, inclús a posar-se al davant de les tropes que són al Marroc.

SENSE NOTÍCIES
El sots-secretari de Guerra ha dit, a un quart de tres d'aquesta tarda, als periodistes, que encara no s'havien rebut noves notícies del Marroc.

MANIFESTACIONS D'EN WEYLER
Madrid, 20, 4 15 tarda.

Els periodistes han visitat aquesta tarda el general Weyler a casa seva.

El cap de l'Estat Major Central ha començat dient:

—No em preguntin res: jo no puc dir res.

—M'he presentat una memòria al Govern, contenint la seva opinió sobre els últims successos d'Àfrica.

Si alguna cosa hi ha d'una memòria, efectivament, però jo no he vist ni el President del Consell, ni el ministre de la Guerra, i això que els he cercat insistentment.

—Està bé; però d'això de la memòria, no pot avançar-nos alguna cosa? perquè se diu per aquí que

és molt clara i que és molt interessant.

—Res, res: jo d'això no en diré ni una paraula.

—I és cert que marxa cap a Palma de Mallorca?

—Sí, senyor; aquesta mateixa tarda en val cap a Alacant, on penso embarcar; dic, si el Govern no em necessita, perquè jo sempre, i a tot arreu, estic a la seva disposició, sobretot si és per a lluitar.

El general Weyler ha dit que venia escandalitzat de la situació de la zona de Melilla, i que com que ell no podia dir, com a espectador, que tal posició estava situada, que un comboi que havia sortit no podia arribar al lloc, etc., etc., i com que per a traçar, ell no tenia facultats per a disposar el que havia de fer-se, per a evitar tot això, no tenia altre camí que el que ha pres: tornar immediatament a Espanya.

TRANQUIL·LITAT OFICIAL
A Guerra, el cap de negociat de premsa ha comunicat aquesta tarda que no havien ocorregut nous combats a Melilla; que la tranquil·litat era absoluta, per haver-se diferit el comboi a Tifaraut i que no hi havia cap nova relació de baixes després de les ja conegudes.

ACABAMENT DE LES LLICENCIES
Avui s'han circulat telegrams a tots els cossos i dependències militars ordenant la urgent incorporació a llurs destins de tots els caps i oficials que es troben amb llicència d'estiu.

EL DILEMA D'EN WEYLER
Aquesta tarda es deia que el cap de l'Estat Major Central, després de convencer-se de la situació en què es troba la comandància de Melilla, ha proposat al Govern el següent dilema: O tot o res; és a dir, o veritable dominació de la nostra zona de protectorat, mitjançant les armes, inclouent-hi, com és natural, Alhucemas, o abandon total i absolut de les nostres posicions del Nord d'Àfrica, car la realitat ha demostrat, amb segants proves, per cert, que als moros no se'ls domina amb sentiments, ni lògiques, ni amb ambaixades, i sols cedeixen quan reconeixen que l'enemic és més fort que ells.

Continuarà un moment més en aquesta situació, que tanta sang i diner costa esterilitment, concedint-los la iniciativa en l'atac limitant-nos a lluitar quan els convingui, és un projecte perfectament suïcida.

NOTES DE FINANCES
Madrid, 20, 5 15 tarda.

Al ministeri de Finances han facilitat la següent nota:

El ministre de Finances ha rebut de Bilbao, amb data 18 del corrent, el següent telegrama:

«El Consell d'Administració de la Companyia Bilbaína de Navegació té l'honor de comunicar a V. E. la intenció que tenia d'haver contestat a un comunicat aparegut als diaris de Bilbao el dia 14 del que cursa, signat pel justament rellevat delegat de Finances d'aquesta «provincia»;

però havent recapacitat, desistí de fer-ho, creient que millor que aquesta Companyia complís la contestació al ministre de Finances.

Vista la nota facilitada a la premsa d'aquí el dia d'ahir per aquest ministeri, i que reproduïx la d'ací, queda més que complidament contestat el rellevat delegat de Finances.

Ara bé, com que d'ella es desprèn que algun diari ha interpretat a l'inrevés l'acte justíssim de V. E., tractant de fer veure que ha estat per afavorir la que ell suposa una important societat navilera, el Consell d'Administració d'aquesta societat declara davant Espanya sencera, que reprova el judici emès pel diari en qüestió, ja que aquesta Companyia, que en primer lloc res té de poderosa, demés ni directament ni indirecta, no apot els recursos interposats ni coneix a ningú que pugues apoderar-se cap

gestió ha fet prop de ningú, ni menys ha tingut la menor notícia sobre la marxa d'això fins que els diaris ens han informat.

Si V. E. com suposa l'esmentat diari, hagués afavorit els nostres interessos, no hauria desestimat, no desestimà, el nostre recurs sobre la tributació pel timbre, que consideràvem injusta, encara que legal, i l'import de la qual era de 44.000 pessetes.

En la decisió presa per V. E. en el nostre recurs contra l'apremi era tan evident el nostre dret i l'extralimitació del funcionari revocat, que no necessitava apoi de ningú, sinó l'exposició de fets i la seva comprovació, i estem absolutament segurs que això solament ha bastat a V. E. per a pendre la justíssima determinació que ha pres.

El saluda amb tot respecte. — El Consell d'Administració de la Companyia Navilera de Bilbao.

HOMENATGE
Amb motiu de complir-se el tercer aniversari de la mort de Miquel Moya, ahir es celebrà l'anunciat homenatge organitzat per l'Ajuntament i l'Associació de la Premsa.

Es descobrí una làpida a la casa on visqué el finit, pronunciant discursos l'alcalde, senyor Ruiz Giménez, el president de l'Associació de la Premsa, senyor Francisco Rodríguez, i el ministre de Portugal, senyor Melo Barreto, i agraï l'homenatge don Manuel Moya Ojanguen.

Assistiren a l'acte nombrosos periodistes literats i personalitats que es traslladaren al cementiri disposant coronas.

CONTINGENTS A MELILLA
Madrid, 20, 6 15 tarda.

S'ha ordenat la tramesa de contingents a Melilla.

S'han rebut telegrams de diverses províncies donant compte de la tramesa i embarcament de tropes d'infanteria i cavalleria.

Dien de Valladolid que enit passada sortiren 300 soldats del regiment de Isabel II. Encara que l'hora de la marxa era molt intempestiva i s'havia guanyat rigorosa reserva sobre això, sembla que en el moment de l'embarcament es feren ostensibles algunes protestes, intervenint-hi la policia.

Aquesta nit sortiran de Madrid forces pertanyents a dos regiments, per a cobrir baixes.

De València comuniquen que amb direcció a Màlaga, on embarcaran cap a Melilla, han marxat en tren 61 soldats del regiment de Guadalajara. S'ha dispensat als expedicionaris un entusiasta acomiadament. Tant als carrers de la població com a l'estació la gentada era gran. Ha acompanyat l'embarcament la música de dir regiment, assistint a l'acomiadament els caps i oficials, classes i soldats. Demà sortirà una segona expedició formada per soldats de quota.

Del Ferrol comuniquen que s'ha rebut ordre de la capitania general de la vuitena regió disposant que s'incorporin immediatament als seus cossos els individus que es troben en llicència permanent al regiment del Ferrol i que el segon batalló es trobi preparat per a marxar al primer avís.

De Màlaga participen que s'han rebut ordres del ministeri de la Guerra perquè sigui embarcat sense dilació el material de guerra que quedava als molls i la tramesa del qual fou suspesa dies passats.

LA SITUACIÓ DE MELILLA
Melilla. — Les confidències asseguren que Abd-el-Krim ha posat comunicació telefònica entre Azdir i Annal.

S'ha comprovat que durant aquests últims dies ha augmentat considerablement la harca enemiga.

Des de les posicions de primera línia es veuen grans contingents de rebels que es dirigeixen a Beni-Said.

Com que un periodista ha alludit

—No tinc determinat el dia de tornada, el qual suposo no trigarà, però crec que estaré aquí almenys un parell de dies.

El senyor Jiménez ha demanat que depuri l'esdevingut amb la apre-hensió d'armes que realitzà un capità d'artilleria de Melilla, les quals armes, mitjançant Er Rifi, foren tor-nades a l'enemic pocs dies abans del combat de Tizzi Azza.

Madrid, 20, 10'30 nit.

L'Hospital
de la Magdalena

is restants, i almenys vuit a la
ssada, vuit al nivell de l'escenari
is cada un dels pisos. Es variaria
situació del mecanisme del tel
tad i la de l'eixeta de pas del te
de pluja.

Programa Muntanya — Prohibició de

Antoni Formoso Permay
Inventor
Santa Catalina, 12. - La Coruña

Ideal Saló. — Instalar altres dues boques d'aigua i substituir la màniguera d'una de les instal·lades, per altra més llarga. Instalar una petita boca d'aigua en la cabina. Que hi hagi almenys sis extintors a la sala, un d'ells a la caseta. Prohibir utilitzar l'escenari sense permís previ sol·licitat en forma; modificar dues portes, fent que obrin a l'exterior i establir quatre portes més. Suprimir uns grans substituïnt-los per pendents suaus.

ANIVERSARIIS

Bisbat

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Verge de la Pietat, a la seva capella, Escorial 155 (Gràcia). — Demà, Torn de l'Esperit Sant a la mateixa capella.

ENTERRAMENTS

En Cristófol Morales i Fernández
Ayui, a les cinc. Moll de la Barcelo-
neta Vapor «Reina Victoria Eugenia»
Parròquia de Sant Miquel del Port
Estació de França

Publicacions rebudes

Completar tan útil publicació un index de tots els Balears, explicant el valor cultural de llurs manantials, index de records o comunicacions marítimes i les dades dels

Els Esports:

Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &

Futbol

NOTES D'ESTIU

Com si ho veiéssim. Arribarà la propera temporada futbolística, que sigui de pas en l'ordre de partits internacionals promet batre el record dels esdeveniments sensacionals, i pel que fa als encontres de campionat fa augurar una competència ultra rabiosa i estrident; arribarà el setembre, els clubs faran públics programes fantàstics; els jugadors seguiran jurant, perjurant que llur «amateurisme» no tan sols mereix discussió; els camps de joc, reformatos i embellits, constituiran ells sols un atractiu irresistible per als espectadors i oferiran als ulls d'aquests bon nombre de cartells-avis, amb indicacions d'ordre material concebudes en aquests semblants termes: «Pas a la tribuna»; «Seients de preferència»; «Direcció de populars i gol de baix»; i altres per l'estil. Però el que no s'haurà acudit a ningú, malgrat les excel·lents intencions de tothom, és la col·locació, als llocs més visibles i més propers al públic, el mateix el de la tribuna que el de general, de cartells amb advertències, d'ordre moral, d'aquesta o semblant naturalesa: «Respecteu les decisions de l'àrbitre»; «No insulteu els jugadors ni els atletes»; «La lluita innoble»; «Doneu proves de cultura, no movent escàndols ni parallant-vos els uns amb els altres», etcètera.

Estem segurs que amb aquest intent ennoblidor de les lluites futbolístiques ningú hi haurà atinat. Com si ho veiéssim! I, francament, l'excessu de les despeses que pogués ocasionar, no podrà invocar-se com una mercedosa de tenir-se en compte.

El 10.001 és, avui, entre una part de l'afició futbolística, un número més popular que el 13 entre els supersticiosos. La darrera assemblea general del F. C. Barcelona, l'establí, en relació amb els socis de l'entitat, un límit i com un punt de partida, a la vegada. I des d'aleshores, el 10.001 constitueix entre el gremi barcelonista una veritable obsessió. Els que l'instituiren no somien altra cosa sinó que el 10.001 sigui, com més aviat millor, una realitat comptant i fonament; i els qui tenen el propòsit de «fer-se» del «Barce», però que, per allò de què a l'estiu no es porta arulla, no troben mai ocasió oportuna o es distreuen, cada dia, de sol·licitar una proposta o d'omplir-la si la tenen, aquests, desitgen que el 10.001 sigui tan lluny com la regeneració d'Espanya pels polítics madrilenys. I heu aquí com uns mateixos ideals afectuosos, en posar-se en contacte amb la realitat positiva, es destrien en dos camins, no solament diferents, sinó completament oposats.

Sostenim un criteri exclusivament personal i que podrà ésser equivocatiu; però malgrat l'autoritat i el respecte profund que ens mereix el senyor Masferrer, degà dels periodistes esportius espanyols, engendrador de la iniciativa, una «Asociación Nacional de Periodistas Deportivos» no ens dona bé ni a les orelles ni a l'espectre de poder jutjar el que serà l'estructura interna de la projectada «Asociación» fins a conèixer els estatuts i reglament pels quals es regirà, i per tant, un elogi o una censura, l'intent de crear-la, foren extemporanis i prematurs. Però, en principi, la idea no ens ha entusiasmat, per diverses raons, essent la primordial aquesta: Que de Catalunya, on existeix un Sindicat de Periodistes

Esportius model en el seu gènere, en neixi, i precisament patrocinada per elements de relleu dintre el Sindicat, la iniciativa de crear una «Asociación Nacional de Periodistas Deportivos»; iniciativa, així almenys ho creiem, que suposa la desaparició d'aquell amb tota la seva tradició gloriosa, amb tota la seva autonomia, millor direm, independència, a la qual deu el prestigi i solidesa assolits. Ultra això, la creació de la «Asociación» ve a confessar la negació de l'eficàcia, per a determinats assumptes o per a tots al plegat, dels organismes periodístics regionals. I en això la nostra disconformitat és absoluta. Demés, la projectada entitat, malgrat les raons al·legades pels patrocinadors, la creiem innecessària i fins i tot, en determinats aspectes racials, indesitjable. Trobariem encertada la creació d'una «Federació peninsular d'entitats periodístico-esportives», però una «Asociación Nacional de Periodistas Deportivos» no ens acaba de fer el pes.

Que la «Federació» no és viable perquè només a Catalunya estan organitzats, com cal, els periodistes esportius? Ah! que s'organitzin els de les altres terres d'Espanya, que, si ho havem fet nosaltres, no veiem cap obstacle que ells puguin fer el mateix. Després..., després, pot intentar-se una «Federació»; però una «Asociación», ho creiem una equivocació. Que ho meditin bé l'iniciador i els patrocinadors de la idea nascuda el 13 de maig d'enguany.

CORRECUTTA

Excursionisme

DUES IMPORTANTS ASCENSIONS

L'alpinisme o sia l'excursionisme d'alta muntanya va arrelant cada vegada més a casa nostra. Els vells excursionistes, els que han recorregut durant anys gairebé tot el Pirineu per a conèixer tot quant d'admirable enclou, traspassen la frontera i van a cercar nous horitzons i noves dificultats a vèncer, escampant entre el món alpinista el nom de Catalunya. Fa pocs anys començaren a petjar els Alps suïssos i també el Mont-blanc, cim el més elevat de l'Europa occidental, i fa pocs dies que dos socis capdavaners del Centre Excursionista de Catalunya, els noms dels quals corresponen a les inicials L. E. i J. V., retornen victoriosos després de guanyar els dos cimals més difícils dels Alps francesos del Dauphiné: la Barre des Ecrins (4.103 metres) i la Meije (3983 metres).

Són aquests els dos pics més importants del macis del Pelvoux, tot ell constituït per formidables agulles i profunds abismes, entre els quals blanquegen les geleres. La Barre des Ecrins és el seu punt més elevat, i en la seva travessia cal pujar durant cinc hores per penjadres canals, tallant el gel de les pales que cauen directament en el precipici. El cim es troba en una afilada cresta que per un costat sembla desplomar-se en el buit, i per l'altra baixa en vertiginós pendent de glaç fins al glacier Blanc. En el descens seguien durant mitja hora l'esmentada cresta, despenjant-se per mitja de la corda en la gelera i admirant les grandioses esquerdes i «seracs» de seixanta a vuitanta metres d'alçada, travessaren la bretxa dels Ecrins, un altre passatge delicat, i per la gelera de la Bonne Pierre arribaven a l'entrada de fosc al poblet de La Bérarde. Llarga jornada de divuit hores entre roques i gels.

L'altra ascensió va ésser a la Meije, anomenada pels alpinistes «la grande difficile». Té ben guanyada la seva renomnada i qui es vulgui

mesurar amb ella ha de sentir-se ben segur de si mateix i amb força suficient per a lluitar durant les dotze hores que dura el pasatge de llocs difícils i perillosos. En el costat S. hi ha el refugi del Promontoire, lloc de partida de l'ascensió, penjat sobre d'una cresta i segurant aquella colossal muralla de prop d'un mil·ler de metres verticals. L'escalada per aquest indret és de les més arriscades que es puguin efectuar, fortament suggestiva i plena d'emocions. Cal pujar per la muralla fent equilibris sobre un abisme, el fons del qual no s'albira, sinó que es ven aparèixer al lluny la vall. Són una sèrie de passos acrobàtics, sostenint-se en minuts preses que cal guanyar per mitja de contraccions i sempre penjats en la vertical paret. Tots tenen un nom, mes entre ells sobresurt, per les seves dificultats i la seva situació perillosa, la «dalle Castelnau». Penjat dessota una bretxa es troba també el glacier Carré, la inclinació del qual és de 55 a 60 graus i on cal tallar passos en tota la seva llargada. Ja guanyat el cim del gran pic, l'escudat s'estén admirable sobre aquella salvatge confusió de punxaguts cims i agulles. En la travessia, fins al pic central, les dificultats continuen, havent-se de seguir una tallant aresta en la qual es troba la bretxa Zsigmondy, on és necessari guanyar una roca que surt en el buit, i en la qual cal fer miracles d'equilibri per a passar-la. En la davallada del pic Central es troba una dreta pala de glaç, en la qual és necessari baixar per una corda en una llargada de 40 metres i tallar els conseqüents esglaons. Les dificultats, acaben i aviat s'arriba al refugi de l'Aigle, en les vessants de La Grave.

Tal són a grans plomades aquestes dues interessants ascensions, les quals han posat ben alt el nom de Catalunya, i una prova d'això és que uns companys de l'excursió francesa, en el xalet-refugi esmentat del Promontoire escriviren en el llibre registre la següent frase: «Si tots els espanyols fossin com els dos companys que hem conegut, s'estimaria tant l'Espanya com la França. Espanyol «est bien, catalan est mieux».

SANTA MARIA DE RIPOLL

Un fascicle de cinquanta pàgines, en excel·lent paper, amb una vintena de làmines reproduïnt més de trenta fotografies del monestir i nombrosos de dibuixos a la ploma tot plegat curosament tirat a casa l'Oliva de Vilanova, forma la darrera publicació que el Centre Excursionista de Catalunya, el qual mai desconfia en la seva patriòtica tasca, acaba d'oferir a l'excursionista, al patriota, a l'amant de la nostra història, al senzillament curiós qui vulgui visitar-lo, el seu afany de conèixer les grans obres dels nostres avantpassats, d'una manera clara i concisa, no exempta d'elegància i d'un to del més elevat patriotisme.

Qui vulgui saber ràpidament el que fou el gran cenobi, fogar de la nostra pàtria, qual sublim portalada és, no sols un blasó de la nostra noblesa, sinó una de les grans meravelles que en l'art romànic puguin contemplar-se; qui vulgui conèixer al detall la santa obra de restauració del monestir que portà a cap el qui fou un dels grans bisbes de Catalunya, el doctor Morgades; qui vulgui conèixer la gran riquesa en estàtues, frisos, capitells i finestres; qui vulgui capacitar-se de la valor dels claustres o de les columnes del temple; qui vulgui saber el gran centre de cultura que feu el monestir; qui vulgui assabentar-se del nombre dels nostres primers reis, els cossos dels quals tenen allí llur etern repós; qui vulgui saber l'obra d'embelliment que hi feu el gran pintor En Joan Llimona, adornant el

Automòbils Delahaye

sol·licita una prova

Bruch, 166

cimbori amb plafons qualificats com a obres mestres definitives; qui vulgui sentir-se més orgullós cada dia d'ésser català davant de les grans obres portades a cap pels nostres avantpassats, que compri i lleixi detingudament el petit fascicle, el qual és una exquisida prova del bon gust i la refinada cura amb la qual va desenvolupant la seva obra el nostre gran Centre.

Ens oblidàvem de dir que les fotografies que embelleixen l'obra són dels senyors Vilaseca, Solà, Nonell i algun altre soci del C. E. de C., i que la lletra ha estat encomanada a En Joan Danés i Vernedas, un altre dels entusiastes capdavaners d'aquella casa on sols es treballa amb els ulls fets en la Patria.

S'estan preparant tres o quatre altres opuscles donant així alt exemple, el qual ens consta que comença a ésser seguit per alguns ajuntaments de poblacions importants de Catalunya, els quals comencen a capir la importància que per les respectives viles o ciutats té l'atracció de l'excursionista o turista, el qual deixa darrera seu una estela d'or.

EXCURSIÓ COL·LECTIVA

Hem rebut el cartell convocant a la quarta Excursió Col·lectiva de Catalunya, patrocinada per la Lliga de Societats Excursionistes que organitza aquest cop el Centre Excursionista Rafael Casanova, com a homenatge a la Natura, per al dia 16 de setembre vinent, en el trajecte Sant Celoni, Vilardell, Collbuto, Can Valls, Olzinelles, Sant Celoni.

En l'aplec hi haurà parlaments, ballada de sardanes, solemne benedicció del banderí del Centre i concurs literari, segons detalls i programes que poden demanar-se al local del Centre, Sant Domènec, 7, principal.

La festa promet no desmerèixer de les anteriors.

CONGRES DELS PIRENEUS

Organitzat pel Club Alpi Francès se celebrarà els dies 13 al 27 vinent, amb el concurs del nostre C. E. de C. En el programa figuren tres parts: excursions al voltant de Luchon, amb la inauguració del refugi d'Espingo, fins el dia 17; fins el dia 25, excursions als Pireneus Orientals, sortint d'Ax, i els dies 26 i 27, excursió des de Perpinyà a Barcelona i Montserrat.

Aquesta tercera part s'organitza sota els auspicis del nostre Centre, on es farà una recepció el dia 25 de setembre, anant l'endemà a la nostra Santa Muntanya, on, mentre uns grups visitaren el Monestir i encontres, altres faran l'escalada dels Ecos per a fer conèixer als nostres visitants els diferents aspectes de la muntanya. El dia 27 serà la visita oficial a la nostra ciutat, acabant el vespre amb un banquet al Tibidabo.

L'Autòdrom de Sitges

A la pista cimentada per a carreres d'automòbils, la construcció de la qual s'està acabant a la vila de Sitges, es disputarà el dia 28 d'octubre vinent una importantíssima car-

tera, la qual serà el I Gran Premi Internacional d'Espanya en pista, per cotxes de dos litres, el reglament de la qual acabem de rebre.

La distància en la qual es disputarà aquesta carrera serà de 700 quilòmetres, o sia 350 voltes a la pista, i serà disputada d'acord amb les prescripcions del reglament de carreres del R. A. C. d'E. Pels cronometradors oficials d'aquest serà pres el temps, ja que encara no havem sabut emancipar-nos d'una tutela que ens avergonyeix.

Les característiques dels cotxes que podran pendre-hi part són: cilindrada total màxima de dos litres; pes mínim dels cotxes, buits, 650 quilos. Cada cotxe haurà de portar pintat en el radiador i als costats del capot el nombre que li hagués correspost per sorteig, de forma i mida convenient perquè es puguin veure a gran distància.

El cotxe que hagi fet el recorregut esmentat en menys temps, serà el guanyador d'un premi de 50.000 pessetes i una copa, el segon de 20.000 i copa, el tercer 10.000 i copa, el quart 5.000 i una medalla, el cinquè 3.000 i medalla i el sisè, setè i vuitè altres premis de 3.000 pessetes.

La copa del primer es dona pel Rei, i el segon guanyador dos anys seguits o tres alterns, en carrera similar a la present, per obtenir-la en definitiva.

Dels cotxes guanyadors de premi, al que hagi fet deu voltes seguides, de la pista, en menor temps, li serà atorgat un premi especial de 3.000 pessetes, donant-se altres premis especials, els quals s'anunciaran oportunament.

La participació en aquesta carrera serà mitjançant invitació que el Comitè organitzador dirigirà a les cases constructors, les quals no podran inscriure més de cinc cotxes per casa.

Les reparacions i revituallament s'hauran de fer per les persones d'a bord dels cotxes, en els llocs destinats a aquest objecte pel Comitè Executiu.

Anem, doncs, a entrar de ple en les carreres d'automòbils en pista, tal com es fan a les més preeminentes nacions del món. La data del 28 d'octubre esdevindrà històrica.

Marítims

POLO AQUATIC

Un sol partit es féu diumenge al matí a la piscina del C. N. B., resultant ben interessant i posant de relleu la superior categoria dels jugadors participants.

L'equip blau, compost de Rebollo, Tusell-Rosich, Barté, Fontanet (J.)-Gibert (F.)-Gibert (L.), guanyà per dos gols a un el blanc, format per Blanchart, Trigo (J.)-Bretos, Puig, Fontanet (S.)-Guiraud-Trigo (M.).

En la segona part En Peradejordi substituï En Fontanet (S.).

NEDADOR COMPLET

En el darrer número de la revista «Natació», portàvem del C. N. B.,

CITROËN

L'automòbil més econòmic

cost i entreteriment

5.500 Pts.

AGENTS: Autolocomoción, S. A. - RAMBLA DE CATALUNYA, 90 - TELÉFON 422 G.

s'annuncia haver rebut del soci Manuel Roca-mora una esplèndida copa d'argent, perquè sigui adjudicada al nedador més complet.

S'està elaborant el reglament per a les proves, les quals es faran durant la primera quinzena d'octubre.

REPARTIMENT DE PREMIS

El dia 29 del corrent al matí a l'estatge del C. N. B., s'efectuarà el repartiment dels premis dels Campionats de la F. E. de N. A.

Atlètiques

BOXA

Aquesta nit tindrà lloc en el Luna Park una interessant vetllada a base del campionat d'Espanya del pes gall, títol que en deu rounds de tres minuts es disputaran Lluís Vallespin i Carles Aracil, els dos pugils seleccionats per la Federació per a disputar-se'l.

Completen el programa de la vetllada els següents combats: En quatre rounds, Paer contra Muñoz i Puig contra Taffall, els dos combats del pes mosca; en sis rounds, Benjamin contra Brown, del pes ploma, i Fabregat contra Garcia, del pes gall. En aquesta vetllada actuarà de director de combats el senyor D. C. Reyes.

Entre els aficionats hi ha gran expectació per la pròxima vetllada popular del Parc, en la qual, en combat de revenja del que efectuaren a la Cort, seran posats novament davant per davant Salvador Albert i Francesc Mestres, puix igual interès posarà Albert, el qual a Madrid resultà vencedor en demostrar que la seva decisió fou ben donada, com Mestres en demostrar el contrari, lliurant així, si és precís, una singular batalla.

Un altre combat de la mateixa vetllada que és esperat amb interès és el dels bantams Cuenca i Moya, el títol del qual fou una revelació.

Ciclisme

CARRERES DEL PORTAL NOU

S'admeten inscripcions per a la carrera de bicicletes (de cintes), amb els premis següents: dues copes i deu medalles d'argent, en les festes del carrer del Portal Nou. Aquesta carrera tindrà lloc el dia 9 de setembre, a dos quarts d'onze del matí.

Per a les inscripcions dirigir-se al carrer del Portal Nou, número 21, drogueria d'En Bernat Gómez, fins el dia 5 del vinent setembre.

A MOLLET

Diumenge es va celebrar la carrera organitzada per la Penya Ciclista Molletenca, amb motiu de la festa major, en el trajecte Mollet-Montcada-Mollet-Caldes-Granollers-Parets-Mollet (55 quilòmetres), donant-se la sortida a les 9.45, a 45 corredors.

Per mal estat de la carretera hi hagué bastant d'incidències, retirant-se alguns corredors i arribant-ne alguns de pigats a la meta, i guanyant-se la carrera a l'embalatge.

La classificació fou:

Teodor Montoya, 1 hora 59' 30"; Marcell Llopis i Eduard Tresserras, amb 1/5 de diferència; Joan Fargas, 1 hora 59' 32"; Josep Bisbal, 1 hora, 59' 34"; Gabriel Cruz, 1 hora 59' 38"; Josep Farré, 2 hores 4' 30"; J. Hierro, 2 hores 4' 34"; i després Joan Solanas, B. Escobar, S. Rabassa, M. Gallant, J. Gallart, J. Castellort i J. Cumi.

La classificació per categories fou: Segona, Fargas; tercera, Cruz; local, Mogas; i infants (Mollet-Llaga, i retorn), J. Pi, 41; Benet Agre, 42' 30"; Biel Garcia, 43'; Joan Rabassa, 44'.

Lawn-Tennis

LA COPA DAVIS

Boston (Massachusetts, EE. UU.), 19. — Copa Davis de Lawn-Tennis. El jugador francès Lacoste ha vençut, en les proves que ahir tingueren lloc, l'australià Baccinnes, per 4 a 2, 6 a 1 i 6 a 2. — Havas.

Barreja

TURISME AERI

El secretari de la Penya de l'Aire, En Josep Canudas, el pilot català, qui amb el seu aparell ha recorregut tantes vegades Catalunya en viatges de turisme aeri, ha tornat a

començar la seva campanya de vulgarització i propaganda.

Tripulant un aeroplà Avro-Rhône 110 HP, propietat d'En Jeroni Pujol, que l'acompanyava com a passatger, va sortir En Canudas de Barcelona dissabte dia 11 d'agost; 40 minuts més tard prenia terra a Vich. En els tres dies que va estar a Vich va fer nombrosos vols, amb passatgers.

El diilluns, dia 13, va sortir de Vich, seguint el curs del riu Ter, i per Girona i Banyoles, es va dirigir a Figueras, on aturà a la tarda va fer un formós vol sobre Roses i Castell d'Empúries.

El dimarts va continuar la seva excursió cap a Besalú, prenent terra magníficament a una finca del senyor Pujol, on fou admirat l'avió per cents de muntanyesos d'aquella comarca.

Dimecres passat a la tarda, i davant de nombros públic, sortiren de Besalú a les cinc de la tarda; una hora més tard, els turistes de Penya de l'Aire ateraren a l'aeròdrom de Barcelona, donant per acabada tan interessant excursió.

Conferència. — Al Centre Excursionista Rafel Casanova, Sant Domènec, 7, pral., donarà la conferència inaugural del nou estatge del Centre, primera del segon cicle organitzat per la Comissió de Propaganda, el diputat En Narcís Pla i Carreras desentrellant el tema «Catalunya i l'Esport». L'acte se celebrarà dijous, 23 d'agost, a les deu de la vetlla.

Primer Concurs de Fotografies del C. E. Rafel Casanova. — El jurat d'Admissió d'aquest Concurs de Fotografies

ens assabenta que ha estat ja clos el terme d'admissió de col·leccions navent-se admes les següents: número 1. L. «Repòs»; 4. L. «Nostra terra»; 5. L. «Quina flaire»; 7. L. «Marines»; 19. L. «Avui»; 20. L. «Turisme»; 21. L. «Rodamón»; 22. L. «Jac»; 23. L. «Catalonia»; 24. L. «Fou una patria...»; 25. L. «Contrallums»; 27. L. «Indrets de ma patria»; 28. L. «Pàtria»; 29. L. «Persèus»; 30. L. «Zeus»; 31. L. «Pomona»; 32. L. «Trebals»; 33. L. «Sempre avant»; 34. L. «Avant sempre»; 35. L. «Patria vella»; 36. L. «Valles»; 37. L. «Ginebres»; 39. L. «Natura»; 40. L. «Nostra terra»; 41. L. «Tríptic»; i 42. L. «Racons de Catalunya».

Les col·leccions «Atila i Pàtria» (número 25), no s'admeten per portar en un angle el nom de l'autor. No obstant el Jurat considerant-les de molt mèrit les exposarà, fora de Concurs, a l'Exposició que s'inaugurarà a l'estatge del Centre el dia 2 de setembre a les cinc de la tarda.

Les obres no admeses a Concurs hauran d'ésser retirades dintre el terme de 30 dies a comptar des del dia de la publicació del veredict del Concurs, que ho serà el dia 2 de setembre al moment d'obrir-se l'Exposició. Passat aquest terme es considerarà que llurs autors renuncien a elles, fent-ne per tant, el C. E. Rafel Casanova, l'ús que cregui pertinent sense que per això hi hagi dret a reclamació de cap mena.

El repartiment de premis s'ha fixat en principi pel dia 30 de setembre a les cinc de la tarda.

Barcelona, 18 agost 1943. — Formen el Jurat d'Admissió els senyors: Joan Puig, Manuel Torres, Artur Casas, Albert Pàmies i Josep Aranols.

CORREDISSES

La campanya del Marroc

El comunicat d'ebans d'ahir que publica la fulla oficial dels diilluns, diu: «Nota Guerra avui. — Zona Oriental, ahir bateria obusos Tafereit féu vint dispers grup enemic poblat Bènimedian; des de Buhorif es dispersà amb foc de fusell i ametralladores diversos grups enemics situats orestes davant avançades; decoberta de l'Izumar fou hostilitzada per enemic, sense novetat; durant nit ha estat atacada insistència posició Tifurini; grups enemics es dedicaven fortificar-se immediacions posició, batuts granades mà deixant tres morts junt alambrades. Alhucemas comunica Comandant Militar ahir i abans d'ahir sembla camp veí gairebé desert, observant-se circulació alguns grups armats semblen pel·lous. Comunico Comandant «Espana» arribà aquest matí a Afrau reunint-se canons protegien combot dita posició sense novetat, comunico cuirassat convenien dia vigü aquest port conferenciar, ja que després fet dit combot a Afrau deixant municions boca i guerra serà útil presència aquí. Alt Comissari comunica arribada quest port tarda, a les divuit. Continuació exposat ahir respecte resultat combat embulat comunico baixes oficials trameses ahir en aligmentar-se amb capità Manuel Jorge Marsal, alferes Lluís Portillo Ruiz, regiment Toledo; alferes Joaquim Presa Pomares, Alfons Alvarez Rodera, regiment Galicia, tots ferits. Zona Occidental, aquest matí asse-

nyalant-se enemic Penas de Cayajet reraguarda pròxim posició Adgoz, línia laud, entaulant-se combats coloma coronel Zumal que era a Darabla i marxa reforçar posició Adgoz; en quadres aviació fou disposat bombarder Penas de Cayajet on es troba enemic; a les quinze es retiraren banderes Tabor posició Adgoz, sense novetat.

TROPES AL MARROC

S'ha ordenat per la superioritat que els regiments d'aquesta guarnició que tenen un batalló al Marroc, efectuen un sorteig entre els reclutes per a designar els que han de cobrir batallons en els dits batallons.

De Figueras arribaren un centenar de reclutes del regiment d'Àsia que van a Melilla a cobrir batallons. A la mateixa estació de França, on havien estat rebuts per les autoritats militars i representacions de la guarnició, els reclutes van menjar un ranxo extraordinari i en el correu de València van continuar el viatge.

A Tarragona s'els van agregar contingents de reclutes del regiment d'Almansa, que guarnix aquella ciutat, i d'Albuera, que està de guarnició a Lleida.

S'ha rebut ordre que el regiment de Jaén, que no té cap contingent al Marroc, prepari un batalló per marxar al primer avís.

També han d'haver-hi preparats alguns contingents de cavalleria.

EL CAPITA GENERAL

El marquès d'Estella, que havia anat a reposar uns quants dies a Font Ro-meu, ha fet saber que torna a Barcelona, perquè el calent que prenent les coses del Marroc pot fer necessària la seva presència a la Capitania General.

Es creu que arribarà avui.

ORGANITZACIO D'UNITATS

S'ha disposat que els cossos d'aquesta capitania que no tinguin a Africa unitats expedicionàries procedixin a organitzar un batalló en d'infanteria i enginyers amb tots els homes presents en files i amb el que disposen les plantilles de mobilització de 1921, expressant l'armament, bestiar i material que precisen per al complet d'aquelles.

Igualment organitzaran un grup de dos esquadrans els regiments de cavalleria i una bateria o companyia els cossos d'artilleria, Intendencia i Sanitat.

Els cossos als quals es refereix aquesta disposició són el regiment d'infanteria de Jaén, els de dragons de Santiago, Montesa i Numancia, caçadors de Tetuan, setè i vuitè d'artilleria lleugera, primer de muntanya i setè pesat. Aquest últim ha d'organitzar una bateria d'obusos.

Les quatre comandancies de tropes d'Intendencia i de Sanitat Militar organitzaran una companyia de muntanya cada una d'elles.

ELS SOLDATS DE QUOTA

El capità general ha disposat que per a l'organització del batalló del regiment d'infanteria de Jaén, dels grups de cavalleria i d'artilleria i de quantes unitats s'organitzin en virtut del disposat pel ministre de la Guerra en telegrama d'ahir, hi de tenir-se en compte als acollits al capítol XX de la llei de reclutament als quals correspon, als quals, no obstant, no s'els cridarà a concentració fins que pel ministre de la Guerra així s'ordeni.

SUSPENSIÓ DE PERMISOS

Per ordre telegràfica del ministre de la Guerra s'ha disposat que quedin suspesos fins a no: avis els permisos que frueixen els caps i oficials, havent-se ordenat la urgent incorporació dels mateixos.

A les cinc del matí d'ahir, el vapor diposit d'aeronàutica naval, «Dedalo», que estava ancorat a la rada, atracà al moll de Ponent, S., amb l'objecte d'embarcar mariners de guerra, es- sirs aviat cap al Marroc.

Festival a Tiana

Al Casino de Tiana celebraren un brillant festival les colònies escolars de la Reial Associació del Sant Angel de la Guarda que estuegen en aquella població.

S'interpretaren escollits números musicals i es representà amb encert la visió poètica original de D. Manel escrita expressament per a la festa. Acabà la festa, la qual fou presenciada per nombros i distingit públic, cantant totes les noies de la colònia l'Himne al Sant Angel de la Guarda, compost per la senyoreta Marina Fernández Lamarca.

L'ànima de la institució, la senyora Edit Llauredó de Ferrer-Vidal, va rebre moltes felicitacions per l'èxit que assolí la festa.

Casa Simón

Grans Magatzems de Novetats i Confeccions per a Senyora

28 - PORTAFERRISSA - 28

Fins el dia 31 del corrent

NOUS I GRANS DESCOMPTES

en totes les seccions de la casa per

FI DE TEMPORADA

VENDA DE

TROSSOS I RETALLS

A PREUS LLENÇATS

Ocasíó mai vista en la nostra classica Secció de Gangues

CONFECCIONS

de 50 a 80 per 100 de descompte sobre tots els models en VESTITS, BRUSES, JAQUETES, etc., etc.

28 - Portaferrissa - 28

NOTA:

Dipòsit de mosquiteres a preus de fàbrica

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

20 d'agost de 1923

L'ACTITUD DE
STRESEMANN

Le Temps, de París, comenta amb una mica d'inquietud i de neguit el silenci del canceller Stresemann, després del seu discurs al Reichstag.

Dèiem en aquest mateix Butlletí el dia 15, en conèixer les primeres notícies d'aquesta oració parlamentària:

«Més importància encara que el seu discurs tindrà la impressió que s'ha produït a Londres i a París. Els comentaris dels periòdics francesos i anglesos ens revelaran l'efecte immediat que pugui produir en la resolució ulterior de la crisi europea.»

Ja hem vist, pels comentaris del *Corriere della Sera* i del *Temps*, que la impressió del discurs de Stresemann havia sigut més aviat favorable a Itàlia i França. També ho havia estat a Anglaterra. El *Times*, de Londres, després d'esperar que França reconeixera amb la mateixa claredat que Anglaterra la necessitat de mantenir l'aliança com un instrument de pau, diu que la situació actual d'Alemanya permet confiar en un arranament ulterior de la crisi europea: (*Fortunately, a respite has come in Germany. The disorders are dying down. Provisional measures of financial reform have been taken, and, whatever may be their permanent value, these measures and the new administrative activity of the Government have apparently staved off the immediate danger. Dr. Stresemann's Government seems to have been greeted with confidence. The new Chancellor's inaugural speech was not striking, but it was not dogmatic. It suggests openings for varied action. For a moment a new opportunity is given. Will the deeper wisdom of the general interest yet prevail?*)

Però, a París, com dèiem abans, comencen d'impacientar-se. Coincidint amb la tramesa de la nota del govern francès a Anglaterra, diu *Le Temps*, després de comentar la situació interior d'Alemanya:

«Ainsi les inquiétudes qu'on attribue à M. Stresemann ne sauraient être, à nos yeux, la vraie cause de la réserve où il s'est tenu pendant ces jours peut-être décisifs. Certes, il peut avoir d'autres raisons pour se taire. C'est à lui et à ses collègues, uniquement, qu'il appartient de déterminer l'heure et le sens des futures explications allemandes. Mais il nous faut bien constater, en vue de l'avenir, que le nouveau gouvernement du Reich n'a pris l'initiative d'aucune suggestion pratique ni d'aucun projet d'arrangement, entre le moment où il s'est installé au pouvoir et l'époque où la politique française doit se définir derechef. Aucune donnée nouvelle ne s'est ajoutée jusqu'à présent, par la volonté de l'Allemagne, au grand problème européen dont M. Poincaré et M. Baldwin s'entretenaient peut-être un jour.»

Aquesta invitació oficiosa a la presentació de noves proposicions, serà atesa per Alemanya? Voldrà el Dr. Stresemann prendre la iniciativa d'obrir noves converses amb els aliats o mantindrà la nota del govern Cuno, del 7 de juny, com a darrera paraula del gabinet alemany?

El més probable és que el Dr. Stresemann, actuant amb la prudència que li dicten les circumstàncies, esperi una mica, fins a veure l'efecte que produeixi a Londres la nova nota francesa.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

El cicló de Hong-Cong

Hong-Cong, 19.—El tifó que es desencadenà ahir fou extremadament violent, calculant-se la velocitat de l'aïre en unes cent trenta milles per hora.

La seva durada fou de poc més de seixanta minuts.

A conseqüència del naufragi del submarí britànic «L. 9», no s'ha hagut de lamentar cap víctima.

Nombrosos navilis foren llançats contra la costa i els acantilats, perdent-se'n molts parcialment o totalment.

Signora la sort que hagin pogut córrer les tripulacions respectives, encara que, donada la violència del tifó, es suposa que seran pocs els que hagin pogut salvar-se.

Altres embarcacions que eren al port pogueren sortejat la furia de l'uracà, marxant a la deriva.

Es desconeix el nombre de víctimes i els danys ocasionats, per estar destruïdes completament les comunicacions; però es creu que les destruccions són considerables, especialment a la part de terra. — Havas.

L'Associació Nacionalista de Bluecher

Londres, 20.—Els periòdics d'aquesta capital publiquen notícies segons les quals l'Associació Nacionalista de Bluecher és teatre d'estranyes esdeveniments.

El general de l'Associació ha estat detingut, acusant-se'l d'haver comès un important robari.

El director militar ha presentat la dimissió.

interceptats i la circulació dels trens es fa amb considerable retard. — Havas.

Cannes, 20.—Després de grans esforços ha estat dominat l'incendi que es declarà ahir al macis muntanyós d'Esterel.

Els danys són d'importància.

A conseqüència de l'incendi han resultat carbonitzades tres persones. — Havas.

París, 20.—Es tenen notícies d'haver-se declarat nous incendis a les muntanyes del Var, a l'Herault i altres departaments meridionals de França. — Havas.

França reconeixrà el Rei de Grècia

París, 20.—Segons «Le Matin», el Govern francès sembla mostrar-se disposat a reconèixer el rei de Grècia com a rei de dret. — Havas.

Radici a Londres

Londres, 20.—Ha arribat a aquesta capital el «leader» croata senyor Radic. — Havas.

El President Alvear

Buenos Aires, 20.—Estant mancats en absolut de fonament els rumors circulats a Madrid respecte a un accident esdevingut al president de la República senyor Alvear. — Havas.

Inundacions a Polònia i a Birmània

Londres, 20.—Telegrafen de Varsòvia als periòdics d'aquesta capital que a conseqüència de les pluges torrencials d'aquests dies s'han produït importants inundacions, a conseqüència de les quals, a la regió de Plotzk, han mort 34 persones. — Havas.

Londres, 20.—Segons notícies de Calcuta que publica «The Times», el riu Irauaddi ha experimentat fortes crescudes, a conseqüència de les quals han quedat enterrades en les aigües algunes ciutats i nombrosos pobles de Birmània.

Han arribat a Rangon, fugint de la inundació, 150.000 persones. — Havas.

Els impressors de Berlín

Berlín, 20.—Els impressors d'aquesta ciutat, en vista dels augments que han sofert els salaris, han resolt reduir les hores de treball i tancar les impremtes, si fos necessari. — Havas.

Els sabotatges alemanys als territoris envaïts

Brusselles, 20.—L'enginyer alemany Menges, detingut com a cap de la banda que organitzava els atemptats ocoreguts últimament a Aquisgran, ha declarat ser un dels elements directores d'una secció el cap de la qual resideix a Alemanya no ocupada, i la missió del qual era organitzar actes de sabotatge en les línies de ferrocarrils. — Havas.

Els treballadors del moll de Londres

Londres, 20.—Els descarregadors del port de Londres han reprès el treball. — Havas.

El deute surant d'Alemanya

Berlín, 20.—El deute flotant d'Alemanya s'eleva a 117 bilions tres cents mil milions de marcs.

Des d'avui la tonelada de carbó es cotitzarà a 85 milions de marcs. El Consell municipal ha protestat contra aquest nou augment. — Havas.

Manifestacions nacionalistes a Baviera

Múnic, 20.—Malgrat les prohibicions del Govern del Reich concernent a reunions i manifestacions, les tropes d'Hitlers han desfilat pels carrers en algunes ciutats de Baviera. — Havas.

La nota francesa al govern de Londres

París, 20.—La nota francesa relativa a la resposta britànica serà lliurada demà a Londres. — Havas.

Brusselles, 19.—L'ambaixador de França en aquesta capital ha comunicat al ministre de Negocis Estrangers senyor Jaspar, la resposta del Govern de la República a la recent nota britànica. — Havas.

Un altre llibre groc

París, 20.—Un nou llibre groc apareixerà probablement dimecres al matí.

El dit llibre contindrà el text de l'última nota anglesa. — Havas.

Desmentiment

Alger, 20.—Han estat desmentides les notícies publicades per molts periòdics espanyols segons les quals s'estaven reclutant a la regió d'Oran contingents per a l'Arka d'Abdel-Krim. — Havas.

Importacions a França

París, 20.—Durant els set primers mesos de l'any actual, les importacions han pujat a 17.803.107.000 francs, per 30.555.462 tones, o sigui amb un augment de 4.672.979.000 francs i 1.898.382 tones amb respecte al corresponent període de 1922. — Havas.

La conferència interaliada

Londres, 20.—L'Agència Reuter diu que mentre no s'ha ofrenada la nota francesa al Govern britànic resultarà prematur parlar de conferència interaliada, puix solament després es quan serà possible apreciar si hi ha alguna base d'acord entre els aliats, que justifiqui tal conferència. — Havas.

Torna la calma al Ruhr

Dusseldorf, 20.—Renaix de mica en mica la calma en els territoris ocupats, resultant la situació quelcom més normal.

Les vagues han acabat per complet a gairebé tot arreu, havent millorat notablement la situació.

Pel que es refereix a la crisi d'aliments alimenticis, els municipis estan adoptant mesures per a impedir la especulació i facilitar el proveïment de les poblacions. — Havas.

Baviera emet billets

Múnic, 20.—A conseqüència de la penúria del paper moneda, el Banc d'Estat bavarès ha emès bitllets, sense autorització del Govern del Reich. — Havas.

Ambaixador rus a Berlín

Berlín, 20.—L'ambaixador del Govern dels Soviets russos, Kretimsky, va lliurar ahir les seves cartes crencials al president Ebert, el qual, en el discurs de recepció, expressà els seus desigs favorables al desenvolupament de les relacions ruso-germàniques. — Havas.

Vaga de viatgers a Berlín

Berlín, 20.—L'augment de les tarifes dels tramvies ha portat com a conseqüència l'abstenció dels passatgers, fins al punt que es preveu la suspensió d'aquest servei. — Havas.

Incendi

Toronto, 20.—Comuniquen de Muskoka (Ontario), que un violent incendi ha destruït un dels principals hotels d'aquesta ciutat, morint cremades vuit persones. — Havas.

Un altre discurs de Poincaré

París, 20.—Amb motiu de la inauguració del monument als morts de la guerra erigit a Charleville, M. Poincaré pronunciarà en aquella població un discurs en el qual, després de recordar que la ciutat fou envaïda en començar la guerra i els sofriments de la població, tractarà de l'actual situació política creada pel problema de les reparacions.

Digué que després d'haver els aliats vençut Alemanya i consagrat el dret del vencedor a la reparació dels perjudicis causats per la invasió, es podia esperar que aquest monument cimentat amb la sang de tants països seria indestructible. Però els homes, comprenen més bé la necessitat d'unir-se durant els cataclismes que durant la convalescència.

Recorda el famós proverbi italià que diu: «Passato il pericolo, gabbato il santo». Després del perill vénen les burles contra el sant. Aquest proverbi, digué, es pot aplicar a tota la humanitat. Passada la tempesta, passada l'amistat.

Afegí que era precis que els pobles reaccionessin contra les temptacions d'egoisme ja que van contra

els interessos permanents. La unió va salvar no solament a França, sinó tots els aliats.

Afegí que el Govern francès estava disposat a portar a cap tota mena d'esforços per a conservar l'Entente.

Reconegué que la vaga forçosa preocupava justament a Anglaterra, però féu observar que precisament des de l'ocupació del Ruhr ha minvat considerablement el nombre d'obrers sense treball i que, segons les estadístiques angleses, la situació comercial havia millorat notablement.

Al·ludint la discussió promoguda per Anglaterra sobre la legalitat de l'ocupació del Ruhr, digué que el text del Tractat de Versalles i les declaracions col·lectives dels aliats, eren la més bona prova de que França havia obrat segons la llei. Però en lloc de discutir la legalitat d'aquesta ocupació, millor seria cercar solucions pràctiques.

La pau, acabà dient, exigeix l'execució lleial dels tractats, i la justícia exigeix la reparació completa dels danys causats. — Havas.

Agitació obrera a Saxònia

Berlín, 20.—Durant la Conferència celebrada amb el Cancellier de l'Imperi, el president del Consell de ministres saxó senyor Zeigner, ha assenyalat el viu descontent que regna entre la població obrera de Saxònia, el qual és degut a la situació crítica que travessa la indústria saxona.

Les mesures de policia adoptades no són suficients per a restablir la calma, considerant-se absolutament necessari adoptar disposicions preventives d'ordre econòmic i financer.

De totes maneres el senyor Zeigner expressà la seva decidida voluntat de mantenir l'ordre al país.

El cancellier de l'Imperi manifestà que prenia nota de la resolució del govern saxó de defensar amb col·laboració del Reich i per tots els mitjans que estiguin de la seva mà, les bases del règim actual. — Havas.

La seguretat dels trens a Xina

Pequin, 20.—El ministre de Negocis estrangers de Xina ha acusat rebut al degà del Cos diplomàtic de la nota de les potències relatives a l'atemptat comès contra un tren a Lin-Cheng.

El senyor Koo, ministre de Negocis estrangers, en parlar amb els periodistes sobre la dita nota, declarà que el Govern xinès farà tot el que li sigui possible per a enviar, aviat, una resposta. — Havas.

Americans morts a Niza

Niza, 20.—Un autocar ha volcat a la vora del riu Var, havent resultat a conseqüència de l'accident sis morts i tres ferits, tots de nacionalitat americana. — Havas.

Les fabriques de bitllets de bauc funcionen de pressa

Berlín, 20.—La circulació de bitllets de Banc s'ha duplicat en el període comprès entre el 23 de juliol últim i el 7 d'agost actual, sobrepassant actualment la quantitat de cent mil milions.

S'assegura que durant la setmana passada ha estat imprès paper moneda per valor de 18.000 milions, creient-se que durant la setmana que ve es podrà arribar als 30.000 milions.

En alguns cirkels financers es preveu la possibilitat de què molt aviat siguin posats en circulació bitllets d'un valor de 100.000 milions. — Havas.

Sardanes

Aquí dimarts, 21 d'agost

MATÍ.—Mollet del Vallès.—Plaça Mercadal. Cobla, La Principal Barcelonina.

TARDA.—Gallidó.—Centre Recreatiu. Festa de la Dansa Catalana. Esbart Folklore Catalunya: 24 dansaires. Cobla, Iluro, de Mataró.

Mollet del Vallès.—Plaça d'En Prat de la Riba. A la tarda, concurs de sardanes. Sardana de l'Uiment «Per tu ploro», d'En Pep Ventura. Premis: 150, 100, 75 i 50 pesetes. Cobla, La Principal Barcelonina.

NIT.—Centre Nacionalista. Paral·lel, 125. Cap sardanístic «Nou Tocat».

El Nou de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimarts, 21 d'agost de 1923

Els combats del Marroc

El govern de les responsabilitats

LA concentració lliberal conquerí el poder amb la bandera de les responsabilitats, és a dir, amb l'objectiu concret de fer-ne efectives les de caràcter polític pel desastre marroquí de 1921. Però la seva conducta, en tots els ordres, ha sigut tan inexplicable, tan desencertada, tan desastrosa per als interessos permanents del país, que constitueix un veritable cas de responsabilitat ministerial.

En els afers del Marroc, aquest govern de les responsabilitats ha contret la màxima responsabilitat. Tots, o gairebé tots els seus antecessors, mancaren a llur deure per imprudència o per ineptitud. La incapacitat i la desídia d'aquest Ministeri superen tots els precedents. Fa vuit mesos que pujà al poder i que instaurà al Marroc el protectorat civil.

Civil? Quin concepte en tindrà un govern que, lluny de repatriar l'exèrcit expedicionari, com demanava unànimement l'opinió del país, ha augmentat els efectius militars a l'Àfrica, i, sense assenyalar-los cap objectiu a assolir, ha creat la situació que originà els sanguinants combats del 28 i el 31 de maig i el 5 de juny i ara els dels dies 17, 18 i 19 d'agost, que semblen el començament d'una nova campanya?

A un país on existís una opinió pública una mica sensible, aquest govern no hauria pogut sobreviure al combat del 5 de juny. I aquesta mateixa opinió pública no consentiria que seguisin governant ara els homes que han dut el país, com a conseqüència del fracàs sorollós i sanguinant de la seva política africana, als combats dels dies 17, 18 i 19 d'agost, combats sense cap objectiu, en els quals han estat sacrificades centenars de baixes a la ineptícia i a la inconsciència de l'actuació ministerial.

El govern de concentració lliberal, que inicià la seva etapa ministerial amb el nomenament d'alcaldes de R. O., contradiu tota la seva significació democràtica i reformista; que realitzà una campanya electoral ja definitivament jutjada, trepitjant tots els drets i volent fabricar una majoria fictícia, estraferint la voluntat del poble i embrutant les fonts de la sobirania als seus mateixos orígens; que, després de les eleccions, prosseguint impertorbable en la seva obra, exercí damunt el Tribunal d'Actes la pressió escandalosa que tothom recorda; ha ultrapassat encara tots els límits de la seva infidelitat i de la seva deslleialtat al país, amb la seva inqualificable i increïble actuació al Marroc.

La conducta del govern en els afers africans és una cosa que no té nom. Endebades nosaltres, i molts d'altres òrgans d'opinió, hem vingut condemnant cada dia aquesta conducta, i hem vingut anunciant cada hora els desastrosos resultats que produiria, els únics resultats que fatalment podia produir, i la imminència inevitable dels quals veia tothom, trets els governants que tenien el deure inexcusable de preveure'ls.

La responsabilitat d'aquest govern és enorme. Supera totes les responsabilitats contretes per tots els governs anteriors junts. Si a les terres d'Espanya, fora de Catalunya, existís la mateixa consciència activa que aquí, aquest govern no podria sobreviure vint-i-quatre hores als seus sanguinants fracassos.

Ara voldrà invocar el patriotisme del país per a rebutjar els atacs dels moros, aquests atacs que la política del govern no ha sabut ni evitar ni repellar quan n'era l'hora. No. En aquests casos, el patriotisme, àdhuc des d'un punt de vista espanyol, no demana l'ajut a un govern reconegudament inepte, sinó tot el contrari. Adhuc durant les angoixes punyents de la guerra gran, els pobles més patriotes i més civilitzats del món foragitaven els governs i els cabdills que no responien a la confiança pública, que no demostraven llur aptitud. Entestar-se a mantenir les causes dels desastres no pot dur sinó a la catàstrofe definitiva. I si totes les terres d'Espanya haurien de sentir envers els governs de la decadència i de la disbaixa aquesta hostilitat alliberadora, a Catalunya, on viu una consciència nacional, tothom sent, davant tanta imperícia i tanta ineptitud, que sacrifici debades el nostre jovent i la nostra riquesa, una ira santa barrejada amb un fàstic instintiu.

Els boscos cremen

A les deu del matí de diumenge es va iniciar un incendi a les muntanyes de sobre de Sant Andreu, en el lloc conegut per «Pins de Bonavista» estenent-se les flames als pins de la Marquesa, al bosc d'En Fotxé i a part del bosc del marqués d'Alfarras, on els bombers van poder limitar-lo.

El foc va agafar una extensió d'uns tres quilòmetres quadrats de pineda.

Al migdia es va declarar un altre incendi a un bosc de la part de Sarrià, propietat del marqués de Sentmenat.

Van acudir-hi els bombers i van dominar-lo aviat.

Les Idees i les Imatges

DELS COMPLIMENTS

No ens passen imperceptibles, en la vida de relació social externa, el falsejament, l'equivoc i el grotesc de certs compliments convencionals, excessius i aparatosos.

Cal, però, no menysprear-los massa els compliments.

En el fons, són un veritable producte de la civilització; un testimoni de una raça un «pedigrí» excel·lent.

Molt pitjors que els que es dediquen al compliment artificios, embafador i superlatiu, són, sens dubte, els que — tan sovintejadors a casa nostra! — es vanen de no fer-ne mai de compliments.

Solen ocupar aquests una situació més absurda encara que els altres. El que ells creuen una virtut, és, per regla general, un defecte. En nom d'una franquesa i d'una sinceritat — dit sigui de pas, les més de les vegades, imaginàries — el que fan, en realitat, és comportar-se d'una fàlsia grollera, injusta i dura en extrem: «sense compliments», com diuen ells, triomfalment i ignara.

JOSEP MARIA JUNOY

L'elecció de Granollers-Badalona

A la junta del cens

S'havia de reunir abans d'ahir la Junta «Provincial» del Cens, per a procedir a la proclamació de candidats pel districte de Granollers-Badalona.

Per manca de nombre de vocals no es va poder constituir.

Com disposa la llei, avui al matí, a les vuit, es constituirà, sigui quin sigui el nombre d'assistents.

Entusiasme

Les eleccions que les males arts anul·laren es presenten en la mateixa forma que les anteriors. Co és presentant-se enfront del candidat Nacionalista En Josep Maria Trias de Bes, el liberal En Francesc Torras Villà.

La intensa campanya que porta des de fa dies el candidat nacionalista demostra l'arrelat que és el nacionalisme en el districte, el desig dels electors de venjar l'ultrage que es va fer al candidat nacionalista triomfant anul·lant-li l'elecció tan ben guanyada.

Arreu es demana que el candidat expliqui tots els incidents de l'atropellada i Montcada i essent anunciades a Santa Coloma i Sant Feliu de Codines les notícies de tot el districte, tan preveure una victòria superior a la passada.

Les colònies estiuenques dels diferents pobles ajuden fortament a la propaganda.

Breviari crític

FERRAN SOLDEVILA. MÀTILDE D'ANGLATERRA

V

Es una veritat, encara que sembli una paradoxa, que no tots els arguments dramàtics serveixen per al drama. Ara recordem les discussions que en diferents períodes ha suscitat el drama basat en un personatge moralment perfecte. Ja en temps de la Renaixença el venecià Minturno defensà la tragèdia de l'home moralment perfecte. La tragèdia neoclàssica ofereix alguns exemples de aquest tipus de tragèdia, entre els quals recordem el «Polyeucte» de Corneille. El tipus del cristià, únicament com a cristià, no ens pot interessar com a subjecte de tragèdia. El caràcter d'un ver cristià és en si mateix «intelectual», com observà Lessing. La mateixa observació fa Méndez Pelayo en parlar d'«El Prín-

Lliçó interessant

El que costa a un poble d'obtenir la independència

UNA lliçó ben interessant per qui, com nosaltres, lluita per la seva llibertat, ens arriba de Filipines. Està continguda en el fascicle que, sota el títol «Nuestra demanda de libertad», ha editat i circulat profusament la «Comissió d'independència» d'aquell poble. Allí s'expliquen totes les vicissituds que han passat les illes des del moment que s'emanciparen del domini d'Espanya, i com, malgrat dels esforços que sense interrupció han realitzat els filipins, i de l'èxit formidable que en tots els ordres ha assolit el govern autònom per ells establert, i de les constants i repetides promeses que els han fet els Estats Units, no han aconseguit encara veure arribada l'hora d'assolir l'absoluta independència, ideal de tot aquell poble, pel qual tantes guerres sostingué contra Espanya i pel qual propugna des que veié establert son govern autònom.

Es ben interessant i curiosa — repetim-ho — aquella lliçó, tant per la profunda simpatia que aquell poble ens inspira, com pel que pugui aprofitar-nos a nosaltres.

L'any 1898 aconseguiren les Filipines treure's de sobre el jou espanyol, després d'haver fet dotzenes de revolucions anteriorment. Contribuí en bona part a aquell èxit l'ajuda dels nord-americans, que donaren armes i municions a les forces filipines i que amb un cos d'exèrcit propi s'apoderaren de Manila.

Però quan els filipins es creien que havia arribat el moment de governar-se lliurement, es trobaren que no havien fet sinó canviar d'amo, perquè els americans no es movien d'allí.

Emprenqué, llavors, el poble filipí la guerra contra Amèrica, lluita desigual, que durà cinc anys, i en la qual fou completament derrotat. Li fou imposat un govern americà.

Llavors el poble filipí, que més que mai desitjava la independència, va canviar de tàctica. Deixà de considerar-se en guerra amb l'Estat opressor i es proposà obtenir la llibertat tractant, a les bones, amb el dit Estat. «Un cop vençut el poble filipí — diu el fascicle — deposà les armes i es resolgué a obtenir, apellant a l'esperit de justícia i a la magnanimitat i equitat del poble americà, el que no aconseguí obtenir en la lluita armada. Llavors començà les seves campanyes per la independència, mitjançant arbitris i disciplines de pau. Acceptà el govern americà, desitjós de demostrar a aquell poble, no solament la seva capacitat política, sinó el seu desig inextingible d'ésser lliure.»

A això respongué el poble americà col·locant-se en el mateix pla, anunciant que gradualment aniria concedint als filipins participació en llur govern i que en definitiva s'accediria a llurs desigs. El president McKinley havia dit, arran de l'ocupació: «Les Filipines són nostres, no per a explotar-les, sinó per a desenrotllar-les, civilitzar-les, educar-les i ensinistrar-les en la ciència del govern propi.»

Les Filipines demanaven constantment la seva independència. En les eleccions per a elegir la primera Assemblea Nacional, l'any 1907, el partit independentista aconseguí una gran majoria, i la dita Assemblea, en finalitzar la seva primera sessió, féu una solennial afirmació d'aquell desig del poble filipí.

La incessant propaganda dels filipins havia fet que un dels grans partits polítics nord-americans, el partit demòcrata, es declarés favorable a les seves aspiracions. L'any 1911, el citat partit obtingué la majoria de la Cambra de representants dels Estats Units, després de la qual cosa cuità a presentar un projecte de llei pel qual es concedia la independència a les Filipines, projecte que passà diverses vicissituds, perquè quan l'aprovava la Cambra el rebutjava el Senat, i quan el volia el Senat, la Cambra no l'aprovava, i, per fi, l'any 1916 s'aprovà definitivament la que s'anomenà Llei Jones, que concedia a les Filipines una autonomia amplíssima, sota la sobirania dels Estats Units, declarant que aquell règim era sols temporal i preparatori de la completa independència, que seria concedida quan s'establís a les Illes un govern estable.

El poble filipí acceptà i establí, amb tot l'entusiasme i tota la fe, el govern autònom que se li concedia.

cipe constant», de Calderón drama l'heroi del qual, marit de la fe cristiana, per la seva mateixa perfecció moral cau fora dels límits de l'acollit dramàtica. Si el drama de Corneille i el de Calderón ens interessessen com a peces de teatre, és gràcies als elements dramàtics humans amb que el geni de l'autor sapigué fer bategar la impassibilitat moral del personatge perfecte que s'aixeca al centre de l'argument.

L'assumpte triat per En Ferran Soldevila crec també que és d'aquells que, malgrat del seu dramatism, no serveixen per al teatre, al menys en la forma tramesa per la llegenda medieval. La raó és, en

aquest cas, que el nus del conflicte dramàtic és deslligat per un mitjà tan exòtic als nostres costums actuals, que no pot commoure ni apassionar cap espectador modern. El Judici de Déu pot entrar perfectament com a element secundari o decoratiu, o si voleu, com un epídot dramàtic de l'acció, però ni la nostra sensibilitat ni la nostra moral d'homes moderns el poden tolerar com a instrument exclusiu o principal per a solucionar el conflicte central del drama.

I això és, precisament, el que s'ha devé en la tragèdia que ens ocupa.

M. DE MONTOLIU

de Madrid estant

El termòmetre de la ciència la ciència del termòmetre

ALABAT sia Déu! Totes se les pensen. Ara resulta la cosa més meravellosa que podia resultar. Tots estàvem convençuts que patíem una calor extraordinària, molesta, torturadora. Hem sentit amb una gran virulència els excessos, verament considerables, de la calor. Hom ha comprovat, per totes les classes de comprovacions que hom tenia a mà, — àdhuc la dels termòmetres de tota mena, — que la temperatura era arribada a uns graus hiperbòrics i caniculars. Ens planyíem, doncs, tots, del càstig d'una calor excessiva.

Sí, eh? Doncs, no. Ara resulta que no. Tot han estat famílies, ganes d'enraonar i de donar-nos importància. El termòmetre de l'Observatori Meteorològic no ha marcat mai més enllà de 36 graus o una coseta així, modesta, d'anar per casa, una temperatura de platja d'estiu, de Caldetes al sol. (Això és un afany que fa el cronista a la distingida i aristocràtica colònia estiuenca de Caldetes.)

De faiso, que ens trobem amb una temperatura oficial. Quan ens queixem de rigors mai vistes fem un paper ridícul. Al mateix moment en què, amb el nostre termòmetre, comprovem els 40 graus o la seva proximitat, ve el termòmetre oficial, amantent, afalagador i sollicit, i ens diu inapel·lablement: 35.04°. Sembla que hauria de produir de seguida un refrigeri, una mena d'alena de fresca, un descens ràpid, una sensació plaent de refrescament. Però, ai!, aquí fallen les previsions amorosives del termòmetre oficial. Malgrat els vers optimistes ben intencionats, hom segueix sentint la mateixa calor abrasadora, la mateixa sensació canicular. Si hom vol conciliar — disciplinat i urbà — la seva calor amb l'oficial, es veu en un embull: qualsevol termòmetre que no sigui el de l'Observatori Meteorològic, marca unes temperatures ben per damunt de l'oficial. El conflicte arriba a ésser crímic. Déu meu, s'hauran sindicat els termòmetres, estaran en vaga de graus alçats o és que el termòmetre oficial està en vaga de graus caiguts? En un altre aspecte del problema: l'òrgan crea la funció, o la funció crea l'òrgan? Fa la calor que diu el termòmetre, o el termòmetre diu la calor que fa?

Hom debatrà endebades problemes tan intrincats. Es gran, ai!, No en teníem prou amb la calor, que encara haurem de veure d'angúnia!

Però, tot ve que se sap. Tot ve un dia que s'esbomba i aclara. Finalment, la sollicitud paternal i de bona fe del termòmetre oficial, el seu desfici per a fer-nos suau l'estiu, ha tingut una explicació.

Pel que sembla, després que la ciència hagué inventat el termòmetre, calgué inventar la ciència del termòmetre. Aquesta ciència o mena de tractament científic del termòmetre, té les seves lleis, els seus entremesos i els seus miraments. De moment, pot ben establir-se que, al termòmetre, la calor no li prova, i està clar! no convé exposar-lo massa. Així, doncs, la ciència del termòmetre exigeix que, quan fa massa calor, el termòmetre visqui en la dolça il·lusió que no en fa pas tant com diuen. Per tant, es col·loca l'aparell en una habitació ben fresca, amb doble — i potser triple, si convingués — joc de persianes, prenent tota mena de precaucions, a fi que la massa calor no pertorbi el seu delicat organisme. Aleshores el resultat és ben sorprenent. En el mateix moment en què el ciutadà pacífic i ingenu experimenta, a la Porta del Sol, o al sol de la porta, cap a 40°, el termòmetre oficial va i diu: Què diu, sant cristià! No s'encaparrí: 35°, i entra gràcies!

No és curiós i magnífic el procediment? Sobretot, lògic; perquè, com a oficial, no pot ésser més fresc. El termòmetre és com una mena de ministre d'Estat fent declaracions respecte l'afer del marroc. (Malgrat tot, sempre més civilistes que mai!)

Però, ai!, els ciutadans vulgars i pacífics que no tenen perianes oficials, compten en canvi amb un termòmetre vulgar i, sobretot, amb una sensibilitat molt viva per a la calor. I no els conhorta l'enganyifa generosa i ètica del primparat termòmetre oficial.

Una vegada més, l'opinió pública està en disconformitat evident amb els qui manen, i crida amb tota la raó: Menys política i més administració!

Confíem, però, que amb temps i paciència tot s'anirà adobant. La ciència del termòmetre és plena, com la poesia, de virtuts desmesurades. Davant d'ella, s'obre un camp infinit de possibilitats. Qui sap si s'arribarà a la invenció feliç del termòmetre adaptable a la necessitat de calor de cadascú? Si això s'esdevingués hauria arribat a realitat plaent aquella genial i inconscient invenció d'un tècnic de l'Institut General y Técnico que, en haver explicat als alumnes — no ens atrevim a dir deixebles — tot el que respecta al termòmetre, i tenint-ne un a les mans, en adonar-se que tenia l'extrem de la fusta en la qual estava fixat, una petita anella per a penjar-lo a la paret, i no volent que res quedés sense explicació científica, digué molt seriosament, signant l'anella:

— Per aquí, senyors, se li dona corda!...

RAFAEL MARQUINA

Dietari històric

20 d'agost de 1891

MOR A BARCELONA L'ESCUPTOR
ROSEND ARUS I ARDERIU

Nasqué a la nostra ciutat el 16 de juliol de 1847, i si bé començà la carrera de Dret, no la seguí, ja que el seu pare, ric comerciant, li deixà una situació ben apropiada per a dedicar-se als treballs literaris, que eren la seva feblesa.

Fou un dels catalans tauròmacs, director de la primera revista que en aquest gènere es publicà a Barcelona, anomenada «Pepe-Hillo», i entre els diversos periòdics que dirigí cal esmentar «Les festes de Barcelona», «El Ponton», «La Luz» i altres.

En «La Lluminera de Nova York», d'En Cuyàs, publicà les «Cartes a la dona, en vers, fetes per un pagès d'Alp», que signava Pau Pi i Pla, ressenyant l'Exposició Universal de Filadelfia de l'any 1876.

Es dedicà al teatre, representant-se cada any «El Nuevo Ténorio», que escrivi en col·laboració amb En Joaquim Maria Bartrina, ja que els altres drames i comèdies castellans no s'havien tornat a representar.

Fou el poeta de la Societat harmonística del Born, fundada per En Sebastià Junyent, sota el lema filantropia i diversió, i hi representaren comèdies, sainets, drames, revistes, al·legories, obres de màgia com «La Llúcia de cabells de plata», uns «Pastorets», «La Ventafocs» (1877), i una sèrie d'obres filles totes de l'actualitat, i que amb els temps s'havien mussegat.

Fou amant de la cultura popular, com ho demostrà llegint a la ciutat de Barcelona la «Biblioteca pública Arús», amb una important quantitat i que enclou més de 30.000 volums, i la casa en la qual està instal·lada.

Arús i Arderiu fou d'idees avançades, però s'inspirà sempre en l'amor a la nostra terra, essent vicepresident del Centre Català, i seguint les inspiracions d'En Valentí Almirall.

21 d'agost de 1836

MOR A MADRID L'ESCUPTOR CATALÀ
LA RAMON LOPEZ SOLER

Havia nascut a Barcelona, estudiant la carrera d'advocat a la Universitat de Cervera, i en tornar aquí fundà amb l'Aribau, Muntis, Santpons, Martí, Cortada i altres, la Societat Filosòfica, el qual objecte era estudiar metafísica, física, oratòria i poesia. Escriví en «El Constitucional», des de 1820 al 23, i redactà i fundà amb l'Aribau i Cook Mantegga i Gallo (emigrants polítics) la revista «El Europeo», baluart organ de l'escola romàntico-espiritualista. Formà part de l'Acadèmia de Bones Lletres.

Per les seves idees, estimades molt avançades en el seu temps, sofí persecució, traslladant-se a València, on publicà obres originals i traduccions, i després a Madrid, on l'any 1832 va donar a conèixer la «Revista española».

Vingut de nou a Barcelona, es va encarregar de la direcció del diari «El Vapor», que pel seu caràcter literari i la confecció assenyada un progrés en la premsa. L'inspirà durant dos anys i mig, marxant a França, i en tornar els esdeveniments polítics de gener de 1836 l'obligaren a viure a Madrid, entrant en la redacció del diari «El Español».

Fou un treballador laboriós i escripturà articles i poesies, feu traduccions, i amb «Los bandos de Castilla» és va proposar escriure la història d'Espanya, a l'estil de les novel·les de Walter Scott, per a interessar al llegidor.

Sentia amb entusiasme les idees constitucionals en política, i la transformació de la literatura en l'escola romàntica. Com un precursor d'aquest moviment, escriví una declaració de principis, de la qual són aquests paràgrafs:

«Llibre, impetuosa, salvatge, per dir-ho així, tan admirable en el gosat vol de les seves inspiracions, com sorprenent en els seus sublims desencartraments, es pot afirmar que la literatura romàntica és d'aquelles passions vagues i indefinides, que donant a l'home un caràcter trist, el porten cap a la soledat, on cerca amb el brul del mar i el xivell dels vents les imatges dels seus amagats pensaments».

Així, pulsant una lira de banús, orlada la front de funeràri xiprer, s'ha presentat al món aquesta musa solitària, que tant es complia en pintar les tempestats de l'univers i les del cor humà; així captivant amb màgia prestigi la fantasia dels

La tutela del costum de vestir-se

NO fa pas gaire que vaig trobar en el millor periòdic humorístic d'Itàlia noves interessants al voltant del nou vestit de ball. Aquesta última creació de la moda, deia un redactor, vista per darrera, és completament igual als vestits de ball que ja coneixíem. Però, a la part anterior, simplement, no existeix. O, més ben dit, es limita a tres ciutes lleugeres que no fan sinó sostenir la seda que cobreix una part del dors. Aquest vestit, deia encara el redactor, no té res d'immoral. Perquè la part de davant la tapa el ballador.

Fet i fet, la gràcia del vestir-se, consisteix a ésser present sense ésser evident. A reflectir l'harmonia del cos sense exhibir-ne la matèria. Els vestits més elegants que porten avui homes i dones són els vestits de tennis. Una evolució cap als vestits de boxa seria un repte a aquell ambient de tota veritable civilització, que és l'eufemisme. Sense eufemisme no és possible el bon gust, aquesta delicada essència que és mig voluptat i mig virtut. Però sense eufemisme — i això és el que potser ignoren aquestes riques de poc que reben les seves inspiracions de Montmartre o del carrer de Montserrat — tampoc no és possible el desig. No és possible sinó la bestialitat.

La diadema de la dona, al capdavant, no és sinó un poc de misteri. Moltes de dames honrades, ja que s'obstinen a pendre per model les que no en són, podrien, almenys, escollir les cares. No m'esplaió aquí en consideracions religioses ni morals. Parlo des d'un punt de mira modestament pràctic. Convé que les dones sàpiguen que la seva presentació més temptadora és la que suggereix llur submissió a un monopoli, i la que n'és menys és la que s'adiu amb l'abandonament a la promiscuitat.

He sentit a alguns predicadors parlar contra les modes. Però difícilment les modes són immorals. El que és immoral és l'estúpida gregària d'un gran nombre de dones que es treuen i es posen atuell segons el que senten dir que és moda, però amb el propòsit d'exagerar-la. Una dona, no dic virtuosa, però solament intelligent, pot obeir a totes les modes sense turpitud. En canvi, dones que es confessen cada setmana, se us mostren en una seminuditat grotesca, com si volguessin conciliar l'òscul de Déu amb el pessic dels homes.

Comprenc, i m'encanta, l'escena esdevinguda al Vaticà, fa uns quants dies, això és, el foragitament d'un cert nombre de dames que anaven a veure el Sant Pare, sense més peça intransparent de llur cos que les sabates. La tutela del costum de vestir-se, tant o més que amb les prediques, pot exercir-se amb el menyspreu. Al capdavant, l'accentuació novíssima de la procacitat és una de tantes manifestacions plebees d'aquesta època de palaus cinematogràfics, dancings estridents, política aferística i explosions de Stars i d'acudits d'En Muñoz Seca o els equivalents en els altres països d'Europa. Ens plau la vella, fixa, duradora flama del llum d'oli, infinitament més que no pas les contorsions desenfrenades del cremallot que s'exhaureix.

Es possible que tot això sembli llocs comuns a una certa quantitat de dames boterudes que dos anys ha eren les que portaven les faldilles més curtes, o de dames camallargues, que ara són les que porten les faldilles més interminables. Convé de contar-les una petita història, a aquestes dames. Un dia una cambrera verament estilitzada va entrar al servei d'una riquíssima adroguera. A un cert moment, li va lliurar una lletra que havia portat per a la grassa criatura plena d'anells.

— No sap — féu la formidable adroguera — que cal portar la correspondència en una safata?

— Sí, senyora, que ho sé — féu la cambrera, amb una dicció immune de tot caire impertinent. — El que no sabia és que la senyora ho sabés.

JOSEP CARNER

seus oients, inspira'ls fervorosa el desig de venjança o els enteneia amb melangia amb l'enverinat record de les passades delícies, en mig d'horroroses tempestes, de nits en que si es bestuma una groga lluna, reclinat als peus dels sepulcres, o fugint sota les voltes dels vells palaus i monestirs, sol elevar el cant de pelegri, semblant a aquelles aus desconegudes, que sols solquen l'aire quan semblen anunciar el desordre dels elements, la cólera de l'Altíssim o la destrucció de l'univers».

En realitat, en López Soler fou l'abanderat de la seva generació, un notable descriptivista, un pensador, i el pare dels poemes que en els Jocs Florals feren revivir la llegenda i l'existència de l'Edat Mitjana.

ESPIGOLAIRE

Associació Catalana de la Premsa

FESTIVAL AL TURO PARC

L'Associació Catalana de la Premsa ha organitzat per al vinent dissabte, dia 25 del corrent, un gran

festival al Turó Parc, a benefici del seu Montepiu.

A l'objecte que aquesta festa resulti brillant, s'està confeccionant un programa que cridarà l'atenció per la seva novetat i mèrit. En aquest sentit i tenint en compte el brillant èxit que obtingueren en el concurs celebrat fa poc a València, entre els pirotècnics d'Espanya, els focs presentats pel senyor Caballé, que assoliren indiscutiblement el primer premi, els organitzadors de la festa, sense mirar sacrificis, han contractat a l'esmentat segyor un superb castell de focs artificials, en el qual seran presentades les últimes invencions, amb les quals s'obtenen efectes meravellosos.

Ultra aquest espectacle mai vist al Turó Parc, aviat donarem a conèixer altre números del programa que cridaran poderosament l'atenció, podent ésser admirats en aquells jardins, gràcies a l'amabilitat d'un dels més acreditats empresaris d'aquesta ciutat.

La situació a Barcelona

UNA INFORMACIÓ

El governador ha ordenat una informació per tal de veure si és exacta una denúncia de «Solidaridad Obrera», que va ésser detinguda, quan passava pel carrer de l'Asalto, una honrada obrera, essent conduïda a la delegació de les Drassanes, on, després d'equiparar-la amb certa classe de dones, la van deixar anar, prèvia la promesa que pagaria 20 pesetes.

AOLARIMENT

Una nota de la Inspecció general de policia diu que no han estat posats en llibertat els detinguts per repartir fulles clandestines, Enric Verdú i Antoni Marín, perquè no s'ha rebut cap comunicació del jutge que els té processats.

Com que no tenen cap responsabilitat governativa, quan el jutge ho ordeni, seran deixats anar.

EN LLIBERTAT

Per coaccions a uns rajolers va ésser detingut Teodor Arnaz i conduït al jutjat. El jutge, després de pendre-li declaració, el va posar en llibertat.

ACCIO LLOABLE

El caporal del cos de seguretat Félix Rico, ha portat a la delegació del districte de l'Hospital una suma important en metalle que va trobar a la via pública. Serà posada a mans del que acrediti ser-ne amo.

EL SINDICAT LLIBRE

A l'estatge dels Sindicats Lliures, situat al carrer de Guàrdia, es va celebrar una reunió, en la qual el Comitè directiu de la Unió dels referits Sindicats, va donar compte del que ha ocorregut amb motiu del conflicte dels empleats de Banca i Borsa.

Van parlar alguns del Comitè, entre ells el president de la Unió, Ramon Sales, detallant tot el curs de la vaga i la forma en què es va solucionar.

Els reunits van aprovar la conducta seguida pel Comitè.

Després es va procedir a la modificació del referit Comitè, havent estat reelegit president de la Unió En Ramon Sales, i elegits vice-president En Josep Pons i secretari l'August Laguna.

LA LLEI DE TINEÇA D'ARMES

Ha estat detingut i posat a disposició del Jutjat un subjecte que es diu Ramon Ródenas, en poder del qual va ésser trobada una pistola de la qual no tenia llicència.

Es el segon cas que es dona d'encà de la vigència de la llei de tinença d'armes.

UN ALTRE DETINGUT

Ha estat posat a disposició del jutjat de Sant Feliu de Llobregat Alfons Albacete, al qual la guàrdia civil li ocupà un revòlver, un carregador i set capsulles. El dit individu fou registrat al lloc anomenat La Torrasa, d'Hospitalet del Llobregat.

Política Social. — Articulat de la Mutualitat de Secretaris i funcionaris municipals de Catalunya. Subvencions.

Hisenda. — Arbitris. Propietats.

Polítiques

EL SENYOR RAFOLS

De tornada de la platja de Torredembarra, ha sortit cap a França, acompanyar la seva família, el diputat a Corts N'Enric Rafols.

«L'ATREVIT»

A Camarasa ha començat de publicar-se el periòdic d'informació comarcal «L'atrevit», redactat, naturalment, en català.

Sigui molt ben vingut el nou confrare.

VISITANT EN DELCLOS

A l'hora de visita de diumenge, a la presó, de dos quarts de nou a dos quarts de deu, foren moltes, com en diumenges anteriors, les visites que rebé l'emprisonat nacionalista En Joaquim Delclos.

Grups de nacionalistes d'esquerra, noies, pomellistes, entraven al local per a saludar el pres.

El Directori dels Pomells de Joventut era representat pel secretari senyor Serra Ustrell, el qual, en nom de tots, féu ofrena d'uns volums contint un recull de les uns selectes «Pàgines viscudes» publicades en «El Patufet», com també d'un comunicat expressant els sentiments d'afecte de la institució vers el reclus, al qual la joventut prometé tornar a visitar en companyia d'En Josep Maria Folch i Torres.

Hi havia nombroses representacions dels Pomells barcelonins, les redaccions d'«En Patufet» i «Amfóra» i el Directori. Algunes nenes i damiselles ofrenaren poms de flors que l'obsequi agraï ben cordialment.

I una nodrida representació de la Joventut Nacionalista de la Lliga hi va anar a expressar també la seva atenció. En nom de tots, el senyor Bulart i Rialp al saludà en breus paraules plenes d'afecte.

N'HERMENEGILD GINER DE LOS RIOS

A Granada ha mort N'Hermenegild Giner de los Rios.

Era fill de Cádiz i germà del filòsof En Francisc. Comptava 76 anys d'edat.

En la seva joventut lluità al costat de la gèrnació que realitzà la revolució de 1868. Fou desposseït de la seva càtedra reintegrant-lo més tard en el càrrec quan la Restauració.

Destinat de catedràtic a l'Institut de Barcelona intervingué en la política prestant la seva col·laboració als republicans mantenint entre ells generalment un criteri unitari en relació al problema de Catalunya.

L'any 1903 el districte VII el portà al Consistori essent elegit tinent d'alcalde.

CANDIDATURA NACIONALISTA

Districte de Granollers-Badalona

Elecció de Diputat a Corts

JOSEP M. TRIAS DE BES

ADVOCAT I CATEDRÀTIC

Exercint com a primer magistrat de la ciutat prengué part a la famosa manifestació del 20 de maig de 1906 moment olemnial en què es concretà la Solidaritat Catalana.

Affiliat al grup que dirigia En Leroux hagué de dimetir l'any següent la primera vara de tinent d'alcalde a conseqüència del crim d'Hostafranchs en el qual fou ferit En Camibó. Allegant el passar dels 60 anys abandonà també la regidoria.

Un any després els radicals l'elegiren diputat a Corts per Barcelona representació que veié confirmada en les eleccions de 1910, 1914 i 1916.

Durant aquest temps fou reelegit regidor sortint pel districte VII encara que per poc temps ja que fou aviat declarada la incompatibilitat amb la representació al Congrés. Col·laborà intensament en la formació de la Comissió municipal de Cultura.

Havia publicat diverses obres d'ensenyament i de literatura traduint els grans escriptors estrangers.

Era afable i cavallerós. Entre els republicans de Barcelona gaudia de molta popularitat com ho demostrava la votació que obtenia en les eleccions.

Ultimament s'havia apartat de la política escrivint només algun que altre article.

D. E. P. el polític austere i rebí la seva família el nostre condol.

Necrològica

Manuel Deschamps

A la seva casa-torre de Caldetes, on residia des de fa algun temps, ha mort el veterà capità de la marina mercant En Manuel Deschamps, qui durant molts anys estigué al servei de la companyia Transatlàntica, la qual li confia el comandament dels seus més importants vapors correus,

havent estat el darrer l'Infanta Isabel de Borbón, del qual desembellí pel seu delicat estat de salut.

Mari peritíssim per les seves virtuts qualitat personals i equitativa de gent es guanya l'estimació amb ell le evoh simpatia de tots els que navegaven amb ell a les seves ordres o com passatgers.

Manant el «Montserrat», durant la guerra d'Espanya amb els Estats Units, aconseguí per dues vegades forçar el bloqueig que els llanquienien establert a la illa de Cuba, i portà els importants carregaments que duia.

Havia nascut l'any 1853 a La Corunya, adquirint el títol de primer pilot l'any 1872.

L'any 1910 manava encara l'«Altos» XII, en qual vaixell anava la Infanta Isabel en el seu viatge a l'Argentina.

Pels serveis que prestà meregué que se li atorguessin dues creus de Mèrit Naval i una roja del Mèrit Militar, pensionades i algunes altres distincions.

La mort del marí ha estat sentida sima en aquesta capital, on comptava amb moltes i valuoses amistats.

Rebim la seva desconsolada vídua i la Companyia Transatlàntica la pressió del nostre sentit condol.

El Centre Comarcal Tortosí prepa a tots els fills de Tortosa i sa comarca d'assistir a les misses que pel sufragi de l'ànima del que fou el seu president honorari, el gran mestre Pedrell, se celebraran avui a dos quarts de dotze i a les dotze a l'església del Pi, a l'altar de la seva patrona Nostra Senyora de la Cinta, amb motiu del seu primer aniversari.

Generalitat

CRONICA OFICIAL

DE LA MANCOMUNITAT

El darrer número de la Crònica Oficial de la Mancomunitat de Catalunya, publica el següent sumari:

Presidència. — Assumptes generals. Homenajes, festes, etc. Negociat d'Arquitectura. Majordomia. Personal. Edifici central. Arxiu.

Cultura i Instrucció.—Centres acadèmics Institut d'Estudis Catalans. — Serveis científico-administratius: Comissió d'Educació general. Servei de Meteorologia, Mapa Geològic. Laboratori d'Assaigs i Condicionament. — Museus, Biblioteques i Arxius: Junta de Museus de Barcelona. Escola Superior de Biblioteques.

Biblioteques. Biblioteca del Consell de Pedagogia. Biblioteques Populares. Biblioteques Populares de Canet de Mar, de Pineda, de Sallent, de Valls, del Vendrell i de Vilh. — Ensenyament: Universitat Industrial. Ensenyament normal. Escola d'Estiu de 1923. Concurs d'Henbaris de l'Escola d'Estiu de 1922. Ensenyament primari. Escola Montessori. Ensenyament professional. Escola d'Administració. Curs de Mecanografia pan-

daular. Ensenyament técnico-industrial: Escola del Treball. Institut Escola local de Teixits de punt de Canet de Mar. Ensenyament comercial: Escoles locals de Comerç. Ensenyament artístic: Exposicions, congressos, etc. Educació física. Premis, beques i subvencions.

Agricultura. — Serveis tècnics d'Agricultura: Direcció. Servei d'Arbres fruiters. Servei de Terra camps. Plagues del camp. Servei de Viticultura i Enologia. Servei d'Acció social agrària. Laboratori d'Anàlisi. Laboratori de Patologia vegetal. Cursos i conferències d'edificació. Subvencions. Servei de Ramaderia. Concursos de bestiar. Laboratori de Patologia animal.

Telèfons. — Treballs en curs i obres acabades.

Obres hidràuliques i de sanejament. Carreteres, camins i ponts. — Construcció. Conservació i reparació. Camins de bast. Adquisició de pedreres. Material. Varia.

Beneficència i Sanitat. — Beneficència: Obres, Asils. Hospitals. Manicomis. Personal. Subvencions. Seccions de les Juntes de Govern dels Establiments de Beneficència: Barcelona, Tarragona i Lleida. Col·locació de la primera pedra de l'Hospital de Lleida. Sanitat.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
17 21 AGOST 1923

LA FAMÍLIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

sabent a quin sant encomanar-se, s'encomanés a la pobra Tecleta, acabant per caure a genollons, implorant, amb mans plegades, l'ànima pura de la que fou sa mulier i demanant-li que intercedís per ell i per llurs fills.

La Mercè, en aquest punt, pregava a la seva advocada, dient-li amb fervor com si parlés a persona viva:

— Patrona meua! Vós que aneu acompanyada de capius redimits per la vostra intercessió. Vós, Reina del Cel, a qui la mare al néixer m'encomanà. Vós que d'encà que tingúis de raó imploro i en més penes i desconsors. Vós, la més pura, Vós la més Santa, Vós la més piadosa... demaneu a vostre Sant Fill que aparti d'aquesta casa plors i malvolències, que inspiri a tots amor i gràcia... Verge Santa de la Mercè, intercediu per nosaltres!

La pobra tia, acabada la part de rosari que era de llei cada vespre, ne comença una segona a causa de la gravetat dels fets ocorreguts.

De manera que la gent del Mas no estaven tan adormits com semblava. D'en mig d'aquella quietud material s'alçava la pregaria del pare, que trist, afligit, es penedia d'haver estat poc cristià, de no haver seguit prou fidelment lo Diví Mestre que deia: «Deixeu venir los infants» del qui li havia donat la missió sublim i sacra d'estimar i fer-se estimar...

La seva oració era seguida per lo dolc murmurí que dels llavis virginals de la blanca colometa pujaven al cel.

La senzilla, dolça i essencialment catòlica oració de la tia, s'ajuntava als precs de l'un, als plors de l'altra, i les tres oracions plegades, formant un pom de pensaments, desitjos i esperances, s'encalaven vers la Potència divina que podia fer dels desigs acotes, dels gemes rialles, goigs de les llàgrimes.

Lo Narcís, abans de ficar-se al llit, rodà encara de dalt a baix cercant novament el Jaume.

No esperant ja trobar-lo i tement fer soroll, se despullava tot pensatiu, quan, al destapar lo llit tocà prop del coixí un paper doblegat... en lo punt mateix que bufava el llum, i de paupentes, elxi del quartet per a encendre'l.

Passant davant de la porta de l'amo, s'oïren a la portalada del baluart grans trucs i veus.

Lo Garriga, que no dormia, oïnt los trucs i el lladrar dels gossos, cridà del llit estant:

— Narcís! Què busques?

— Anava a encendre llum a la llaneta.

— Per a obrir? — cridà enfadat... — Vés-te'n al llit i que piqui... Jo tinc la clau.

Sols los gossos respongueren als trucs que amb tanta impaciència es repetien.

Lo ball

Es costum de viles la de reunir-se el jovent tardes i vespres per a ballar i divertir-se.

Quan vila i llogaret es troben prop, los veïns del llogaret van a la vila, o els de la vila al llogaret.

Succeeix també, de deu cops vuit, que els de la vila cerquen bronguina als del llogaret o viceversa; com fou notar Cervantes, al qui cap ridícul humà pogué amagar-se, mai deixa de trobar-se en les viles algun regidor que ha perdut l'ase, o algun veí que sap bramar. De la forma d'un campanar, de la manera de fer una feina del camp o de pronunciar una paraula neixen desavinences, disputes, garrotades...

Fins en pobles grans, en ciutats, existeixen ditxos i mofes, germe sòvit de greus discòrdies.

Per quin motiu los de Tarragona són pelacanyes i a Tarragona manxen, los de Reus són ganxets, los de Mataró «savis»?

I la tendència a treure's renoms? Uns que s'expliquen: pigat, ros, xato, nano, guenyo, garrut; defectes físics que la gent mal educada treuen a la cara, però altres, caró, mort, temps, petxines, piton, tranca por-

rons... d'on vénen? Ni els mateixos que els porten ho saben.

Entre la gent de la Secuita i la dels Pallaresos, com no podia fallar, hi havia mofes i «xascerrillos», que dits una vegada potser feien riure, però que repetits s'acabaven en plorals.

Hi havia, sarau a la Secuita.

S'efectuava en una sala a peu pia del carrer, que havia servit d'escola, i n'era enrajolada. Gran luxe!

Encara es conservava l'enfustadet on s'havia trobat la taula del mestre i al seu «puesto» s'assentaven los músics: un cornet, que havia sigut músic de regiment i tenia estanc; dos violins cecs de naixença i un clarinet que no hi veia gaire.

A l'entorn de la sala, pots i banes, al sostre tres filferros gruixuts de mosques que servien per a penjar llums lo dia que el sarau s'allargava fins que era tard, o les nits, que durava fins que era aviat.

Los cecs, ben apuntats en llur parany, es donaren lo «la», i un glop d'alguardant al clarinet i al cornet, s'eixugaren lo bec, i l'empenqueron amb l'himne de Riego que, vistes les circumstàncies, s'hi esqueta d'allò més.

La «patriòtica» tocada serví de simfonia.

Una estoneta de repòs mentre acabaven d'entrar balladors i balladores i, seguint l'himne de Riego, un «schottis» o cosa per l'estil, que cap parella ensopagava; no obstant, a copia d'empentes per davant, a dreta i esquerra, a reculons, ajudats sobretot per les patades del «cornet» que marcava el compàs com si asclés llenya, uns davanter, altres darrera, empenqueren

investida girant entorn de la sala com a parell de baldures.

Una de les parelles que amb ardor seguia els harmònics sons d'aquells artistes, era la formada pel reuet Garriga, i l'Anton Cirera, secretari interí dels Pallaresos... rogenç, cabells com fil de panotxa, ulls mal dibuixats i d'un blau alligat, nas punxagut, barretes de vellut lit, nas punxagut, barretes de vellut lit, nas punxagut, barretes de vellut lit.

La mossà s'havia encapillat totes ses veles i gallardets. Els cabells negres, abundants, portava la flor més espanyola: el clavell.

A les orelles los pensaments d'or francès esmaltats; al coll, mota d'or de pita que li arribava just a la musculera, i els becs, nusats de munt esplèndida pitrada, faldilles d'indiana clares, sabateta fina, migges blaves ben estirades.

Lo vestit del secretari adequat a la moda dels elegants de viles, que volen i no gosen adoptar del tot vestit de ciutat.

En lloc de la calça curta que tant escan sobretot a qui té camés ben fetes, l'horrible «pantalón» inventat per algú que les tenia tortes... ella de vellut amb grans rams, gilla de vellut amb agulla de «d'Orleans», corbata amb «d'Orleans», corbata de tela crua i «d'Orleans», sabates de tela crua i «d'Orleans», punta de pell, darrera l'orella, i dos dits de faldilla blava sota l'ermilla.

Lo conjunt, il·luminat per la llum sor que dona la superioritat, essent evident pel secretari que en tot ball no hi havia qui li vingués al mail.

Daben encara a sa persona un lleu més de satisfacció les mirades

LES TERRRES CATALANES

LLEIDA

(Conferència de les 9 h de la nit)

Embarcament de tropes
Aquest matí han marxat cap al front 250 soldats dels regiments de Navarra i Albuera per a cobrir les línies.

Als ha tributat un afectuós comiat per part de les autoritats i gran gentada.

Altres noves
Han jugat al camp d'esports el futbol i un del regiment d'enginyers de Barcelona, guanyant aquest 3 a 0.

Don Ramon Felip i Galícia ha estat a les autoritats i premsa pública que ha estat realitzada directament de la Caixa d'Estalvis i Montepiut de Lleida.

Ha retornat, acabat l'estiu, el doctor i conseller de la Mancomunitat senyor Estadella.

Durant la passada setmana, les jornals de la Caixa de Pensiones de la Vellesa i Estalvi han fet les següents operacions: depòsits, 279.974 ptes. Reintegraments, 228.601, obrint 24 llibretes noves.

Dimarts la Congregació de la Mare dels Sants ha celebrat el congrés de doctor mossèn Martí Barona, de Lleida.

Conca de Barbarà

PLUGA DE FRANCOLI. — Tingut el local de la «Bona Festa» un expansionisme de cultura que a la Mancomunitat de Catalunya a la qual es deuen les dues conferències en les quals consisteix l'acte de divulgació científica i artística.

Començà el jove, estudiant. En Ramon Surinyach i Oller, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

Després d'això, el jove, estudiant, tractant un tema d'higiene que desgrana en les seves manifestacions d'aquesta manera: la higiene d'un poble està en la mà de la salut que aquest té.

met frases amb que descriure sa grandesa.

Parla tot seguit de la Casa de Caritat de Barcelona i altres institucions similars que cuida la Mancomunitat.

En estendre's en la secció de Cultura, descriu sucintament les diferents parts de què consta l'Institut d'Estudis Catalans, remarcant la Biblioteca que en podríem dir «Nacional de Catalunya». Versa sobre la Universitat Industrial, donant amb projeccions una idea del que és l'Escola elemental del Treball i la de teixits.

Fent un elogi als monuments de Catalunya, ens parla de la grandesa d'aquells, imatge eterna de la llumre Catalunya. I com que els monuments, (Poblet), són les pates on descansa la història, la Mancomunitat té cura de servir cada pedra en son lloc. Veiem a la pantalla el cimbori restaurat de Valhona de les Monges.

Passa a Agricultura i explica el que és l'estudi postal, el que són i els beneficis que reporten els concursos de bestiar. (En aquest moment esclata una ironia rialla del públic, car són projectades dues diapositives que mostren la guàrdia civil amb els mabers dissolent els cèlebres concursos). Prosseguint en aquesta secció, explica el molt agrat que quedaren els aragonesos quan la Mancomunitat els exterminà el flagell de la llagosta que el Govern mirava impasible. Es projectada l'Escola d'Agricultura i són explicades breument les dependències i estudis que componen.

Segueix la secció de Prèstecs que facilita diners a Ajuntaments i Sindicats per a les grans empreses, i veiem a la pantalla, l'un darrera l'altre, els sindicats agrícoles que s'han aconseguit per a llur construcció, a l'avantatge obertament de la Mancomunitat. Entre aquells hi havia el de l'Espiga que desperta gran aplaudiment. Il·lustrades amb cinc diapositives dedica unes paraules a la construcció dels telèfons amb que compten 500 pobles, dels 1.000 que n'hi ha a Catalunya.

Són acollides preferentment les dades estadístiques dels telèfons que dona l'orador i les del pressupost anual de 30.000.000 de la Mancomunitat que el Govern gastaria en cinc dies al Marroc.

En evocar el nom d'En Prat de la Ribera com a epíleg de la conferència, són presentats a la pantalla els primers consellers de la Mancomunitat, entre els quals es veu la figura veneranda del Senyor Ordenador, que el nombrosíssim públic respectuosament mira i homenatja amb frenètics i sincers aplaudiments. Aquests es renoven quan acaba l'orador, després de pregar a tots els que l'han sentit, que si un dia els arriba una veu difamadora que parla en mal de la Mancomunitat, sapiguin defensar-la com ho faria un fill a sa mare, si havent perdut aquesta, un dia la recobrés.

Quan, amb la grata impressió, el públic desfilava, empleats de Casa la Vila repartien unes fulles titulades «Parlem bé», on hi ha els barbarismes que corrompen la llengua i les paraules amb què s'han de substituir. Ultra aquestes fulles se'n repartien d'altres que parlaven: «Pel bon Hostal de Catalunya», «El problema dels Mestres», i unes fulles de la «Protectora».

Gironès

SALT. — Per al dia 26 del corrent, promet veure's una festa formosíssima en aquesta població, amb motiu de la solemne benedicció i remesa d'una valuosa i artística senyera donada a l'Orfeó Rossinyolenc de Salt per la senyora marquesa de Camps, essent padrina de tal joia, i padri el seu primer fill en Jordi de Camps.

Per a fer més gran la festa llaunera popular, està contractada l'orquestra cobla Els Rossinyols de Castelló d'Empúries, per a amenitzar els acompanyaments amb el dit Orfeó i tocar sardanes després del concert que donarà a la tarda.

Vallès

SANT CUGAT. — El doctor Ramon Torres Carreras ens prega diem que ell no assistirà a Sant Cugat a unes persones intoxicades per la llei, puix en aquella data es trobava a Berlín.

El doctor que realment assistirà als malalts a més dels que s'anomenaren, fou el doctor Josep Sala, metge de la dita població.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 h de la nit)

Desgavell a Telèfons

El servei de telèfons cada dia va pitjor. Una casa de comerç ha trigat més de dues hores en poder comunicar amb Barcelona, i aquesta conferència la més de tres quarts que és demanada. Aquí s'exposen amb Barcelona i a Barcelona s'exposen amb els d'aquí, i tots plegats sembla que tenen poc interès en servir els interessos del públic que paga.

El servei urbà va d'una manera per l'estil.

Embarcament de soldats

Ahí a la nit, a les onze, sense música ni manifestacions com les acostumades, varen sortir cap a l'Àfrica molts soldats que hi van a cobrir baixes, del batalló d'Almansa.

Diu que demà en sortiran més. També han passat els dels regiments de Navarra i Albuera, procedents de Lleida.

Les festes de Sant Magi

Han passat les festes de Sant Magi, que han resultat molt animades. El canonge doctor Dachs feu un sermó a l'oratori, del qual es guardarà molt bon record.

La kermesse de l'Orfeó Tarragoní resulta molt brillant i concorreguda, no ocorrent cap dels incidents que es creia passarien.

Les cadires de la Rambla

Han tornat a lligar les cadires de la Rambla. Sembla que sols varen ésser deslligades per a que, soltes i sense ordre, destorbessin les sardanes, per a les quals tampoc va donar-se permís.

Conferència d'En Vallès i Pujals

Dimenge donarà una conferència a Montblanc l'Il·lustre conseller de la Mancomunitat i president de la Diputació de Barcelona, senyor Vallès i Pujals, sots el títol de «Mentre l'Espanya davalla».

Contra la campanya del Marroc

L'Ajuntament ha acordat trametre al Govern un telegrama demanant que no sien enviats més soldats forçosos a l'Àfrica, que s'abandoni el Marroc o que es resolgui aviat en forma definitiva.

S'enviarà coneixement d'aquest telegrama als ajuntaments de Barcelona, Girona i Lleida.

Altres noves

Ahí a la cursa de braus hi hagué un fort escàndol, anant a la plaça ampolles, pedres i hortalisses. No hi hagué desgràcies.

S'ha declarat extingida la verola del bestiar al terme de Flix, havent durat des del mes de maig.

Conferències

Organitzades per la Comissió d'Educació General de la Mancomunitat de Catalunya han tingut lloc una sèrie de conferències sobre higiene i cultura pels pobles del Camp: Vilabella, Puigpelat, Rodenyà i Masó.

Per tot arreu els senyors Xavier, Rigual i Surinyach i Oller, els quals les han desenvolupades, han obtingut veritables èxits, car es pot dir que hi han concorregut els pobles en massa, i en alguns, com en el de Puigpelat, el diputat senyor Montserrat Cuadrada acompanyat de prestigiosos elements de Valls.

Es aquesta nova tasca de la Mancomunitat molt ben rebuda per tot hom i creiem que ben aviat es podran collir els fruits d'aquest apostolat de cultura i ciutadania.

SABADELL

Festa Mariana

A l'església dels PP. Missioners de l'I. C. de M. es celebren solemnes festes marianes. El darrer dissabte va començar-hi una solemne novena en honor de l'I. C. de M., i divendres d'aquesta setmana hi començarà un tridum, predicant el P. Mateu Casals. Dimenge vinent es farà la festa principal. Hi haurà missa de comunió amb plàtica pel P. Linars, i missa solemne cantada per l'Orfeó de Sabadell, una de les misses del mestre Ferrer. El senyor el farà el P. Tura.

A les set de la tarda, també amb gran solemnitat, es farà l'acabament de la novena i al dia següent hi haurà

ra funerals en sufragi dels arxiconfreres difunts.

L'estalvi

A la Caixa d'Estalvis hi han ingressat 44.438 pessetes procedents de 822 impositicions, essent 15 el nombre de nous impositors.

S'han tornat 26.420'10 pessetes a petició de 81 interessats.

Camp de Tarragona

VALLS. — El Valls Deportivo anà a Montblanc a jugar un partit amistós amb el Montblanquí, perdent aquest per 2 a 4 gols, que feu el primer.

El mateix equip, per la diada de la Mare de Déu d'agost, festa major del veí poble de Vallmoll, s'hi traslladà, per tal de jugar un partit amb el F. C. Tarragona. Com que es disputaven una copa, ofrena del Sindicat Agrícola, el partit fou molt interessant. Hi hagué incidents diverses vegades, ocasionats per la passió amb què el públic seguia el partit. El Valls Deportivo, mitja hora abans d'acabar el partit, va retirar-se del camp. En aquell moment el Tarragona tenia un gol per 0 el Valls.

Amb motiu d'escaure's les fires de la nostra ciutat els dies 8 i 9 del proper setembre, la secció d'esports de la Joventut Nacionalista ha contractat dos partits amb el reserva del Martinec F. C., campió de Catalunya. Es farà en el nou camp del Passeig de l'Estació.

En l'última reunió de delegats dels clubs de futbol federats, tinguda a Tarragona, el Valls Deportivo fou nomenat tresorer.

Demecres passat a la tarda fou trobat dintre un gorg del Torrent del Catllar el cadàver del veí Josep Puig Massó (A. C. S.).

Ha mort a Vilarrudona el conegut propietari i industrial Llorenç Rafel Comas. El nostre condol a la seva família.

Plana de Vich

VICH. — El tema que omple totes les converses és el resultat de la votació recaiguda al Centre La Barretina, sobre si es traslladarien o no a un local nou. La majoria es manifestà a favor del local antic.

Com acostuma succeir en totes les luites, els vençuts no es conformen i tracten de crear un nou centre, La Barretina Nova.

Es curiós el que passa a Vich. Tenim un tarannà tan individualista, que estem condemnats a no poder gaudir de tots aquells beneficis que rep una col·lectivitat unida per l'entusiasme i la disciplina.

Des dels temps de l'antigor (no podem precisar les generacions que han passat) s'està parlant de fer el Casino de Vich, un lloc d'esbarjo i reunió que sigui propi de la col·lectivitat i al qual puguin acudir tots els nostres conciutadans. S'han vingut creant casinos i casinets, i malgrat de parlar-se constantment del problema capitalíssim del Casino de Vich, no s'ha sabut mai buscar, aprofitar un moment d'èrfus que permeti realitzar el que avui ja no es considera un fet natural i si un miracle.

Tenim la maternada a aprofitar meravellósment els moments de discrepància per a plantar una botiga nova i dificultar cada dia més la realització d'aquells grans plans que sols són permessos a una col·lectivitat nombrosa i disciplinada.

Abans encara teníem el bon gust de què quan per discrepàncies es creava un nou organisme similar es batejava i es motejava en forma que no recordés lluites passades, i així, si hi havien discrepàncies al Centre Industrial, els dissidents creaven el Centre Comercial, procurant que el nom no recordés agrors passades, encara que es confongués en expressar el comú objectiu de recrear-se.

Avui som més sincers i no se'ns podrà titllar d'hipòcrites, com malvolament alguns pretenen titllar-nos. Avui es tracta de crear La Barretina Nova per la minoria dissident de La Barretina Vella, com no fa pas gaire es creà el Camp Nou de futbol pels dissidents del Camp Vell. I és curiós que a tals entitats no se'ls reconegui la senectut que als dissidents se'ls acut plantar botiga nova i fer la competència.

El problema del Casino de Vich, com molts altres problemes plantejats a la ciutat, no estaran en vies d'una solució satisfactoria si abans no ens convençem que no cal aprofitar moments de discòrdia i si moments d'èrfus, d'exemplament de cor, de fervor, de ternura.

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Embarcament de tropes

Avui han estat embarcats a l'estació 125 soldats del regiment d'Àsia, que van a cobrir baixes al batalló expedicionari que hi ha al Marroc.

Acudí a acomiadar-los gran gentada i les autoritats.

Exposició

A primers d'octubre farà una exposició de paisatges a l'Ateneu Gironí el pintor Ignasi Genover, de Palafrugell.

Beques

L'Ajuntament ha concedit els matricules per a grups complets a dos alumnes de l'Escola de Mestres, dos de l'Escola de Mestres i dos de l'Institut.

Deuran reunir les condicions d'esser pobres, veïns de Girona, aplicació manifesta, etc., etc.

Altres noves

El dia 26 donarà una conferència a la Fraternitat Republicana de Llagostera don Bonaventura Casadevall, de La Bisbal, sobre «Valor actual de les idees de J. P. Margall».

—A Bàscara es calà foc a l'auto que ocupava don Carles Alfonso, natural de París, cremant-se tot. Les pèrdues pujen a 30.000 ptes.

—Construint una mina per a passar algun del Fluvià a Areny d'Empordà, una pedra grossa aixafà al treballador Josep Llorens Masdemont, deixant-lo mort.

—La guàrdia municipal ha detingut a Josep Cazorla i Francesc Ramírez, naturals d'Almeria, i Josep Murcia, de Barcelona.

—El temps ha estat el següent: Temperatura màxima 30'5, mínima 17'6.

Pla del Llobregat

SANT VICENS DELS HORTS. — Dimenge propiament dit, en benefici de l'empreritat En Joaquim Delcós, se celebrà en aquesta vila, en el Centre Catòlic, la festa anunciada amb el títol de Patriòtica i Cultural, sota la presidència de les autoritats locals.

Entre altres, figuraven en el cartell els següents actes:

Primer. — Per l'anomenat «Voluntat ferma», director del grup dramàtic del Centre, fou representat amb molta propietat el monòleg patriòtic «Mestre Oleguer».

Segon. — El diputat de la Mancomunitat, En Manuel Massó i Llorens, donà una conferència sobre catalanisme. Després de les salutacions del cas, entrà a recriminar els catalans que no senten prou l'amor a la terra llur. Digué que els catalans volem cultura, i sols deixem amb el més vergonyós abandon, com no provenem molts pobles que, a manca d'altre lloc, han hagut d'habilitar quadres d'animals per a escoles, i fins a fer universitats, en la major part de les de Catalunya, es nota la manca de laboratoris i de qualsevol més, per a poder assolir una instrucció sòlida com cal, mentre que en altres països d'Espanya, on ni tan sols se sap que hi puguin pendre matrícula ni el perquè, se n'hi estableixen amb tota mena de subvencions, material i professors.

Una ovació acollí les darreres paraules d'En Massó, el qual, després passà a fer retrat d'alguns pressupostos de l'Estat, acompanyant-les amb els ingressos que hi van de Catalunya. Féu al·lusió a la guerra del Marroc, comentà la manera de com el Govern de Madrid invertia fabulosos quantitats.

Les paraules d'En Massó foren ategades amb aplaudiments i visques a Catalunya.

Tercer. — Després de pendre un xic de refresc, l'Esbart Vicens, sota la direcció de l'Esbart Català, abillats amb típics vestits, va mostrar selecte i escollit repertori, i, per cert, que ho fan bé, puix hagueren d'abillar i repetir el repertori.

El dia 22 sortiran a fer l'excursió als del «Grup Bon Humor», cap a Sitges, Vilanova i Tarragona, marxant a les cinc del matí.

La sepultura de l'arquebisbe Antolí López Pelàez de Tarragona

Es anunciava que la vacant de l'arquebisbat metropolità de Catalunya seria proveïda per un bisbe que no era nat en la nostra terra; i, com cada vegada que cosa semblant succeeix, s'alçaren protestes, reclamant que els prelats de Catalunya siguin catalans o almenys entenguin i parlïn la nostra llengua perquè la predicació de l'Evangeli tingui la deguda eficàcia. D'aquest estat de l'esperit català, se'n va fer ressò, en aquell temps, un eminent polític català en un miking hagut al teatre Tivoli.

El bisbe preconitzat per a ocupar l'altíssima Seu dels Sants Fructuós i Oleguer, del jurista Antoni Agustí, de l'abnegat propagador de la Fe Costa i Borràs, de l'apòstol de la caritat Costa i Fornaguera, del catalaníssim Benet Vallmitjana, i de tants altres grans arquebisbes que deixaren lluminosa escola de saber i de virtuts en el govern de la nostra arquidiòcesi; l'arquebisbe, nomenat de nou, que es distingia d'una manera especial, per les campanyes periodístiques que sovint sostenia, en hebreu esment d'aquella campanya de protestes i de les paraules d'aquell home polític, va contestar de seguida dient que si no era nat a Catalunya, si no entenia ni parlava la llengua del país que anava a regir espiritualment, feia prometença que en el termini més breu possible, all entendria i parlaria la llengua dels seus diocesans.

I així ho va complir. Com si es reproduís el cas de la comunicació del do de llengües fet per l'Esperit Sant en separar-se els Apòstols del Senyor per anar a predicar la Doctrina Cristiana per tot el món; com si en aquest indret de la Catalunya estricta es reproduís el cas de la Catalunya ultra-pirenèica amb el seu venerable bisbe, el gran Juli Carles del Pont, el nou arquebisbe de Tarragona, el doctor Antolí López Pelàez, paria i predicava en català als pocs mesos d'haver ocupat aquella Seu metropolitana.

Ja abans, en la seva carta pastoral d'entrada, hi deia: «que, si no era fill d'aquesta terra nostra, ell donava fermaça d'estimar-la com estimava aquella que el veia néixer; si a Catalunya no havia vist per primera vegada la llum del sol, des d'ací miraria per darrera vegada el Cel; si ací no l'havien bressat, ací l'enterrarien; si ací no havia viscut fins aleshores, ací havia de viure tota la resta de la seva vida».

Per aquestes tan afectuoses manifestacions que precediren a la seva solemni entrada a la ciutat augusta i pel saber i les virtuts que demostrà durant el seu govern, fou un arquebisbe estimat, escoltat i admirat en vida, i venerat després de mort.

La seva mort va causar un gran dol que s'exterioritzà en les grans solemnitats a les quals va donar lloc el seu enterrament. Tot seguit s'inicià la idea d'erigir-li un artístic sarcòfag per a guardar perpetuament les seves despulles mortals. Els eminents escriptors catalans, els germans Oslé, reberen la comanda de donar cos a aquella idea.

Els germans Oslé han acabat l'obra i l'han presentada al Capítol Catedral de Tarragona perquè sigui posada en son lloc. És un veritable joell artístic.

Per disposició del Capítol la sepultura de l'arquebisbe doctor Antolí López Pelàez ocuparà un dels paraments de la capella de Sant Fructuós, el seu gran predecessor.

L'arquitectura de la capella és especialment corintia. La Catedral de Tarragona és una variada manifestació de diversos estils, des del romànic fins al gòtic i el Renaixement. Els germans Oslé, tenint present aquella diversitat d'elements artístics, han procurat que el sarcòfag tingui tants matisos i tonalitats que enloguessin les meravelles i les excel·lències de la nostra Catedral metropolitana que, segons opinió de l'illustre arqueòleg alemany Guerber, mereix ocupar el primer lloc, com edifici gòtic antic, entre totes les esglésies d'Espanya.

Ocuparà el mausoleu tot un parament lateral de la capella, en marbre de variada fulguració. Al mig hi ha el sepulcre. A la part superior de sota un arc, l'escut del prelat amb la llegenda «Orate pro persequentibus», i a la part inferior,

en llengua llatina, hi són compendiat les més eminents dades biogràfiques i els títols honorífics de tan benyígnat prelat.

A la tapa del sepulcre, en pla inclinat, hi ha l'estàtua jacent del difunt, revestit amb els ornaments pontificals; amb afiligranada alba i fastuosa capa pluvial. El cap, amb blanca i daurada mitra, descansa damunt d'un ric coixí. Els peus, calçats amb sandàlies, reposen damunt d'un anyellet artísticament esculpit. El bàcul, còpia del que usà en vida, el té al costat. A la testa són esculpides les nobles i majestuosos faccions del doctor López Pelàez, amb la seva característica expressió de bondat, dolcesa de caràcter i d'intel·ligència. Les mans s'ajunten en actitud de súplica i d'oració.

Les despulles mortals de l'estimat arquebisbe tindran una sepultura digna d'ell. La Catedral de Tarragona, un altre joell arquitectònic que avalorarà més i més les seves bel·leses artístiques.

Les grans caixes amb els components del mausoleu han arribat ja a Tarragona i van a començar les obres de llur col·locació a la capella de Sant Fructuós.

Quan estiguin llestes les obres de col·locació es farà la translació de les despulles mortals del doctor Antolí López Pelàez, i es d'esperar que l'actual arquebisbe, doctor Vidal i Barraquer, el Capítol Catedral i les comissions eclesiàstica i civil, organitzaran festes que siguin un homenatge a la bona memòria d'aquell gran bisbe i fervorós català d'adopció. — P. P. i R.

Montserrat

BRUCH. — Segueixen les calorcs desacomunades, encara que ha refrescat una mica, sobretot de nit.

Degut a aquests solcs tan forts, la collita de raïms resta amenaçada de debò; car el mateix que a Alger i al Migdia de França, s'assequen.

Convindria molt que ploqués per als fruits i deus.

També segueixen les cremes de boscos en diferents indrets, essent de doldre la pèrdua de la riquesa forestal que això representa per al país.

Van endavant els preparatius per a la festa major, que se celebra els dies 25, 26 i 27 del present, i queden ja preparats els solars on deuen plantar-se els anells.

També s'està preparant el camp de futbol on han de jugar els equips F. C. Catalunya i el F. C. Martorell, la tarda del 26.

Entre la joventut hi ha molt d'entusiasme, i de ciutat hi ha gran demanadissa de localitats, tant per al futbol com per al teatre de la nit del mateix jorn 26, representant-s'hi «La Montera», per E. n Vendrell.

Els concerts, danses i sardanes queden fixats en els programes.

L'orquestra és els Escolars, per al Centre Regionalista, a partir de Baix.

Les festes majors no senten pas les crisis per ara; car es tracta de la tal·la llum, i les companyies d'autos joventut, la qual tot ho veu de color de rosa.

La població es vesteix de gala amb motiu de la pròpia festa i indoblaran els seus serveis.

Els caçadors ja pot dir-se que s'han atemperat dintre el que permet la llei, esperant el dia primer de setembre per a començar la cacera de conills, perals i llebres, que aquest any són molt abundants.

Pla de Bages

SALLENT. — La colònia escolar de l'Ajuntament de Barcelona que estueja a Salient, va fer una excursió al castell de Balsareny. Sortiren de la vila a les cinc del matí, pujant per l'esquerra del Llobregat i esmorzant a la font de l'Albu; van fer parada a Balsareny on, atent, va rebre'ls el senyor rector, d'aquella parròquia, i visitaren l'església. Arribaren al Castell a les nou i acompanyaren per aquells viarany. Havent dinat visitaren les dependèn-

cies de la històrica propietat dels barons de la contrada, galanament convidats per tan nobles senyors.

De retorn, a les cinc de la tarda, fonen obsequiats per la família Vinyas, de Balsareny, amb un esplèndid berenar i una talla de roba per a un vestit a cada una de les mestresses, senyoretes Ribas i Salat, i nenes de la colònia. Havent-se posat a ploure, els senyors Vinyas s'ofertiren a acompanyar fins a Salient a les improvisades excursions, en autos, arribant així de retorn a les vuit del vespre.

Dissabte, en el local del Cinema Kondal, foren obsequiats amb un festival en profit seu, obtenint un magnífic resultat. Entre els elements que hi prengueren part, hem de fer especial menció de la senyoreta M. Vilasoca, de l'Orfeó Salientí, que acompanya a piano una pala de cançons de la colònia, amb molta cura, i amb refinadíssim gust executà algunes composicions; del quintet Werner, que col·labora, amb exit, pel major llum de la festa; de la senyoreta Riera i senyors Corrons, Martí, Claret, Serols, Prat i Mojal, que amb admirable conjunt posaren en escena «La Mare eterna» de l'Església, i «La capsera del pe-ton», d'En Millà, i de la nena Font, de la colònia, que molt graciosament cantà el monòleg típic «Pobre fill de la mare», d'En Badia. En aquest festival, patrocinat per l'Ajuntament, hi assistiren representacions de totes les entitats locals.

Tota la colònia es troba en perfecte estat de salut, malgrat la pes-sima calor d'aquesta temporada, que no s'en recorda d'igual. Periòdicament han anat banyant-se en el Llobregat, an fet excursions a les fonts del terme, al santuari de Fustimanya, on hi passaren tota una jornada, al Castell de Sant Sebastià i al veí poble de Cabrianes. Han visitat la casa del P. Claret, religiosament guardada per una petita missió, la Caixa de Pensions i Estalvi, i algunes fàbriques i tallers

establerts aquí. Han rebut esplèndids obsequis de les entitats i han fet especial menció de la Corporació familiar obrera, de les senyores Eduard Sala i Valentí Morral, de la família Morral-Moré, que han portat molt generosament amb elles petites i simpàtiques hostes.

El nostre Ajuntament, que ha acollit amb amor, un i altre any, la colònia escolar de Barcelona, no ha malversat ocasió per a exterioritzar el seu noble sentiment, moral i materialment.

Amb un fervorós prec de les mestresses senyoretes Josepa Ribas, Marina Salat, donem a tots els que tant han fet per al major plaer de la colònia durant el seu estiu, Salient, milers de mercès.

Festes a Sant Julià d'Andorra

Amb motiu de celebrar-se el centenari de la troballa de la Verge de Canòlich, patrona de Sant Julià de Lòria, de la Vall d'Andorra, s'han celebrat solemnis festes en l'esmentat poble.

El dia 14, fou solemniament portada la imatge des del seu santuari, l'església del poble, celebrant-se romiatge força concorregut.

El següent dia, festiu de l'Assumpció, se celebrà missa de Canòlich general i Ofici solemne, assistint hi tot el poble i presidint les autoritats andorranes. Després s'efectuà la cerimònia de donar el nom de la Verge de Canòlich a un dels carrers del poble, i ensams a uns altres carrers se'ls va posar el nom, a l'altre el de l'illustre fill d'Andorra, i canonge de la Seu d'Urgell, doctor Francesc Palau i Moliné, i a l'altre, el fill adoptiu d'Andorra i veí de Sant Julià, N'leide Vallis i Pallerola, assistint a l'acte els homenajats, els quals regirarien l'honor que els fou donat.

Seguirien durant el dia altres festes religioses i profanes, com l'orquestra a la nit, un concert en obsequi al doctor Palau i senyor Vallis.

El dia 16, a la tarda, se celebrà un solemne processó, essent portada per distingides noies del poble, la imatge de la Verge, la qual fou passejada pels carrers de la vila, cantant-se Goigs de la Verge i executant-se l'orquestra, en entrar la imatge en l'església, l'himne andorrà. Després fou guàrdada una vetllada en la qual hi prengueren part elements de la localitat i que va resultar molt solemne. A la nit, s'enguà un gran castell de focs artificials i l'orquestra va interpretar diverses composicions.

Al següent dia, fou retornada, en romiatge, la Verge de Canòlich al seu Santuari, acabant així les festes, les quals deixaran etern record a tots els que hi assistiren i que constituïren un gran èxit pels seus organitzadors.

Una Exposició dels Bells Oficis a Camprodon

A l'Hotel Rigat, de Camprodon, aprofitant la concurrència de festes, que han envaït enguany la fresca vila pirenenca, els artistes Josep M. Gol, Ramon Sunyer, Joan Busquets i Josep Bona, han organitzat una exhibició dels seus treballs d'art, que ha estat instal·lada sumptuosament a la sala de festes de l'esmentat establiment.

L'èxit més falaguer ha produït aquesta manifestació artística, que fou oberta amb un concert de cançons a càrrec de la cantant Maria Plantada, i que s'ha clausurat amb una altra sèrie de «lieders» per la mateixa exquisida artista.

La selecta concurrència que s'ofereix a l'Hotel i als nombrosos salons de la vila, ha fet l'honor que es mereixien els expositors.

Els vidres meravellosos d'En Josep M. Gol, han estat gairebé tots adquirits, així com les arquitectes fusta bellament treballades i decorades que han exhibit. En Busquets i En Bona, i no cal dir que també les joies exquisides d'En Ramon Sunyer, que s'ha fet un nom ja prestigiós dins del seu art.

La colònia de Camprodon, ha donat verament una prova de la seva distinció en acollir aquesta manifestació artística, amb l'entusiasme que ha fet, demostrant que aquell poble ha fet, demostrant que aquell poble de la bona societat barcelonina que enguany es troba allí, sap estimar les coses d'art com es mereix.

Les paraules se les emporta el vent

però resta amb el seu perfum. el de la Pasta Dens, protectora incomparable de la bellesa i de l'higiene de la boca. Deixa

resplendent el dental i rosacea les genives, i per la seva virtut microbida evita les càries amb totes les molèsties que produïrien.

La seva composició no és un misteri. La Pasta Dens és una crema sabonosa, d'agradós sabor, aromatitzada amb menta dolça de bona qualitat. Res de pedra

fosca ni arogues d'efecte dubtós o nociu. Neteja l'esmal dental amb la suavitat d'una esponja, no el ratlla amb l'aspror d'una llima.

TUB 150 A TOTA ESPANYA - PERFUMERIA GAL - MADRID

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

MOVIMENT DEL PORT

ARRIBATS:

Dilluns, dia 20
 per espanyol «La Guardia», de Marce, amb càrrega general i 1 passatger.
 per holandès «Adonis», de Rotterdam, amb càrrega general.
 per espanyol «Mahón», de Mahón, amb càrrega general i 6 passatgers.
 per espanyol «Serafin Balasteros», de Mahón, amb carbó.
 per espanyol «V. La Roda», de Màlaga, amb càrrega general i 519 passatgers.
 per espanyol «Pascual Flores», de Car, amb carbó.
 per espanyol «Almazora», de Castelló, amb càrrega general.
 per espanyol «Rey Jaime II», de Pal, amb càrrega general i 72 passatgers.
 per espanyol «Teresa», de Vinar, amb carbó.
 per espanyol «Virgen del Castillo», de Car, amb fruita.
 per italiana «Cornejo», de Siniscola, amb carbó.
 per espanyol «Infanta Isabel», de Vigo, amb càrrega general i 24 passatgers.
 per italià «Giuseppe Padra», d'Alghero, amb carbó.
 per francès «Sous», de Maragan, amb carbó.
 per espanyol «Reina Victoria Eugenia», de Mahón, amb càrrega general i 1 passatger.
 per espanyol «Manuel Ardo», amb càrrega general i passatger.

DEPARTATS:

per italià «Nuova Rosalia Bonaria», en cap a Santa Teresa.
 per espanyol «Cullera», amb càrrega general, cap a Gandia i Escala.
 per espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.
 per espanyol «Tintor», amb càrrega general, cap a Melilla i Escala.
 per espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Mahón.
 per espanyol «Banderas», en llit, cap a Mahón.
 per espanyol «Specia», en llit, cap a Mahón.
 per espanyol «Santa Cristina», amb el equip, cap a la mar.
 per espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general, cap a Palma.
 per espanyol «La Odiana», amb càrrega general, cap a Tarragona.

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dia 18 d'agost de 1923.
 Facilitat per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de Vins de Barcelona.
 Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del col·lector:
 Venedors: blanc, a 150 pessetes; negre, a 140 pessetes.
 Camp de Tarragona: blanc, a 175 pessetes; negre, a 150 pessetes.
 Camp de Barcelona: blanc, a 140 pessetes; negre, a 125 pessetes.
 Priorat: negre, a 175 pessetes.
 Llançana i Geltrú: negre, a 140 pessetes.
 Igualada: negre, a 130 pessetes.
 Martorell: blanc, a 175 pessetes.
 Manresa: blanc, a 135 pessetes.
 Alcanís: negre, a 2 pessetes.
 Mistela blanca, a 250 pessetes.
 Mistela negra, a 240 pessetes.
 Moscatell, a 360 pessetes.
 Prohibida la reproducció si no s'esmenta la procedència.)

BACALLA

Dia 18 d'agost de 1923.
 Aquesta setmana no hi ha hagut arribada.
 Per al consum es cotitzen els següents preus:
 Bacalla Faros, de 78 a 80 pessetes els 40 quilos.
 Bacalla llibre superior, a 78 pessetes els 40 quilos.
 Bacalla llibre de primera, de 72 a 74 pessetes els 40 quilos.
 Bacalla llibre de segona, a 62 pessetes els 40 quilos.
 Peixopal, a 78 pessetes els 40 quilos.
 Tripes de bacalla, a 300 pessetes els 40 quilos.

CACAUS

Dia 18 d'agost de 1923.
 No havent-hi arribades, ni article a primeres mans, els magatzemistes han fent el detall al consum, el qual ha parat un xic vist l'augment de preus haguts.
 El mateix que delem la setmana passada diem avui: que l'article no té cap condició per a pujar. Solament la qüestió de les puges de l'última i d'altres a tipus molt elevats, fa que l'article s'encareixi, quan es ven en la nostra moneda, depreciada i carebé per mesiat.
 Cotitzem als mateixos preus de la setmana passada, o sia:
 Cotitzem amb gran fermesa als següents preus:
 Fernando Poo extra, de 315 a 320 pessetes el quilo.
 Fernando Poo superior, de 305 a 310 pessetes el quilo.
 Fernando Poo corrent bo, de 3 a 305 pessetes el quilo.

Fernando Poo corrent baix, a 275 pessetes el quilo.
 Gualaquil Arriba superior d'epoca, a 390 pessetes el quilo.
 Gualaquil Balao, a 360 pessetes el quilo.
 Caracas extra pintat Sant Felip, a 525 pessetes el quilo.
 Caracas natural, a 425 pessetes el quilo.
 Aquests preus s'entenen per quilo net i drets de Duana pagats.

FARRATGES

Dia 18 d'agost de 1923.
 Alfals d'Urgell de primera classe, a 30 pessetes, els 100 quilos.
 Alfals d'Urgell de segona classe, a 15 pessetes, els 100 quilos.
 Palla d'Urgell, a 12 pessetes els 100 quilos.
 Palla del país, a 12 pessetes els 100 quilos.
 Palla curta d'Aragó, a 11 pessetes, els 100 quilos.
 Palla per a embalatge, a 11 pessetes, els 100 quilos.
 Palla per a omplir marfagues, a 11 pessetes els 100 quilos.
 Tot per l'estació de Barcelona.

MINI D'ALUMINI

Dia 18 d'agost de 1923.
 En pols de color natural, a 148 pessetes els 100 quilos, despaitat en el magatzem de Barcelona.
 En pasta de color gris, a 345 pessetes els 100 quilos, despaitat en el magatzem de Barcelona.

MERCAT DE BARCELONA

Dia 18 d'agost de 1923.
 Cotització oficial dels preus corrents de cereals i altres articles facilitada per la Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa de la Plaça de Barcelona:
 Blat canel de Castella, de 44'50 a 45'50 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.

Blat de la Manxa xexa, a 43 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.

Blat de la comarca, de 45 a 45'20 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.

Blat d'Extremadura blanquet, de 39 a 39'50 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.

Blat d'Extremadura Cruetier, a 39'50 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.

Blat de Lleida, de 43'85 a 45'45 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.

Promedi del preu del blat de Castella, a 45'20 pessetes els 100 quilos.

Farines: Elaboració per cilindres: Extra blanca número 1, de 64 a 67 pessetes els 100 quilos; superfina blanca número 2, a 60; entera, de 62 a 62'50; segones, a 36'50; tercers, a 31'50; quarts, a 30; extra for número 1, de 80 a 135; segones, de 35'80 a 36; tercers, de 30 a 30'25; quarts, de 29'50 a 30.

Arros: Benlloch zero, de 57 a 58 pessetes els 100 quilos; Benlloch flor, de 60 a 61; Benlloch selecte, de 62; bomba pur corrent, de 95 a 105; bomba pur corrent, de 95 a 105; bomba pur superior, de 113 a 121.

Garrofes: de Vinar, de 1964 (velles), a 21'42 (noves) pessetes els 100 quilos; roges, de 17'26 a 18'45; de Mallorca, a 15'47; d'Eivissa, a 15'47; de Tarragona, a 21'42 (velles) a 20'83 (noves); de València, de 19'04 a 19'64; de Xipre, a 21'72; de Gandia, a 21'42.

Despulls: de segona, a 6'90 pessetes els 100 quilos; de segona, a 6'92; de segona menut, a 7'14.

Escalola: de Sevilla, a 85 pessetes els 100 quilos; estrangera, de 53 a 57 pessetes.

Civada d'Extremadura nova, de 31 a 31'50 pessetes els 100 quilos; de la

Manxa nova, de 31 a 31'50; de l'Argentina disponible, de 30 a 31; de Huéva roja nova, de 30'50 a 31.

Veces: de Bulgària, de 44 a 45 pessetes els 100 quilos; de Navarra, a 70; de Calat, de 51 a 53; de Malaga rodones velles, a 45, noves, a 40'50; de Malaga cantelludes, a 52.

Ordi d'Extremadura nou, de 28'50 a 29 pessetes els 100 quilos; dels Estats Units, de 27 a 28; d'Alacant nou, de 28 a 29.

Faves d'Extremadura noves, a 41'50 pessetes els 100 quilos; del Marroc, de 50 a 50'50; de Mallorca, de 52 a 54; valencianes noves, de 52 a 54.

Favons de Sevilla, de 40 a 45 pessetes els 100 quilos; de Xerec, de 41 a 43.

Morroc: del Plata disponible vell, a 29'50 pessetes els 100 quilos; del Plata disponible nou, de 30'75 a 31; Yellow American 2, disponible, de 32 a 32'50.

Mill de la comarca, de 45 a 48 pessetes els 100 quilos.

Erys del país, de 46 a 47 pessetes els 100 quilos.

Llavor de canem de l'estranger, a 58 pessetes els 100 quilos.

Cigrons: d'Andalusia blancs, de 46 a 90 pessetes els 100 quilos segons número; d'Andalusia pelons, de 60 a 90 pessetes segons número; l'Andalusia altarnals, de 70 a 110 pessetes segons número; moruns número 30, de 58 a 60; moruns número 29, de 56 a 57; moruns número 28, de 42 a 44 pessetes.

Monges: València Pinet noves, de 90 a 91 pessetes els 100 quilos; monquillina noves, de 87 a 88; tranquillon noves, de 84 a 85; de Castella velles, de 113 a 116; de la comarca, de 86 a 88; de Galatz velles, de 65 a 68; del Dariubi, collita de 1921, de 41 a 42; de Xile, collita de 1920, a 28 pessetes.

BORSA DE BARCELONA

20 d'agost de 1923

COTITZACIÓ UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil a fi de mes: S'opera de Nords de 67'80 a 67'70 i a 67'75, Alacants a 67'45, Andalusos de 55'50 a 55'15 i tanquen a 55'30, Colonial a 63'50, Felguera a 53'25, i Transversal de 170'00 a 169'50 i a 170'75.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Deute Interior a 71'80 i a 71'50, Nords de 67'80 a 67'90 a 67'70 i a 67'90, Alacants a 67'50, Pla es a 46'10, i Transversal de 171'75 a 170'75.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 68'00 i a 68'05, Alacants a 67'75, i Andalusos a 55'50.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca de dissabte al matí a la d'aquest matí, es baixa 0'25 de Nords i d'Alacants, i de Transversal es puja 1'75. De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'30 de Nords i d'Alacants i 0'20 d'Andalusos.

COTITZACIÓ DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 41'50; suïssos, 134'20; belgues, 33'30; lliures, 33'85; líres, 31'80; dolars, 7'425; marcs, 0'0003, i coronas 0'0125.

AL COMPTAT. COTITZACIÓ DE VALORS NO INSCRITS ENDA EN EL BUTLLETÍ OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7%, a 152'15, a 140'85.
 Barcelona Traction and Light Power 7%, pref., a 112'50.
 Ferrocarrils de Catalunya 6%, a 102'00 i 102'50.
 Companyia Espanyola de Colonització 6%, a 94'50.
 F. C. Cremallera de Montserrat 6%, a 101'50.
 Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 89'25.
 S. A. Colònia Güell 6%, a 94'25.
 Societat Gallega d'Electricitat 6%, a 95'75.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Deute Estat		Ajuntaments i Diputacions		Alacant 1.ª hipoteca		Energia Elèctrica 5 %	
Interior	A	71'80					86'50
	B	71'70	Municipi semestre.	79'00			85'25
	C	71'65		1906 B.	80'85		83'75
	D	71'60		1907 D.	77'50		82'00
	E	71'50		1910 D.	77'75		80'50
	F	71'40		1912 E.	77'75		79'00
	G	71'30		1912 E.	75'50		77'50
	H	70'50		1912 F.	73'25		76'00
	I	88'00		1913 E.	77'75		74'50
	J	87'25		1916 B.	78'00		73'00
Exterior	B	87'15		1917 B.	78'00		71'50
	C	87'20		1918 B.	78'25		70'00
	D	86'85		1919 B.	78'25		68'50
	E	86'85		1920 B.	77'25		67'00
	F	86'05		1921 6 %	99'85		65'50
	G	87'00	Eixample 1899	96'25			64'00
	H	86'50		1907	91'00		62'50
	I	86'50		1913	87'50		61'00
	J	86'50	Bons Reforma	84'15			59'50
	K	86'50	Diputació antigues	80'00			58'00
Amortit. 5 %	B	96'30		L.	77'50		56'50
	C	96'30			77'50		55'00
	D	96'30			77'50		53'50
	E	96'30			74'75		52'00
	F	96'30			74'00		50'50
	G	96'20			74'00		49'00
	H	96'35	Mancomunitat 1915				47'50
	I	96'40		1990			46'00
	J	97'40	Caixa Crèdit Com.	74'00			44'50
	K	97'40					43'00
Tres. v. genar	1924 A.	102'25					41'50
	v.	1924 B.	102'25				40'00
	v. febrer	1924 A.	101'80				38'50
							37'00
		Ferrocarrils i tramvies					
		Nord Espanya 1.ª s.		55'75			

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	15.81	00.00	15.57	00.00	00.00	00.00
Futura:						
Octubre	13.88	13.58	13.82	00.00	00.00	13.54
Gener	13.42	13.12	13.18	00.00	00.00	13.12
Març	13.25	12.95	13.01	00.00	00.00	12.97
Maig	13.08	N.	12.84	00.00	00.00	12.83
Juliol	12.88	N.	12.62	00.00	00.00	12.82

Alexandria	Agost	Octubre	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futura. Ashmouni	29.20	27.68	Nbre.	15.58	00.00	00.00
Sakellariadis	32.40	32.33	Gener	15.78	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	25.40	00.00	00.00	00.00
Futura:				
Octubre	24.13	24.20	24.18	00.00
Desembre	23.93	24.03	24.05	00.00
Gener	23.60	23.63	23.72	00.00
Març	23.65	23.68	23.75	00.00
Maig	23.60	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	25.00	00.00	00.00	00.00
Futura:				
Octubre	23.44	00.00	00.00	00.00
Desembre	23.41	00.00	00.00	00.00
Gener	23.30	00.00	00.00	00.00
Març	23.29	00.00	00.00	00.00
Maig	23.13	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 20 d'agost de 1923

BORSA DE PARIS	
per 100 Interior Espanyol	000'00
» 100 Exterior »	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant »	000'00
» Andalusos »	0'0000
Renda russa 5 per 100	00'00
» 4 1/2 per 100 »	000'00
Brasil 4 per 100 »	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	560'00
Renda francesa 3 per 100	56'85
Accions Rio Tinto	2.915

PREMI DE L'OR	
(Preus de compra)	
Alfons	135'00 percent
Isabel	138'50 »
Unces i mitges unces	134'50 »
Quart d'unça	134'50 »
1/16 d'unça	134'50 »
Francs	134'50 »
Dòlars	7'10 »
Lliures	34'00 »

Nonell Germans

DANI — VALORS — COUPONS
Rambra del Centre, 18

D'espectacles

Teatre del Bosch

Per fi, un nombre de coneguts artistes s'han quedat amb el Teatre del Bosch, aplegats en empresa, a l'objecte de donar-hi unes funcions d'òpera italiana.

La funció inaugural tingué lloc dissabte passat, amb l'òpera «Aida». Donada la modestia dels intèrprets i els preus que regiren, bé es pot considerar encertada la tasca que tots realitzaren.

El públic hi acudí nombrosíssim, fins al punt d'haver-se de tancar la taquilla d'entrada general.

Les senyoretes Guitart i Rosés, molt encertades; el tenor Artell, de bona veu i potent veu; com sempre notables el bariton Vall i els baixos Fionti i Fernández.

L'orquestra, sota la direcció del mestre Vehils, complí, així com els cors i ball.

Per a tota hi hagué forta aplaudiments, sortint el públic molt satisfet de la funció.

Ostem que a la nova empresa no li mancarà el favor d'aquest, car si dona varietat als espectacles, sabrà satisfer el gust de la nostra gent.

S'han fixat ja les llistes de la gran companyia de circ equestre que actuarà a la pista del teatre de Novetats des de la

Canvis facilitats pel Banc de Catalunya

Barcelona, 20 d'agost de 1923

DIVISES XECS NO COTITZADES OFICIALMENT	
Portugal	0'32 ptes. escut
Argentina	2'40 » pes
Holanda	2'93 » florí
Suècia	1'98 » corona
Noruega	1'215 »
Txecoslovàquia	21'90 » 100 cnes.
Polònia	0'01 » 100 marcs

OR

Alfons	35'00
Unces	34'50
Isabel	38'50
Quarts	34'50
Petit	34'50
Dòlars	7'10
Lliures esterlines	34'00
Francs	34'50

BITLLETS

Francs	41'80
Lires	31'80
Lliures esterlines	33'65
Marcs	0'0007
Corones	0'01

vellada del vinent dissabte, que és la data designada per a la inauguració oficial de la temporada de circ.

En les esmentades llistes, l'elenc més important que en aquest darrer any es formà a Barcelona, es destaca el nom de «Forest i d'Altra», els quals van a presentar al públic una amena companyia formada per vint-i-cinc esportadors polítics i comedians. Aquest any arriba a la nostra capital procedint de fama.

De Societat

Estimeu a Sant Salvador la família del nostre amic En Joan Vidal Salvó.

També passa temporada a Santa Fe del Montany la senyora vídua de Musella i filla Maria.

Es troben a Font Romeu la senyoreta Isabel Llorach i els senyors de Masó-Baladía.

FIVE

Els Pomells de Joventut

LA FESTA DE MOLINS DE REI

El passat diumenge, els animats pomells de Molins de Rei celebraren lliures actes per commemorar el primer aniversari d'haver començat a cantar en conjunt a la missa major de la parròquia.

A dos quarts de vuit del matí se celebrà

brega i el missa, que digué el Rnd. P. Guarnier i Aguilà, conseller dels Pomells del Col·legi de Sant Miquel Arcàngel.

A les deu hi hagué solemne Ofici, amb exposició del Santíssim Sagrament; els pomellistes cantaren per primera vegada la missa gregoriana «Pens Bonitatis».

Després de l'Ofici assistiren tots a la processó de la Minerva, cantant l'Himne Ricarctics, i després de la Reserva els Goigs a l'honor de Nostra Senyora de Montserrat, Patrona de la Institució.

Tota aquesta actuació foren concorregudíssimes, oferint un brillant aspecte.

A les cinc de la tarda se celebrà una selecta vetllada a la sala d'actes de la Joventut Catòlica, curada de públic.

Resortí l'entrega de la deliciosa «Pàgina Viscuda». «L'hora viscuda», d'En Josep M. Folch i Torres, que interpretaren discretissimament diverses danses del «Corona de Rosés», així com les cançons amb gestos executades per nenes del «Corona de Pontellines», i les danses populars interpretades per petits pomellistes, sota la direcció de Na Maria Riel Serra.

Els Joves del Pomell «Català» representaren ben agraïment «El llibertador de Suïssa», obtenint molts aplaudiments, com també el senyor Serra i Ustrell amb el bell parlament que feu en el nom del Director.

Tot hom quedà força complagut de la festa, durant la qual es recaptà a profit del veïu dels Pomells a l'Hospital de Sant Pau.

La Universitat

A la Universitat de Barcelona s'obre la matrícula d'enguany oficial.

D'acord amb les disposicions vigents des del dia primer de setembre vinent al jo del matí, en els seus dies lectius, queda oberta la matrícula per als deixebles que desitgin examinar-se de les Facultats establertes en l'amentat centre.

La dita matrícula s'efectuarà a les Secretaries de les respectives Facultats a les hores de despatx públic, fixades a les tauletes d'anunci de les mateixes.

A la porteria de cada Facultat podran proporcionar-se els deixebles gratuïtament els impresos necessaris per a sol·licitar l'inscripció.

Els deixebles abonaran les quantitats que prescriuen les disposicions vigents i el detall i forma d'efectuar el dit abonament estarà exposat al públic a les tauletes d'anunci de les respectives Secretaries.

Els deixebles que hagin de matricular-se en assignatures de preparatori, ho efectuaran a la Secretaria de la Facultat de Filosofia i Lletres, els de Dret, a la de Ciències exactes i de Medicina i Farmàcia.

A l'acte de la matrícula haurà d'acreditar-se mitjançant els documents corresponents: Primer, l'edat; segon, l'haver estat revalidat; i tercer, per als que comencien llurs estudis, tenir aprovat el grau de Bachiller, el títol del qual haurà d'exhibir-se abans de realitzar el primer examen.

Municipi

TERMINI PER ANAR A PAGAR

L'Oficina municipal de Recaptació (Bellafila, 3, principal), fa avinent que fins el dia 31 del corrent tindrà a disposició dels interessats els rebuts corresponents als següents conceptes, i que passada la ditada data seran remesos a l'Agència Executiva per al seu cobrament per la via d'apremi amb els conseqüents recàrrecs.

Conceptes: Reconstrucció i conservació de paviments. — Construcció de clavegueres. — Taules a la via pública. — Exhibició de mostres. — Reintegrar. — Ocupació del vol, sol i subvol.

1923-24. — Quilòscs primer trimestre. — Drets d'inscripció i reconeixement d'edificis. — Arrendament d'aigües. — Edificacions i obres. — Instal·lacions. — Canvialitzacions. — Abocadors. — Reintegrar. — Expropiadors (Quart Sanja). — Us de l'esquai de la ciutat. — Ocupació del vol, sol i subvol.

L'AJUNTAMENT PAGA

El lloguer dels locals que té arrendats l'Ajuntament, corresponent als mesos de juliol, agost i setembre del corrent any, es pagarà a la Diputació municipal des del dia 21 al 27 del corrent, de deu a una.

Jocs Florals de Sans

VEREDICTE

Flor Natural. — Elogi d'un matí de maig. — Únic accésit. — Flor i fruita. L. : Ofrena camperola.

Premi del Casino de Sans. — La mort d'Adonis. L. : Poema mitològic.

De l'Orfè de Sans. — Oració a Santa Elvira. L. : O. gloriosa Santa Elvira.

Del Centre Catòlic de Sans. — Re partit entre les obres teatrals «Nobles medieval» i «La casa pairala».

Del Circol de Sans. — El jora de l'espial. L. : D'una nit d'estiu.

De l'Orfè Renaixement. — Cançó muntanyesa.

De Na Eugènia Casanoves. — «Pax-vobis».

De l'Ajuntament. — Gelosies.

De la Mancomunitat. — Natura. L. : Quadret.

Del senyor rector de Sans. — A la Verge de la capella del Seminari. L. : Plantació rosas a la Jericó.

Del senyor marquès d'Allella. — De bon matí. L. : Camperola.

Del senyor Valles i Fajó. — Romanç del mal capçador.

Del senyor comte de Santa Maria de Sans. — Rims a Pinifant. L. : Intimes.

De don Rosaventura Plaia. — Follia de teatre. L. : Còmic.

De don Josep Carabén. — La gràcia de les vinyes. L. : Certament et vam parlar.

Del senyor Toms i Boix. — El líni, la princesa i el cavaller galan.

De l'ex-regidor En Jacint Laporta. — Capvespre d'abril al Montseny.

De don Gebrà J. Pagès. — La Nuri ventafoc. L. : Aire popular.

De la casa Riera i Companyia. — Tres cançons humils.

De don Alexandre Balart i Riap. — Rims d'amor. L. : Garlanda de soneta.

Premi creat pels manterenedors. — Cançó de bou.

Barcelona 16 d'agost de 1923. — Jaume Novell de Molins, Rafael Noguera Oller, Ignasi Ribera i Rovira, Octavi Salter, Ramon Torres Rosell.

La festa tindrà lloc a les cinc en punt de la tarda del dia 21, a la sala d'actes del Casino de Sans.

Les Festes Major

A LA BARCELONETA

El Comitè organitzador de la Festa Major de la Barceloneta, fa present al públic que, començant el dia 17 del corrent, té instal·lades al carrer Sant Carles, núm. 28, Bar «Les Canyes», unes oficines, on s'atendran tots els encàrrecs i consultes referents a la dita Festa Major, tots els dimecres i divendres, de dos quarts d'onze a dotze del matí.

A CAN CASTANYER

Se celebra la festa major de Santa Maria de Campanyà (Can Castanyer), la qual revestí aquest any encara més solemnitat que els anteriors, perquè s'hi té coincidència la inauguració de la Colònia que porta el dit nom.

Des del matí que ja els pintorescos encontorns de la Colònia estaven animats de gent ansiosa d'acudir a les festes religioses. A les deu se celebrà solemne Ofici cantat, restant l'església plena de gom a gom. A la una, i a l'envelat aixecat a l'efecte, es serví un succulent àpat als invitats a la festa.

A la tarda, degut a l'afluència de més gent de Barcelona, Sant Cugat, Sabadell i Rubí, es multiplicà l'animació, presentant un bonic aspecte. Es ballaren diversos balls, essent honorada preferentment la sardana. A les sis arribaren les autoritats, presidides per l'alcalde senyor Estapé, invidades a l'acte de la edicació de la primera pedra de la Colònia, la qual fou benida pel senyor rector de Vall doreix, Rnd. Castellà. S'examinaren els plànols d'urbanització, tenint tots mots d'elogi pel bon gust dels plànols, que junt amb la joiosa «tutació geogràfica fan esperar amb la prompta creació d'una nova barriada a Sant Cugat del Vallès».

Ulira les autoritats locals i propietaris de la Colònia, hi havien els reverents doctors Guardiet i Guillo, rector respectivamente de Rubí i Sant Cugat, senyors Damians, de Dalmau, Brustenga, de Dalmaes, Muñoz, de Vidal, Roca, Fontanals i altres que sentim no recordar.

Regnà molt entusiasme, no tenint-se de lamentar cap incident.

Cal felicitar els organitzadors de les festes, propietaris senyors Castanyer, Mata i Caubet, per l'èxit de la diada.

A IGUALADA

L'Ateneu Igualadí de la classe obrera celebrà les següents festes durant els dies 23, 24, 25, 26 i 27 d'agost.

Dia 23, a les deu del vespre, ballada de sardanes als jardins, executada per la cobla «La Farnense».

Dia 24, a les dotze del matí, vermut sardanista al saló central per l'esmentada cobla. A dos quarts de quatre de la tarda, ex-aniversari de la fundació de l'Ateneu: amb assistència de les autoritats, distribució del Premi Castells i discurs-conferència a càrrec del regidor de l'Ajuntament de Barcelona N'estanislau Duran Reynals. Amenitzarà els actes la cobla esmentada, la qual a continuació donarà també un concert als jardins. Acabada la festa de l'aniversari, tindrà lloc un partit de futbol al camp d'esports de l'Ateneu. A les deu del vespre, funció teatral per una important companyia de sarsuela i òpera, posant-se en escena la sarsuela en tres actes, «El lego de San Pablo».

Dia 25, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 26, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 27, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 28, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 29, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 30, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 31, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 1, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 2, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 3, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 4, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

Dia 5, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, cinta cinematogràfica al teatre. A dos quarts de sis, concert als jardins per la dita cobla. A tres quarts de deu del vespre, esdeveniment teatral, representant-se la sarsuela en un acte, «La Viejecita».

l'òpera en dos actes «La Montaña» interpretada pel bariton senyor Bonell.

Dia 26, a les dotze del matí, apletiu sardanista al saló central. A dos quarts de cinc de la tarda, partit de futbol. A les cinc, segona prova de la cinta matrogràfica al saló central. A dos quarts de set, concert als jardins per la cobla «La Farnense». A les quatre d'onze de la nit, serenata a continuació, gran ball de sardanes a la plaça del teatre, a càrrec de l'orquestra de Santa Coloma de Farnès.

Dia 27, a dos quarts de sis de la tarda, concert al saló-teatre, a càrrec de l'orquestra «La Farnense» extraordinàriament augmentada. A deu de la nit, serenata, i acte de ball d'empresa a la plaça del teatre per la dita orquestra.

Durant els dies 24 i 25, podran visitar-se les dependències de l'Ateneu i l'Exposició Escolar.

A NAVAS

Programa de les festes que se celebraran durant els dies 24, 25, 26 i 27 del corrent a la Florida Social, cultural i recreativa Ateneu Navasenc i Futbol Club Navas.

Dia 24 — A dos quarts de deu de la tarda, arribada de la cobla «La Farnense», glòria de la nostra terra. La principal de Perelada.

A les nou del vespre, — Serenata en honor del senyor batlle davant la casa seva, i seguidament ballada de sardanes.

Dia 25 — A les onze del matí, vermut al cafè de l'Ateneu Navasenc.

A les tres de la tarda, ballada de sardanes.

A les quatre, gran ball al «Dancing Park», on el tan anomenat «dancing» del senyor Pagès hi ha muntat un moment enlluernat.

A la dita hora, també pels amants de l'esport, tindrà lloc un partit de futbol, entre una penya de Manres i el nostre primer equip.

A les nou de la nit, una sardana en honor del nostre benivolunt batlle.

A les deu, gran ball a l'envelat, per als qui no siguin dansaires, a local d'espectacles, hi haurà cines i atraccions.

Dia 26 — A les onze del matí, Junta de festes, autoritats locals i el diputat pel districte senyor Orellana, acompanyats per l'esmentada orquestra-cobla, es dirigiran des del casal del batlle a l'església, celebrant-se un solemne Ofici cantat, fent el panegíric del nostre Patró Sant Genís, el molt eloqüent orador sigui Rnd. Dr. D. Ramon Espert, catedràtic del Seminari de Solsona.

En sortir de l'Ofici es ballarà una sardana a la plaça de l'església.

A les tres de la tarda, gran ballada de sardanes.

A les quatre, gran partit de futbol, donant-se un valuós premi, el qual serà disputat entre els primers equips Fortuna F. C. de Gironella i Unió Esportiva F. C. de Sant Llorenç.

A la indicada hora també començarà el sarsu de tarda al «Dancing Park», les sessions de cine i atraccions a la sala-teatre, havent-hi programa completament canviat.

A les nou de la nit, gran ballada de sardanes.

A les deu, es donarà fi a les festes amb un gran ball a l'envelat instal·lat al «Dancing Park», tenint per als amants de la dansa, un extens repertori de pel·lícules i atraccions a l'espaiosa sala-teatre.

Dia 27 — Tornada a les fonts dels voltants, les aigües de les quals recomanen tots els metges de gran renom, tenint preparat per a la tarda, un alegre ball de comiat.

Espectacles

Teatre Novetats
Circ Equestre

Gran companyia internacional acrobàtica-equestre, còmica i musical. Director Mr. Ventura Gannan. Inauguració de la temporada oficial de 1923-24, dissabte, 25 d'agost, a dos quarts de deu en punt de la nit. Presentació de la companyia: C. Fontanas, equestres; Chassino, ombomnista; Les tres Beretta, olímpics; Mr. Rapide, equestre; Yamamoto-Koyochi, japonès; Les 4 Maryland, saltadors a la bàscula; The Great Raullette, art i força; Idmeyer, alambista còmic.

60 galls comedians, 60

presentats per Torkat i Miss d'Alau

Fred Silvester i C.

Meravellosos, originals, únics

Les 4 Uessemes

Novena meravella del món

Entrades còmiques pels molt graci

sos i aplaudits clowns

POMPOFF, THEOY i ENJO

Navas i Gerome, Auguste de sol

LDORADO

Orquestra de varietats

dimarts, tarda, a dos quarts
de nit, a les deu. INAUGURA-
DE LA TEMPORADA. Presenta-
Barcelona de CANDIDA SUA.
Magnífic programa. Projectió
de pel·lícules. Gran quadro
d'actes. VITALI i ORIBE, acró-
bates. PILAR YBON, ballarina; BAR-
equilibrists; LOS PITERS,
màgics; i la notabilíssima i ele-
gantíssima, CANDIDA SUA.

TEATRE COMIC

dimarts, tarda, a dos quarts
de nit, a les deu. AVE CESAR (tres actes).
Primeres classes, 2 pesse-
tes segona, 1'50; regalades les
localitats. Nit, a dos quarts de
la RUBIA DEL FAR-WETS, LA
CIANA i BARCELONA EN RO-
NS VISTA PER FORA i PER

Teatre Bosc

Temporada popular d'òpera

Avui, dimarts, a tres quarts de deu
de la nit. Debut de les celebrades so-
prans Concepció Coromina i Olga
de Montbravo, i del distingit tenor
Manuel Santhui, amb la formosa
òpera en quatre actes de Puccini:
BOHEME. Artistes: senyores Co-
romina i Montbravo, i els senyors
Santhui, Fusté, Frau, Flonti, Fer-
nández i Serretti. Banda 30 professors
d'orquestra. Chor general. Preus:
Llotges, 12 pessetes. Butaques pri-
mera, 4 pessetes. Butaques segona,
3 pessetes. Davanteres principal, 3.
Laterals 3. Seients segon pla, 1'50.
General, 0'80. Impostos a càrrec em-
presa. — Demà, dimecres, funció or-
ganitzada per l'Ateneu Regional Va-
lencià, en honor del malaguanyat
pintor Sorolla, efectuant la seva ter-
cera sortida el colossal tenor Miquel
Artell, amb la seva obra predilecta,
IL TROVATORE. Fixeu's en els car-
tells.

**TURÓ
PARK**

PABLO DE MODA

Deliciosos jardins
Grans atraccions.

Totes les nits, concert per la
**BANDA CACADORS
DE PLASENCIA**
Cafè-Restaurant de primer
ordre.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona.
Avui, dimarts, estrena Paramount:
LA CABANA DE L'ONCLE TOM per
Marguerite Clark. TRIOMF DE LA
VIA FERRIA. Artistes Associats,
molt sensacional. UNA DONA PER-
FECTA, per Constance Talmadge.
QUI TINGUES UN FORD, còmica. —
Demà, estrena del Programa Ajària:
BOJA REMATADA, per Dorothy

Gish. — Dijous, una altra estrena:
ORGULL DESTONAT, per Wallace
Reid i Mae Murray.

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371
Tocant a la Plaça de l'Àngel

Aquesta local disposa d'una tempe-
ratura agradable per la seva gran re-
novació d'aire. — Avui, dimarts,
programa monstre. EL VUITE NO
MENTIR, colossal cinta de comèdia
interessant, interpretada per la tan
desitjada artista Margarida Clark.
L'ESPOSA MODEL, interessant film
de veritable interès, per la tan co-
neguda artista Miss Dupont, que ob-
té un veritable èxit. LES DE CAIM,
formosa comèdia dramàtica, inter-
pretada magistralment pel gran ar-
tista Bryant Washburn. Programa
Ajària. AMOR FATAL, interessant
film dramàtic i de gran argument,
per Gladys Brockwell, d'èxit insupe-
rable. ESCABETXINA INDIA, còmica
de gran broma. — Dijous, tot es-

trenes, projectant-se D'HOMME A HO-
ME, pel famós artista Harry Carey
(Cayena).

PARC

Avui, dimarts

DIA DE MODA

Concert Banda Vergara
Vetllada en honor i a be-
nefici de Cliff aeri

El Bòlid Humà

el qual, a les dotze de la
nit realitzarà el seu exer-
cici travessant en la calgu-
da un cercle de foc. Que-
da suspès el patinatge fins
el vinent setembre a la

PISTA DE GEL

per reformes i millores.—
Dijous, BOXA

MAS i ROCA

Camiseria - Corbateria - Gèneres de punt - Mitgeria
24 - 26 - PORTAFERRISSA - 24 - 26 - Telèfon 1574 A

Camises «Tennis», noi, de Panamà extra, en blanc i cru. . 10'50 ptes. Tres 30'50 ptes.
» «Forma novetat» de bat. fran., obertes, 2 colls. . 12'00 » Tres 35'00 »

CONFECCIO i MIDA, ESPECIALITAT

Camises «Esport moda», zèfir fi, amb coll i punys, cosits. 12'00 ptes. Tres, 35'00 ptes.
» Panamà, d'Estirilla extra, en blanc i cru. . 12'50 » Tres, 36'50 »

URALITA**PER A COBERTES
URALITA, S. A.**

SUCCESSORA DE ROVIRALTA I C. S. EN C.
Plaça d'Antoni López, 15 — Telèfons A 16441 A 844
BARCELONA

Com poder tenir un **estómac fort** i fer perfectament les digestions sense la més petita molèstia,
durant totes les afeccions del aparell gastro-intestinal? Prenent el **MILLO** medicament

Gastrófilo del Dr. Greus**Demaneu-lo en totes les farmàcies**

El 50 % del Exito lo cons-
tituye la **Personalidad**

Con la famosa

Gillette

obtendrá un afeitado perfecto,
la máxima pulcritud

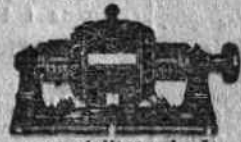
S. A. Gillette - Apartado 682 - Barcelona

Vendes**Terrenys
a preus
ventatjoses
per a vendre**

en bloc o en parcel·les, formant
en total uns 14 solars, situats
davant la Sagrada Família.
Rda: «Federación de la Propie-
dad». Escudillers, 4, 7 i 9, pri-
mer, segona.

David

nou, equipat, barato. Urgell, 99
**ELECTROMOTORS
I DINAMOS**

especialitat en les de
ELECTROQUIMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinaria Eléctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 419. T. 658 H.

**Maquines de calcular
OCASIONS**

en marques canviades per les
calculadores suïsses represen-
tades per la casa.

JOAN FREY
Barcelona, Rda. Sant Pere, 25
Secció especial de Vendes
a Placsa

Avisos

Professor de piano i solfeig
s'ofereix: Consell de Cent, 391.

La Mutual Agrícola de
Propietaris, S. A. per a l'extrac-
ció de latrips. Dirigir-se, per a
avisos, al Passatge de Sant Joan,
30, 1.er, i tel·ls. 1578 S. P. 1529 H.

**PER A
ANUNCIAR**

en els periòdics ser-
vint-se de l'EMPRESA
IDEAL d'INFORMA-
CIO estalviareu temps
molèsties i diner. 16,
Rambla de les Flors, 16
baixos. Telèfon 4893 A

Pianos de lloguer de dife-
rents preus. Bruh
n.º 78, entressol. C. BIEGER

**Cartes
Circulars**

reproduïdes en l'aparell
MULTIGRAPH, inconfus-
bles d'originals mecàni-
gradats.

**Mobles
Fitxes
Carpetes**

Gules i tot el material per
als sistemes moderns d'or-
ganització d'oficines.

COPIES

originals a màquina

HAMMOND

per a escriptura, de tipus

canviabils

Casa Garcia Suárez
88 - Rambla de Catalunya
Telèfon 4335 A

Osipeses**Habitacions**

a llogar amb d. e. en torre.
Rambla Flors, 16, baixos.

Habitació

un o dos amics sols a dormir
vinyó, 33, tercer, segona.

Se lloga

a casa de família francesa bo-
na habitació moblada, balcó
arar i dret culina. Un'altra pe-
ta podent servir de quarto
per a menjar o salónet. Ronda
universitat, 6, tercer, primera.

En casa particular

confortable, bany, dutxa, b. c.
se desitja matrimoni o senyor
tota pensió. Provença, 207, 4rt

Casa formal

habitació ben amoblada, bon
menjar, net i céntric, des de
185 ptes. Diputació, 276, 2.er-3.er

Casa particular

Bonica habitació a tot estar.
Carme, 10, tercer, segona

Habitació

per a senyor o dos amics a tot
estar. Corts, 473, 2on, 1.º

Senyora

cedeix habitació a matrimoni
sense fills dret culina i un'altra
per a despatx o senyor al ca-
rrer Sant Pau. R. Rambla de
les Flors, 16. Anuncia.

Cedeixo

habitació moblada a senyor a
dormir, roba neta i desdèjuni.
Borrell, 116, pral.

Comandes**Cuina**

se desitja per a casa de dispo-
ses. Carrer Carril, 41, torre.

Desitjo

persona activa i de referències
amb 2.000 ptes. de capital per a
assumpte de compra-venta de
finques i traspassos de pisos;
Urgell, 40, pral. 1.º De dos
quarts de set a les vuit.

Encarregat falta

no es precisa algun comerciant,
però es indispensable tenir al-
guna mitjana metal·lica per a
dirigir en son domicili una em-
presa distingida amb pocs co-
rredors, podent treballar inde-
pendent i crear-se posició de
duració. Hebrà mostruaris i im-
pressos necessaris i rotó dels
ingressos 3 per 100 per a despo-

ses petites, 500 ptes. mensuals
per a oficina i 60 per 100 de les
ganàncies netes. Ofertes deta-
llades al Sr. F. K. Hotel Colón,
Barcelona. Intil oferir-se sen-
se complir aquestes condicions.

Compositor genial
ambició de glòria, preferint el
que compta amb influències
teatral, es desitja per a posar
música a un poema dramàtic
d'original assumpte. Dirigir-
vos a E. T. Verga del Roser, 79,
primer, Sarrià.

Pis gran

amb dissenys, urgent traspas-
sar pel valor dels mobles. Rda:
Rambla Flors, 16, baixos.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

AEROPLANS A MELILLA

Madrid, 21, 12:30 matinalada
Ha sortit cap al Marroc de l'Aeròdrom de Quatre Vents, un aparell Farman de grans dimensions.

Va pilotat pel tinent d'aviació senyor Iglesias.

A més de l'aeroplà Goliath que sortirà, han marxat avui a la zona de Melilla uns altres dos avions de bombarder.

Aquests dos aparells, de grans proporcions, poden portar gran quantitat de bombes, i sens dubte es destinaran a operar sobre la regió rebel.

A CAPITANIA

Ahí, a la tarda, va rebre el capità general senyor Muñoz Cobos en el seu despatx oficial, quasi a tots els coronels de cos, amb els quals va celebrar una extensa conferència.

En l'ordre de la plaça d'ahir es recorda a tots els capitans generals la prohibició de fer manifestacions i declaracions a la premsa sobre els assumptes del servei.

SORTIDA DE TROPES

En el matí d'Andalusia han sortit avui per a cobrir baixes a l'Àfrica, 51 soldats, i en el correu d'Andalusia surten aquesta nit amb el mateix objecte 250.

Aquestes forces pertanyen a diverses unitats.

A les cinc de la vinent matinalada, sortiran en tren militar, cinc oficials amb 550 soldats, dels regiments del Rei, Wad-Ras i Garailano.

Demà, en un altre tren militar, el qual sortirà de l'estació del Migdia, pròximament a la una de la tarda, marxaran cinc oficials i 719 soldats dels regiments d'Andalusia, Isabel la Catòlica, Saragossa, València i tercer d'artilleria de muntanya.

Totes aquestes forces s'ajuntaran a Alcazar amb les forces de la quarta, cinquena, sisena, setena i vuitena regions, i juntes marxaran cap a Màlaga.

AMPLIACIÓ DEL CONSELL

Com a ampliació del Consell d'avui els diaris publiquen ço que segueix:

Sembla que en el petit Consell celebrat aquest matí a casa del marquès d'Alhucemas, el ministre de la Guerra fou el que amb més amplitud informà el president, i al mateix temps als altres companys, alguns dels quals encara no estaven ben assabentats de l'esdeveniment.

Seguí a això un canvi d'opinions, que sembla fou unànime.

Si les nostres referències són exactes, el Govern es fa càrrec de quant ingrat és la situació actual, però no l'indueix a rectificar el seu criteri sobre ço que ha d'ésser l'acció d'Espanya a l'Àfrica.

La força que s'oposà al desenrotllament pacífic de la nostra missió al Marroc, serà dominada per la força creada en la mesura necessària, per a donar la sensació que l'empresa escomesa per Espanya no és, ni molt menys, superior a les nostres possibilitats.

Amb els informes del ministre de la Guerra s'arribà a la conclusió de que n'hi haurà prou amb els elements militars allí aplegats per a realitzar la nostra finalitat.

L'acord concret, quant a les tropes, sembla estar reduït a cobrir les baixes existents en les unitats peninsulars que actuen al Marroc.

No sabem si d'una manera explícita, però sí ens consta que d'una manera implícita, es convingué en que l'activitat militar no s'aturaria, si fos precis, llevant la necessitat de trametre nous reforços.

UNES DECLARACIONS D'EN WEYLER

«La Voz» publica les següents manifestacions fetes pel general Weyler a Màlaga:

— Es precis anar a Alhucemas. Vosté comprendrà que jo sóc soldat i soldat de guerra. Ara que també sóc home polític.

Veurà. Jo vaig ésser capità general de Catalunya en circumstàncies molt greus i durant els cinc anys que vaig estar allí no vaig haver de declarar l'estat de guerra, la qual cosa indica que també sé governar políticament.

El que passa és que cal donar-se compte de les circumstàncies i procedir segons requereix el moment.

Jo vaig estar a Cuba i crec que vaig tenir sort durant la meua actuació.

En Moret, amb el seu discurs de Saragossa, aconseguí que jo sortís d'allí, i el resultat fou que se va perdre Cuba.

Està clar que jo hem donat compte de tot i aplaudeixo la conducta del meu amic el senyor Villanueva. La nació no pot més, i d'aquí la situació en què es troba el Govern.

Jo crec que és precis anar a Alhucemas, ara o d'aquí a uns quants mesos; però cal anar-hi, i quan sigui hora, al general al qual se li doni l'encàrrec, no se li ha de donar sinó l'ordre i deixar-li la iniciativa.

Quan jo vaig anar a Cuba, Cànoyas del Castillo no em va demanar sinó dues coses: que li indiqués la data que es podrien celebrar unes eleccions generals i si es podria llençar un emprèstic.

Jo, repetixo, sóc un soldat, però també sóc un polític, i políticament no em faré mai de la lleialtat dels moros.

La nostra actuació a l'Àfrica comença políticament. Així pactarem quan la dominació del Roghi al Rif i l'explotació de les mines de Beni-Bu-Fruor.

La deslleialtat dels rifenys, els quals agrediren als obrers, donà lloc que sorgís la guerra.

— Quines impressions porta de Melilla?

— Me les reservo.

Tingui en compte que jo vaig dimetir el càrrec de cap de l'Estat Major Central de l'Exèrcit perquè amb motiu del desastre i després no em consultaren res quan es féu; i així ha resultat.

Per tant, jo de Melilla no en sé res només el que he llegit en els periòdics.

L'ESQUADRA

Pel Ministeri de la Guerra es va demanar abans d'ahir al de Marina, que ordenés a les forces de l'esquadra que es traslladés a algunes de Melilla per si les feia la seva intervenció en vista dels esdeveniments.

(Ahir, a la matinalada, es van donar les oportunes ordres amb tal objecte.

ELS REFORÇOS

Encara que l'Alt Comissari, en rebre la notícia dels esdeveniments de Melilla, va dir al ministre de la Guerra que estava disposat a donar les oportunes ordres perquè des de Larraix i Tetuan es traslladessin a Melilla algunes forces de topada, per si la seva intervenció fos precisa, el general Alzupura ha pres tota classe de mesures per a evitar la tramesa de les esmentades forces de topada.

No se li podia ocultar al ministre de la Guerra que la separació de forces, en tals moments, de les nostres zones, podria resultar exposat, a la vista d'esdeveniments que generalment solen repercutir en altres sectors.

Per tals raons, donà ordre a algunes capitanies generals perquè estiguessin disposats a marxar alguns batallons.

No sabem quins poden ésser aquests, però com que la majoria dels cossos de la guarnició de Madrid tenen batallons a l'Àfrica, no ens sorprendria que aquesta ordre la rebés el capità general d'Andalusia, i que les forces indicades per a preparar batallons, fossin els regiments de la Corona, Granada i Extremadura.

NOTÍCIES DE TETUAN

Tetuan. — Ahir va sortir cap a Melilla l'Alt Comissari, don Lluís Silveira, acompanyat de l'Amel Dris el Rif i el general Castro Girona.

Els expedicionaris s'embarcaren al Rio Martín, en el «Laya», que ja estava preparat.

Avui s'han rebut notícies a aquesta capital d'haver-se lliurat ahir un combat amb una harka, la presència de la qual els voltants de Xauen, ja s'havia comunicat.

La setmana passada passaren per aquesta ciutat amb direcció al camp, el primer batalló del regiment de Ceuta i el primer Tabor de regulars, número 3.

El comandant general senyor Montero, es troba al sector d'Ullat, on dilluns passat, en vista de l'actitud d'alguns cabilenys fronterissos a les nostres posicions d'avantguarda, una esquadreta de l'Aeròdrom de Lamei bombardejà petites concentracions.

No degué quedar satisfet el general Montero, quan disposà la sortida de les tropes de Ceuta, què, a marxes forçades, anaren a reforçar la línia del Lau.

Se sap també que la columna del

coronel Càceres ha marxat a reforçar aquest sector i que els aparells d'aquesta esquadreta d'aviació han bombardejat alguns rebels.

La censura telegràfica i postal és molt rigorosa.

Als hospitals de la plaça no ha arribat cap ferit, suposant-se que les baixes han estat evacuades a l'hospital de Xauen.

A la ciutat i posicions properes es nota un gran moviment de tropes.

LES OPERACIONS A MELILLA

Melilla. — Avui no s'ha modificat la situació a Afrau ni a Tifarautin.

Segons ha pogut comprovar l'aviació els moros continuen en llurs atacs xerraments prop de les dues posicions, procedint a construir altres defenses, suposant que es procuraran treure's d'allí.

Afrau i Tifarautin continuen així mateix incomunicats entre si, encara que la primera de les dites posicions està en comunicació amb els vaixells de guerra.

Davant el nombre d'enemics i l'asperitat del terreny on s'ha fet fort, no es repetirà aquest matí l'operació per a rompre el setge del dos punts citats.

La preparació es molt minuciosa.

Hi intervinen nombroses forces, dividides en diverses columnes, que operaran per diversos llocs per a destruir l'enemic.

També sembla segur que l'esquadra cooperarà a l'acció.

Com que escauça l'artilleria de muntanya, que és l'única que pot portar-se al lloc dels últims combats i on es lluitarà demà, s'empraran dues bateries de morters.

Està comprovat que fins ara entre els sitiadors d'Afrau i Tifarautin els hi ha petits efectius de Beni-Said i Beni-Ul-Xech. La majoria dels guerrers indígenes són de Teusaman i Beni-Tusin, i algun efectiu de Bocoia.

Entre els ferits més greus hi ha el comandant Canaluche, que estigué presoner a Aydir.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

El Comandant general de Melilla comunica les següents novetats:

Ahí la bateria d'obusos de Tiferis fou foc sobre concentracions enemigues situades a Benimerien.

La bateria de Buhafora feu 12 tirs sobre un grup situat a Benarrub. Concentració rebels situada al Morabo i proximitats del camí d'Annal foren dispersades per bateria pesada de Bentieb.

El servei de protecció en el camí d'Annal fou hostilitzat per l'enemic durant el dia.

Sense novetat per la nostra part. El cuirassat «España» feu 26 tirs sobre trinxeres enemigues situades a l'Est de Tifarautin.

Ahí i des que es retiraren les columnes minava el foc contra la posició de Tifarautin, cessant per complet el paqueig durant la nit.

Havent sortit aquest matí un aeroplà amb l'objecte de portar estopins a la posició de Tifarautin, fou tombat pels voltants de la citada posició, morint el pilot capità d'enginyers Joaquim Boix i l'observador capità d'Estat Major Jaume Baeza, quedant destruït l'aparell per incendi.

RELACIÓ DE FERITS

Melilla. — A l'hospital Dockers ingressaren els següents ferits:

Regiment de San Ferran: Soldats Antoni Torrecilla, Eladi Asenso, i Felip Sierra, greus.

Batalló de Gálizia: sergents Angel Selma i Joaquim Selma; soldats Romuald García, Zacarías Lapuerta, Bonaventura Pérez, Joaquim Castiello, greus.

Batalló de Toledo. — Soldats Toribi Moran, Josep Miguel García, Miquel Fernández, German Aparicio, Esmerald Bezares, lleus, Joan Risueño, greu; Serapi Bayon, Julià Méndez, lleus; Victòria Martí, greu.

Regulars de Melilla: Sergent Andreu Martín i soldat Rosend Cortes, greus.

Tercer estranger: Soldats Alexandre Tortosa, caporal Baltasar Herrera soldat Andreu Roca, greu, soldat Alexandre García greu, Francesc Rubio, lleu; Albert Herrero, greu; Bartomeu Alcalá, Jesús Campos, lleu; Ferran Costa, Ferran Blasco, greu; Jesús Ponca, Petronil Poca, caporal Enric Hermosa, lleu; Joan Porra, greu; soldat Joan Martín, Marcell Pintado, Alfred Jumilla, lleu; Sergent Josep Londa, da, greu; soldat Joan Gordon, lleu; greu; soldat Joan Gordon, lleu; Rafael Moreno, soldat; Manuel Artiz, Ruff Rosado, soldat segon; Victor queu, greu; Josep Treviño, Simeó Chaparro, lleu; Joan Pifia, greu.

BAIXES ALS MOROS

Màlaga. — Una informació arribada de Melilla assegura, amb referència a notícies dels confidents, que l'enemic tingué en els últims combats prop de 500 morts i més de 1.500 ferits.

ACCIDENT D'AEROSTACIO

Dissabte a dos quarts de la nit s'elevà a Torrejon del Rio el globus lliure «Clio» pilotat pel capità d'enginyers senyor Alvarez, portant com a passatgers als pilots coronel d'Estat Major senyor Alonso, el comandant d'enginyers senyor Pontones i el capità de cavalleria senyor Martínez.

L'aerostat arribà a dos mil metres d'altura, emprènent el descent a dos quarts de tres sobre el termini municipal de Lara la Nueva, que es troba situat en plena serralada.

MORT D'EN GINER DE LOS RIOS

Telegrames de Granada rebuts avui a Madrid, diuen que a última hora de la matinalada ha mort l'exdiputat radical don Hermenegild Giner de los Rios a conseqüència d'un càncer en la pròstata.

Passava una temporada en aquella ciutat amb el seu nebot don Ferran de los Rios, diputat per Madrid.

L'AMBAIXADOR FRANCÉS

Als centres on es parla de qüestions diplomàtiques s'assegurava avui que l'actual ambaixador de França a Madrid no tornarà a aquesta cort i serà substituït pel Govern del seu país.

No sabem la causa d'aquesta determinació, presumint si serà filla d'alguna observació formulada pel nostre Govern en vista de les queixes rebudes de les autoritats del nostre protectorat sobre la forma com es realitza el contraban d'armes.

DEFUNCIO

Anit passada, a darrera hora ingressà a l'Hospital de la Princesa una dona de mitjana edat anomenada Maria Hernández que sofria nombroses ferides.

Havia estat transportada en una llitera des de Tetuan de las Victorias.

En presentar-se el jutge de guàrdia per a pendre-li declaració deixà d'existir la desgraciada dona.

S'ignoren les causes de la seva mort.

ATROPELLS

A conseqüència de topades i atropells, durant les darreres 24 hores a Madrid han resultat deu ferits, entre els quals n'hi ha un de greu.

NOTA BURSATIL

L'Interior i l'Exterior estan molt oferts, cedint de 5 a 15 cèntims en algunes sèries, i els Amortitzables estan sostinguts.

Les obligacions del Tresor fermes i les cèdules al sis per cent en alça de 20 cèntims.

En accions bancàries les del Rio de la Plata baixen 2/3.

De les industrials es presenten fermes els Tabacs i Feigueres i ofertes les ferroviàries.

Metro i tramvies sense variació.

Els francs queden a 47/40; les lliures a 33/25, les llires a 31/65 i els belgues a 32/2.

Els marcs, particularment, estan a 0'00018.

DETALLS DELS COMBATS

Melilla. — Nous detalls de l'operació del dissabte.

Les columnes que sortiren de Dar Quebdani quedaren disposades pels següents elements:

La de l'esquerra, a qual front anava el coronel Salcedo, estava integrada per les dues primeres banderes del terç, un batalló de Toledo, altre de San Fernando.

El centre el manava el coronel segon, la composaven dos tabors de regulars, dos batallons de Gálizia i Asia.

La de la dreta, al manament del coronel Morales, la integraven el batalló de València, i el tabor de regulars.

La columna de l'esquerra es dirigí cap a Sidi Zaud, amb objecte de retenir Tifarautin.

En arribar al Morabo de Sidi Mesaud, la columna fou hostilitzada per «pacos», i una companyia de la segona bandera avançà desplegant, essent tot seguit rebuda amb furia per l'enemic.

EN WEYLER A MALLORCA

Madrid, 21, 2 matinalada.
Aquesta nit ha sortit cap a Alcant, on s'embarcarà cap a Palma de Mallorca el general Weyler.

AJORNAMENT DE L'OPERACIÓ

L'operació anunciada a la zona oriental del Marroc, no es pot començar fins demà passat, dimecres.

EL COMBAT DE LA ZONA OCCIDENTAL

Tanger. — Se sap que ahir atacada per nombrosos rebels la ciutat de Dar Koba.

Amb tal motiu hi hagué un combat, prenent-hi la part activa el regiment de Ceuta.

També actuà l'aviació, causant nombroses baixes als rebels. Nosaltres sofrírem unes 19 baixes entre morts i ferits.

NOTÍCIES DE MELILLA

Melilla. — En el combat del dissabte s'arribà a lluitar cos a cos.

Hi hagué moments difícils pel nostre enemic que estava molt aterritat.

El tinent coronel Pintado va rebre tres bales al cap.

El capità del Terç senyor Villanueva, tinent senyor Cruz, van pendre la gent que comandaven. Aleshores es presentaren diversos moros, matant al capità i ferint al tinent.

Des de Tifarautin es veleren grups que es fortificaven prop de la dita posició. Foren tirotejats amb fusellades i granades de mà.

El cuirassat «España» ha bombardejat les trinxeres enemigues.

Ha marxat a Dar Quebdani un equip quirúrgic que mana el metge senyor Hernández i diverses infermeres.

A darrera hora de la tarda ha arribat en hidro-avió, procedent de Ceuta, el cap del Terç, senyor Franco.

En un altre aparell hi anava el capità ajudant senyor Ortiz de Zúñiga. Aquest últim aparell, quan estava a 12 milles de la badia aterra, per haver-se-li esgotat la gasolina. Els aviadors, il·lesos.

Cultura

Continuant l'obra començada l'anterior, l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, obre el tercer concurs per a la concessió de beques als mestres que desitgin cursar els estudis Normals de la nostra comunitat, a base de 5.000 pessetes pressupostades, quantitat que podrà ésser augmentada si altres elements (corporacions oficials, associacions particulars), preocupant-se de l'educació de l'ensenyança a Catalunya hi cooperin abans de la data del concurs. Aquest es regirà sota les següents bases:

Primera. — Els concursants adreçaran a la secretaria de la Protectora, per tot el dia primer d'octubre pròximament, les seves instàncies acompanyades de tots aquells documents que justifiquin la seva preparació i donguin idea de les seves condicions intel·lectuals, morals i socials que s'estimin pertinents per a il·lustrar el judici del Consell.

Segona. — Els concursants, creataran també en la seva instància, l'abast de la cooperació econòmica anual que els sia precisa per a completar els seus mitjans personals, ateses les seves personals circumstàncies, així com també la forma de percepció i aplicació.

Tercera. — El Consell directiu, tenint en compte els documents presentats i prèvies les investigacions que cregui oportunes, designarà els concursants que hagin de resultar beneficiats, tractant ja directament amb ells els detalls anexas a la subvenció acordada.

Quarta. — Les beques es concediran als concursants que vulguin començar els estudis, preferint-se als mestres.

Cinquena. — El Consell directiu mantindrà, en els dos cursos subsegüents fins a la terminació dels estudis normals, la seva cooperació i tots els concursants escollits en el primer curs, sempre i quan la informació que rebí del professorat dels mateixos, li doni la garantia de que és ben aprofitat l'esforç de l'associació, i en canvi podrà suspendre en tot moment que obtingui la certesa de la inutilitat del mateix.

Sisena. — A fi de cada curs tindrà els beneficiats el deure de redreçar a la Protectora una breu nota explicativa del fruit dels seus estudis durant l'any. Acompanyant aquests oficials de les qualificacions obtingudes en el mateix.